

A TISZÁNINENI EV. REF. EGYHÁZKERÜLET

1879. április 29., 30-ik s május 1-ső napján

MISKOLCON TARTOTT TAVASZI KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE

BÁLINT JÓZSEF,

EGYHÁZKERÜLETI FŐJEGYZŐ.

SÁROSPATAK.

NYOMTATTA STEINFELD BÉLA, A REF. FŐISKOLA BETŪIVEL.

1879.

**A tizáninneneti ev. ref. egyházkerület 1879. április 29., 30-ik s május 1-ső napján
Miskolcon tartott tavaszi közgyűlésének**

JEGYZŐKÖNYVE.

A tizáninneneti ev. ref. egyházkerület, az 1879-ik évi április hó 29., 30-ik s május hó 1-ső napján, Miskolcon tartotta meg — *Kun Bertalan* szuperintendens s előbb *idősb báró Vay Miklós* főgondnok, később *ifjabb báró Vay Miklós* alsózempléni segédgondnok urak elnöklete alatt — tavaszi közgyűlését, az egyházmegyék s tanintézetek képviselői, s több buzgó egyházi és világi férfiak jelenlétében és közreműködése mellett.

Jelen voltak, mint képviselők:

Az abauji egyházmegyéből: Fodor Pál, esperes; *Batta József*, *Veress Sámuel*, *Idrányi Ferenc*, papi; *Mesko Sándor*, *Teleky Péter*, világi tanácsbírák és *Antalfi László*, egyházmegyei főjegyző.

Az alsóborsodi egyházmegyéből: Prágay Lajos, esperes; *báró Vay Béla*, segédgondnok; *Vattay Sándor*, *Fekete Károly*, *Bornemisza József*, papi; *Bódogh Albert*, *Lengyel Sámuel*, világi tanácsbírák; *Tóth Dániel*, főjegyző; *Édes Abrahám*, pénztárnok.

Az alsózempléni egyházmegyéből: Körössy István, esperes; *ifjabb báró Vay Miklós*, segédgondnok; *Zitás István*, *Terhes Barna*, papi; *Bódogh Károly*, *Dr. Lengyel Endre*, világi tanácsbírák és *Tóth Lajos*, főjegyző.

A gömői egyházmegyéből: Török József, esperes; *Ragályi Ferdinánd*, segédgondnok; *Szentpétery Sámuel*, *Nagy Pál*, papi; *Ragályi Gyula*, *Csider Károly* és *Lőrinczy Endre*, világi tanácsbírák; *Kovács László*, egyházmegyei főjegyző.

A felsőborsodi egyházmegyéből: Debreczeni Gábor, esperes; *Ragályi György*, segédgondnok; *Tóth Menyhért*, *Bodnár Endre*, papi; *Fekete József*, *Losonczy Károly*, világi tanácsbírák.

Az ungi egyházmegyéből: Szabó András, esperes; *Orémus Dániel*, főjegyző; *Kovács Károly*, világi tanácsbíró.

A felsőzempléni egyházmegyéből: Laky András, esperes; *Fejes István*, sátoralja-ujhelyi lelkész; *Bernáth Elemér*, világi tanácsbíró.

A tornai egyházmegyéből: Lovass Sámuel, esperes; *Lükö Géza*, segédgondnok; *Vajányi Lajos*, papi; *Farkas József*, világi tanácsbírák.

A sárospataki főiskola részéről: Hegedüs László, világi algondnok; *Emödy Dániel*, akadémia; *Szinyei Endre*, gimnáziumi igazgató; *Zsindely István*, gazdasági választmányi elnök; *Németh László*, jogigazgató.

A miskolci főgimnázium részéről az egész tanári kar.

Az egyházkerületi helybeli főleánynevelde részéről: Tóth Pál, igazgató-tanár.

Jegyzőkül: Bálint József, fő-, *Mitrovics Gyula*, al- és *Debreczeni Bertalan*, világi jegyzők.

Ezeken kívül számos egyházi és világi férfiak s hallgatók.

1. Elnök szuperintendens úr mindenekelőtt szivre és lélekre ható buzgó imát emelvén az egek urához, s kérvén segedelmét elkezdendő köztanácskozásunkra:

Világi elnök, főgondnok úr, alább következő elnöki megnyitó beszédében jelezte a jelen gyűlés legfontosabb s egyházi életünkbe vágó közérdekű tárgyait, s hívta föl azokra a gyűlési közönség figyelmét; melegen ajánlván a hitben, szeretetben egyesülést, mint egyedüli föltételét azon magasztos célnak, hogy minden jóra törekvésünket óhajtott siker koronázhassa.

Ezzel a gyűlés elnökileg megnyitottnak nyilvánított.

A megnyitó beszéd így hangzik:

Főtiszteletű egyházkerületi gyűlés!

Egy hazánkat érzékenyen sujtott gyászeseményekben gazdag, utolsó együttlétünk óta lezajlott végzetes év elteltével van ma a főt. egyházkerületet tiszteletteljesen üdvözölhetni szerencsém.

Már maga ezen bennünket újból kebelébe fogadott s mindnyájunk kiváló szeretetét bíró város közelebről kiállott szenvedéseinek s rémnapjainak emléke is elegendő okot szolgáltathat résztvevő kebleink lehangoltságára.

De ezen romboló erejét első vonalban itt éreztetett s későbbben egyebütt is ismételtlen dühöngött felbőszült elem csapásain kívül nem hiányoztak ez időközben más olyatén események sem, melyeknek taglalása kívül esik ugyan még most elmélkedéseinknek vallásügyeink korlátolta keretén, de melyeket végeredményök bizonytalan és kétséges kimenetelét tekintve, szem elől vesztenünk, felekezetünk jövője érdekében nem lenne tanácsos.

Nem hagyhatjuk figyelmen kívül azon nagymérvű mozgalmat sem, melyet az utolsó időkben lehető legjobb szándékból megújított zsinattartásának kérdése idézett egyetemes egyházunk kebelében elé és a mely tagadhatlanul eleven tanúságot teszen hittársadalmunk ernyedtelen vallásbuzgóságáról, értelmességéről s jólétét biztosító alaptörvényeinkhez szilárd ragaszkodásáról! aminthogy vallásfelekezetet, mely ennyire egész erővel őrködik minden alkalommal sorsa felett, nem lehet — mint ezt felőlünk a világgal sokan elhitetni szeretnék — indifferentismussal, a keresztyén moral e legvesélyesebb ellenségével vádolni!

Valamint azonban örvendetes egyrésről ez életképességre mutató jelenség, úgy felette elszomorító lenne, ha akkor, midőn kivétel nélkül mindnyájan azon egy közös cél felé törekszünk, a módozatok megválasztása feletti viták okoznának szakadást közöttünk.

Midőn ezeket mondom, korántsem szólok saját egyházkerületünkről: mert mi — egyházmegyéink hivatalos nyilatkozataik után itélve — könnyen ki fogjuk egymással békíthetni az egynémely kérdések feletti eltéréseket, hanem az lenne óhajtandó, hogy abban, miben a tisztelt közgyűlés ez úttal megállapodand, megnyugvást leljenek azon hitrokonaink is, kik az enmagukkali ellentmondás és következtelenség vádjának magukat semmi áron ki nem tehetik: kerüljünk ki azért mindent, a mi mesziről is hiú ellenkezési viszketegre, vagy — a minek nálunk különben sincsen nyoma — a személyeskedés, ily szent ügynél megbocsáthatlan gyengeségére mutathatna!

A mit pedig én, mindkét részről s kétségbe nem vonható jóakarattal mellett lehetetlennek annak dacára sem tartok, hogy lelkeim mélyében meg vagyok róla győződve, miszerint nem lévén messze az idő, melyben vallás- és közoktatási életbe vágó ügyeink a törvényhozás elibe kerülendek, okvetlenül meg kell haladéktalanul teremtenünk, egy, minden idegen befolyástól ment, bármilyen néven nevezendő olyatén, egyetemes reformált egyházunkat képviselendő, ha úgy tetszik egyelőre csak esetről-esetre egybegyűlő testületet, melynek magunkra nézve is kötelező végzéseit s határozatait aként tüntethessük fel a kormány s parlament előtt, mint vallástársadalmunk óhajai, kívánatai, esetleg követeléseinek senki által többé kétségbe nem vonható együttes és hű kifejezését.

Mert hiszen nem egy ízben tapasztalhattuk, mennyire semmibe nem vétettek az annyi reménynyel kecsegtetett ugynevezett új aera beállása óta egyes egyházkerületeinknek a képviselőházhoz időnként, de mindig elszigetelten benyújtott kérelmezései; sőt láthattuk csak most közelebbről is, a vallás- és közoktatási minisztérium költségvetéseinek tárgyalása alkalmával, miként hangoztak el, ha nem is minden nyom nélkül — mert az egyszer elvetett egészséges mag nem satnyulhat el termékeny barázdában, — de mégis eredménytelenül, mind azok beszédei, kik érdekünkben oly melegen felszólalának.

Nem csoda tehát, ha ilyen tapasztalatok után, más módon igyekszünk magunkon segíteni; de megfogható illetén helyzetünkben az is, miként talán magunknak is hátrányára, de kétségtelenül az államnak sem előnyére, oly merevséggel ragaszkodunk minden létező régihez s féltékenyen őrködünk a legkisebb részletekig — egyben-másban kelletinél is jobban körülsáncolva magunkat — autonom jogaink, elődeink e drága hagyománya felett.

Amint hogy innen származnak aztán azon kormányunkkal számos összeütközések, melyeket gyökeresen és tartósan orvosolni miniszteri rendeletek sohasem fognak! ahonnan ezek célszerű elintézése is a — bennünket reménylhetőleg e kérdésnél sem mellőzendő — törvényhozásnak van fentartva,

Mindez azonban csak akkor fog épenúgy rendes kerékvágásba jönni, mint, hála a gondviselésnek, sok más egyebekre nézve is célt érünk már hazánkban vallásügyeinket illetőleg, ha sikerülend közös egyetértésre vergődnünk, a további teendőkre s ezeknek mi módoni életbeléptetésére nézve.

Egy országban, melyben a felvilágosodás varázsereje néhány évtizedek előtt sem vala még képes az uralkodó, bevett s tolerált vallások között létezett választó falakat ledönteni, s melynek törvényei ma már a vallások egyenlőségét s egyenjoguságát hirdetik, csak akkor lehetne a protestantismus mindinkább kifejlődése s felvirágzása felett kétségbe esni, ha az vagy egészében tévedne ferde útra, — vagy saját kebelében tűrné meg a szakadást; az elsőtől — azt hiszem — maga a protestantismus géniusa fogja egyházunkat megóvni; — míg ellenben a másiknak parancsolni nem tudni, vagy nem akarni, a gyávaság vagy az önmegsemmisítés kárhozatát rejtené keblében.

Ma nincs már hazánkban egyéb hátra, mint a mi jelzett törvénytábláinkon tündöklő magasztos nagy eszmét, a vallások egyenlősége s egyenjogusága keresztyén elvét életbeléptetni, a mi hogy nem csekély feladat s csak fokozatosan érettethetik utól, a dolog természetében fekszik: a kezdetnek azonban — ha nem akarjuk, hogy a részünkre kiállított kötelezvény elévüljön — meg kell egyszer történnie; de hogy ebben sem nélkülözhető mérvadó befolyásunk, könnyen belátható; — valamint az is, hogy mennyire gyengülne az, magunk közötti megszakadás esetében.

Legyünk tehát mindenekelőtt országszerte egyik hitben, szeretetben, s háritsunk el mindent, mi a közöttünk békét felzavarhatná; csak így leszünk más felekezetekhez mérve, anyagi szegénységünk mellett is, erősek, befolyásos tényezők e hazában s a rólunk ily módon egykönnyen meg nem felejtkezhető államnak is minden jóra való törekvéseiben erős és hű támasza.

Mindezek után legyen szabad — magamat a tisztelt közgyűlés kegyeibe ajánlván — tanácskozásinkat megnyitottaknak nyilvánítanom.

2. Ezek után ugyancsak elnök szuperintendens úr olvasta föl a lefolyt év alatt egyházi életünkben fölmerült főbb mozzanatokról, s több sürgős elintézést igénylő és általa a szükséghez képest időközileg el is intézett egyházi és iskolai ügyekről egybeszerkesztett elnöki évi jelentését a következőkben:

Főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés!

Szivemből üdvözlöm én is a főtiszteletű egyházkerület mélyen tisztelt közönségét, s örömet fejezvé ki a felett, hogy a közügyek iránti érdekeltség ily szép számmal hozott ez alkalommal is össze bennünket: évi jelentésemet következőkben van szerencsém előterjeszteni.

Részint az általam elintézett számos ügyek körül szerzett tapasztalataim, részint a nagytiszteletű esperes urak jelentéseik nyomán, örömmel jelenthetem, hogy egyházainkban a vallásos erkölesi élet megnyugtatólag gyarapodik. A hivekben az Isten dicsősége, a közistenitisztele, az egyház ügyei iránt az érdeklődés s buzgóság emelkedőben van. Az egyházak s ezeknek hivatalnokai közt a békeség, egyetértés általában kielégítő, mit onnan is lehet következtetni, hogy kevesebb visszás s kiegyenlítésre váró ügy, egy-egy gyűlésünkre alig terjesztetett fel, mint a mostanira. Tartós szélesend-e ez egyházi életünk légkörében, melyről szebb jövőre lehet következtetni, vagy pillanatnyi, melyet zivatar szokott követni? bizonyos egykedvűség, vagy közöny eredményeként tekinthetjük-e állapotunk ezen jobbrafordulását? nehéz megmondani. Adja az ég, hogy ez a buzgóság, a valódi hitéletre való ébredésnek előjele legyen! Adja az ég, hogy lelkészeink, tanítóink, a hivek, mindnyájan mindinkább felfogva magasztos hivatásukat, kötelességeiknek mindinkább megfeleljenek!

Örömmel jelenthetem, hogy népiskolai oktatásunk ügye is mindinkább emelkedik, a szakképzett tanárok számának növekedésével, a tanítói egyletek alakulásával, s az ezekben kifejtett eszmecserék, egymásnak adott jó példák, útmutatások, serkentések jótékony hatása által, a népiskolai oktatás iskoláinkban mindinkább megfelel egyházi életünk közszükségeinek s a kor kívánalmainak. Évről évre új és kijavított iskolai épületek jönnek létre, s célszerűen rendeztetnek be; a gyermekek iskoláztatása azonban ritka egyházban hajtatik végre oly szigorral s következetességgel, minőt a fontos ügy megérdemelne.

Egyházi s iskolai célokra történtek jótékony adakozások a lefolyt egyházi évben is, ha nem oly mérvben is, mint kedvezőbb években, mindazonáltal a buzgóságnak feljegyzésre méltó példáival találkozunk, dacára annak, hogy a kedvezőtlen időjárás, a sokfelé nagymértékben kiöntött árvizek, a nyomasztó anyagi és politikai viszonyok lehangoló hatásukkal nagyban lehűtötték a buzgóságot.

A mi a hivatalos körömbé eső ügyeket illeti, azokat igyekeztem erőmhöz képest, s egyházunk szellemében végezni, mint ezekről az időközileg tartott gyűlésekben számot adtam. Azokról pedig, melyekben gyűléseink jegyzőkönyveiben nincs említés, most számolok.

A mult 1878-ik év tavaszán tartott gyűlésünk óta, 1468 ügydarabot intéztem el. Ezek közt volt 250 miniszteri leirat: iskolai ügyben 168, egyházi ügyben 42, katonai ügyben 18, házassági ügyben 22. Egyházi, iskolai ügyekben, vallásügyi sérelmek tárgyában, felirásokat tettem a magas minisztériumhoz, valahányszor ezt az egyházkerületi gyűlés elhatározta és a mennyiszter a hozzám betérjesztett sérelmek orvoslása kívánta; az ezekre vett választ gyűléseink elébe terjesztettem. A legközelebbi gyűlésünkből tett felirásokra, a királyi tanfelügyelők részére kiadott miniszteri utasítás 64. és 66-ik §-ban foglalt sérelmekre, valamint a templomi szószékből kihirdetni parancsolt felsőbb rendeleteknek, az egyházi felsőség útján leendő közlése iránt tett feliratunkra, válasz még nem adatott.

Országszertei könyöradomány gyűjtetésre engedélyt eszközöltem a szögligeti és szöllős-ardói egyházak részére; más egyházak részére kért engedély — azon oknál fogva, mert az ország majd minden vidékén romboló elemek által, a lakosok nagyobb mérvben sújtattak — megtagadtatott, sőt az idők jobbrafordultáig a könyöradomány gyűjtetésre az engedély megadása a magas kormány által beállítatott.

Tiltott sógorsági s vérrokonsági esetekre házassági engedélyt 22 esetben eszközöltem; díjelengedés mellett 9-et, díjfizetés mellett 13-at. Ezen díjakból bejött 240 frt., mely díjak az illető egyházak részére, hol a házassági esetek előfordultak, egy pár eset kivételével, azonnal kiutaltványoztattak általam. Nevezetesen a deregnyői egyház részére 10 frt.; a szadai egyház részére 10 frt.; a miskolci iskola tápintézetére 10 frt.; radnóti egyház részére 10 frt. a golopi egyház részére 10 frt.; perbenyiki egyház részére 10 frt.; egerlövői egyház részére 20 frt.; a visnyói egyház részére 50 frt.; egyházkerületi leánynövelde részére 50 frt.; a damaki egyház részére 10 frt.; a varbói egyház részére 10 frt.; a szepsii egyház részére 10 frt.; Sajó-Ivánka részére 10 frt.; S.-Hidvég részére 20 frt.

Segédlelkészi vizsgára bocsáttatott ez évben 24 hittanvégzett ifju; kitünő osztályzattal 11; I-ső osztályzattal 11; 1 ismétlő vizsgára utasított; 1 pótló vizsgát tett. Lelkészképesítő vagy hivatalra jogosító vizsgát tett 9, csak 1 s.-lelkész kitünően. Lelkészi hivatalra felavattatott a t.-nánai egyházkerületi gyűlésen 23 ifju lelkész. Kibocsáttam a lelkészi hivatalra 13 egyént, a folyó évben vizsgát tettek közül; a többiek más egyházkerületbe mentek.

Ennyi egyénnel növekedett azoknak száma, kik egyházkerületünkbe Isten igéje hirdetésével foglalkoznak. Azonban a halál is kivette a maga áldozatait közülünk.

Az abauji egyházmegyében meghalt Sárkány Pál, nyirii lelkész, lelkészi karunk egyik veteránja. Bodnár István, vajkóci; Szentpétery János, tornyos-németii, szinte szép életidőt ért; és Kovács Ferenc, g.-bátori lelkész.

A tanítók közül Galgóczy Ábrahám, mérai, meghalt; Héderváry Sámuel, széllhűdés miatt hivatalra képtelenné lett.

Alsóborsodban meghalt Molnár Pál, igricii lelkész.

Felsőzemplénben Fonyi József, esarnahói lelkész.

Gömörben Csurgay Ferenc, horkai volt lelkész; Miklovics György, rimaszombati tanár; Vass János, zeherjei tanító.

Elhunyt lelkésztársaink mellett kegyelettel kell megemlékezni azon buzgó világi férfiakról is, kik egyházunknak valódi oszlopemberei voltak s a halál szinte ez évben ragadta el közülünk; ilyenek: néhai Szathmáry Király Pál, alsóborsodi egyházmegyénknek sok évig volt segédgondnoka. ki utóbbi éveiben, érzett gyengélkedései dacára is, végfogytig hív és lelkes embere volt egyházunknak; s utolsó percig örömmel résztvett egyházkerületi tanácskozásainkban, kinek, mint a régiebb korból maradt vallásos buzgóságnak tipikus alakját hogy megőrizzük emlékezetünkben s jegyzőkönyveinkben, arra az egyház iránt tanusított 40 éves hű szolgálatai által magát méltóképen érdemesítette. A másik férfi, néhai Böszörményi József úr, ungi egyházmegyei tanácsbíró s alispán, kit a halál véletlenül sújtott le legteljesebb férfi korában; egyházi vallásos buzgóságáról tanuságot tesznek szinte jegyzőkönyveink, ki ifju korában már mint egyházmegyei ügyész sok és elismert szolgálatokat tett egyházkerületünknek is. Legyen áldott köztünk mindkettőnek emlékezte!

Az egyházkerületi pénzügyi választmány ez évben is megtette kötelességét: a fennálló szabályok szerint kikölesönözte a kamatra kiadandó pénzeket; tekintettel volt ez évben is az egyházak szükségére, első sorban azoknak adott kölesönt. A magánosoknál szorosán tartotta magát az első helyeni betáblázáshoz, s a három szoros biztosítékhoz. Sajnos dolog azonban, hogy ily elővigyázat mellett is, a hosszas perlekedési folyam miatt, s a kamatokkal időközben 6%-ról 8%-ra lett emelése miatt, kamatokban kárt kell szenvednünk, amennyiben a tőkével egyenlő rangsorozattal a törvényszékek által csak 3 évi kamat, s több esetben a régi kötvények után csak 6%-ra állapítatik meg. Ügyészünk lehető erélylyel sürgeti a perek lefolyását, azonban a számnélküli felebezések, semmiségi panaszok, beláthatlan messze nyújtják a pereket; hozzájárul még ehez az, hogy az árverezés alá került fekvőségek, gyakran értékükhöz képest $\frac{1}{3}$ vagy fele áron kelnek el.

A számvéviszést megtartottuk, annak a jegyzőkönyve elő fog terjesztetni,

Az egyházi célokra történt adakozásokat és építkezéseket következőkben terjesztem elő.

I. Az abauji egyházmegyében.

a) Adakozások:

A h.-bűdi egyháznak az építkezéshez szükségelt fák árának $\frac{1}{4}$ részét nagyságos Aszbasz Rikárd director úr elengedte. Fonyban N. Máté Sándorné, Horváth Erzsébet asszony végrendeletileg 10 frtot hagyott az egyházra. G.-Ruszkán nagyságos Patay Etelka úrhölgy az úrasztalára és a szószékre posztó-terítéket, az úrasztalára két fehér abroszt és egy cintálat adott. Ugyanott Szöledi János és neje Jobbágy Erzsébet egy igen csinos 27 frt. 50 kr. értékű ezüst-serleget ajándékozott. Cécének gróf Zichy Rezső ő méltósága csűrépítéshez követ ingyen adott. Szántón Megyasszay Istvánné asszony 3 frtot adott Isten dicsőségére. Dobszán Eliser Károly úr egyházi és iskolai célokra 100 frtot adományozott. Telkibányán Kőmives Menyhért István az egyháznak 2 frtot adott. Kajatán Gáspár Istvánné, szül. Varga Borbála szószékre való szőnyegvásárlásra 3 frt. 20 krt adott. Pálházának tanítói csűrépítéshez gróf Károlyi Ede ő méltósága 12 gerendát, 20 darab szarufát 30 szál lecet, 2 szekér vesszőt ajándékozott. Pányokon Kórán István 2 fém-poharat ajándékozott az úrasztalára. Komáromon Abosi Pál 4 forintot; Szesztán pedig idősb özvegy Rác Józsefnő, szül. Fodor Klára asszony mindkét egyháznak 1—1 frtot adott. Pányban Komjáthy Józsefné asszony, egy kékszinű, piros virággal ékített selyem-kendőt adott az úrasztalára. Miglécen egy építendő magtárra Mikulics Károly körjegyző úr 1000 db. zsindelet és 8000 zsindeletzöveget; Tóth Albert ref. lelkész úr 1000 db. zsindelet és 5 pár lecet; Bartófi Mihály s.-jegyző úr 1000 db. lécszöveget adott. H.-Németiben templomjavításra 20 frtot adtak az egyház hivei. Bárcán a Bárcay család a regale-jövedelemből 60 frtot adott, mely takarékpénztárba tétetett. Berzeviczy Bárczay Ilona úrhölgy 20 frtot; Sárosi Mihály, Acsai András, Tóth István, Cséplő László 1—1 frtot adtak Isten dicsőségére. Bárczay Lónyay Piroska úrhölgy egy kék posztó, selyemmel himezett s az úrvacsorájára vonatkozó szentírásbeli helyek rávarrásával ékített úrasztali terítőt adott. Kassán a Mesko Sándor főgondnok úr buzgósága 614 frt. jótékony adományt szerzett. Beszterben a hivek Isten dicsőségére 31 frt. 91 krt adtak. P.-Szinyén Szűcs Mária, Borbála, Erzsébet testvérek az úrasztalára egy díszes szőrkendőt adományoztak. Györkén a hivek 30 frtot adakoztak Isten dicsőségére. N.-Szaláncon ugyanily célra 42 frt. 38 krt adtak a hivek. Rásonyban Csoma István főgondnok úr egy szegény gyermeket iskoláztat. Ongán az egyháztagnak 56 frtot adakoztak a templom rendbehozására. Aszalón Szűcs István a templomi szószékre egy szőrből készült zöld kelmét; Budai István az úrasztalára egy díszes terítőt adományozott. Kázmárkon Hajnóczy Márton úr az egyházi épületeken saját költségén 20 frtnyi javítást tétetett. Pamlényban Pamlényi Pál úr 1864-ik évben egy 64 frtos ezüst-kelyhet, 1871-ben egy ezüst-tányért az úrasztalára; a múlt évben pedig egy lángvörös selyem-kendőt és egy kék vastag ezüstsálakkal áttört kendőt. Gelley Antalné, Farkas Anna úrhölgy pedig egy 20 frtos virágos selyem-kendőt, 15 frt. értékű posztó-szőnyeget adott a szószékre és úrasztalára.

b) Építkezések.

Kassa az épületek javítására 114 frtot költött. Vajkóc az iskolai székeket célszerűvé alakíttatta át, a paplak elé új rácsos kerítést csináltatott. Bööd a tanítói laknál egy igen derék csűr építtetett. Hutkán a tanterem templomi székekkel, nagyobb ablakokkal s új ajtókkal látattott el. Bereten a tanítói lakhoz a detki leány-egyházközség egy új istállót építtetett. Aszaló úgy a papi, mint a tanítói udvaron új kaput készíttetett. Bátorban a parochián egy 10 öl hosszú, 5 öl széles új csűr építtetett. Vajda a parochián leégett csűr felépíttette. Szend a templom pléhfedelét újra festette, a támaszfalakra és a torony párkányzatra egészen új pléhbortéket tétetett. Novajban a paplakon a hivek buzgósága új magtárt építtetett. Mérán a múlt évben kőalapon vályog- és téglafallal, zsindeletzöveggel egészen új tanítói lak, ugyanolyan alapon és

anyagból szalmafedellel kamara és istálló épült. H.-Bűd leégett épületei helyett újakat építtetett, melyek az egyháztalok szekeres és kézi munkáin kívül 467 frtba kerültek. Alparon a templom fala, az iskola kőkerítése kijavított, a templom új ajtót kapott. Fonyban a parochialis istálló új zsindelettel látatott el. G.-Ruszka az egyházi épületek helyrehozására 160 frtot fordított. Gönc a múlt évben 200 frt. adósságot törlesztett. Vizsoly a tantermet és a tanító szobáját kideszkáztatta. Szántó az egyház gazdasági és melléképületeit 200 frt. erejéig javította. Dobsza iskoláját kipadoztatta, az épületeket 120 frtig javította. Zsujta új fatornyot építtetett s építkezésekre 168 frt. 70 krt költött. Kajata templomát kijavította, kőkerítéssel körülvette, mely 400 frtba került. Migléc iskoláját rendes és célszerű székekkel látta el.

II. Az alsóborsodi egyházmegyében.

a) Adakozások:

Miskolcon az egyház részére jótékony adományokkal járultak: idősb Kopácsy Józsefné 100 frt. s az egyházi szegény ápodának szintén 100 frt. alapítványi összeget hagyott; továbbá Battó István ur az új templom tornyában levő „Eszter“ nevű harangnak eltört ütőjét 300 frtnyi költséggel újra készítette s a netalán bekövetkezhető véletlenre is gondolva, még egy más ütőt is készítetett. Csabán nagys. Bérczay Miklós ur leánya, Blanka, konfirmációja alkalmából, az urasztalára egy igen díszes aranyozással ellátott kék selyem-terítőt kegyeskedett ajándékozni. Szirmán id. Cs. Szabó József az egyház javára 120 frtot ajándékozott. Mező-Keresztesen két harang nagyobbítása és ujitása alkalmából, mely 1875 frt. 63 krba került, különösen kitüntették magukat nagyobb összegű adakozásaikkal: Szűcs József és neje Kovács Erzsébet 100 frt., id. Berecz István és neje Tar Zsuzsánna 100 frt., Fekecs András 50 frt., Gróf Károly 50 frt., özv. Bárány Istvánné, Kovács Zsuzsánna 50 frt. Heő-Bábán az iskola építésére tek. Bay Bertalan ur a rendes kivetésen felül 100 frtot kegyeskedett adományozni. Gelejen néhai Vincze Juliánna végrendeletileg hagyományozott az egyháznak 200 frtot. Átányon nagys. Szathmáry Király László ur 1000 frtos alapítványt tett, oly világos kikötéssel, hogy ezen tőke kamatjának egyharmada a tőkéhez csatoltassék, egyharmada pedig szegény tanuló gyermekek könyvekkel való ellátására adassék, végre egyharmada a leánytanító jövedelme gyarapítására fordítottassék. Ezenkívül a fent tisztelt hagyományozó ur az egyházi népkönyvtár alapjához egy 394 kötetet tartalmazó könyvtárt ajándékozott.

b) Építkezések:

A.-Zsolcán egy új magtár 1185 frt. erejéig. Miskolcon tetemes javítások történtek az iskolatermek átalakítása körül, nevezetesen: a kúdas-utcai elemi iskolában két tanterem egészen újjá alakított, a Geró utcai leányiskola egészen újból padoztatott. Csabán a parochialis fundus 80 ölnyi palánk-kerítéssel vétetett körül. Cserépfaluban a kórus tagok egy kisszerű orgonát állítottak fel a templomban, azon reményben, hogy nemsokára egy a célnak inkább megfelelő 8 változatu orgonát fognak felállítani. Továbbá a hívek vallásos buzgóságának köszönhető, hogy a már roskadozó állapotban levő harangláb 252 frt. 38 kr. erejéig ujjonnan átalakított. Vattán az egyház a maga költségén egy új, a célnak megfelelő iskolát építtetett, mely 500 frtba került. Ábrányban egy kőfundamentommal és zsindelettel ellátott istálló építtetett. Szederkényben a templom és torony egészen kijavított 3673 frt. 60 kr. erejéig. Nagymihályon egy új magtár építtetett.

III. Az alsözempléni egyházmegyében.

a) Adakozások:

Kesznyétenen Topa Gáspár 26 frt. alapítványt tett egyházi célokra; szintén egyházi célokra öreg Szabó János 40 frtot; Flór Ábrahám izraelita pedig végrendeletileg iskolai célokra 50 frtot. Tisza-Lucan Nagy Márton gondnok, az egyháznak egy kenyérvágó-kést adott, Legyes-

Bényén Jenei József főgondnok és Gomba Mihály urak, a lelkészlak újból leendő építésének költségéhez 100—100 frttal járulni ígértek. Megyaszón báró Gyórfi Róza 6 szegény leányt látott el a télen ruhával és a jobb tanulók jutalmazására írotáblákat s egyéb iskolai eszközöket ajándékozott. Csánalósön az egyház javára adakoztak: Dubán Lipót római kath. újvilági kasznár 10 frtot, Nagy János 10 frtot, Rádai János 10 frtot, Tóth Ferenc 4 frtot, Nagy Ferenc 5 frtot, Gubás János 5 frtot. A templom építéséhez Harkányi Frigyes és Károly, római kath. vallásu urak, 164 öl követ. Kóczán Miklós egyházi főgondnok ur pedig a tetőzetre szükséges palakövet ajándékozták. Gesztelyen Kóczán Miklós úr iskolai eszközök beszerzésére 50 frtot, néhai Kőrösi Juliánna végrendeletileg az egyháznak 15 forintot adományoztak. Tisza-Ladányon Meleg Károlyné, Kolozsvári Borbála, az urasztalára egy értékes kendőt adott. Bájon özv. báji Patay Györgyné, szül. Bárczay Etelka úrhölgy, a tanterembe egy 30 frt. értékű vaskályhát, a tanítói lak átalakításához szükséges téglát, a tanterem fűtésére elegendő fát ajándékozott, ezeken felül az orgonát egy 40 frtba került változattal (trímola) egészítette ki. Zomboron Éles Béla főgondnok úr, 2 hold föld haszonélvezetével — melybe a szükséges magot is ő adta — kíván a szegény egyháznak jövedelmi forrást nyitni, ugy azonban, hogy ezen lelkes ajánlatot nemcsak egy évre, hanem folytonosan teljesíteni ígérte. Mádon Veres Istvánné, Kis Juliánna, az egyháznak végrendeletileg 200 frtot hagyományozott. Erdő-Horvátiban id. Farkas Ábrahám, a tanító díjazásának alapjául végrendeletileg 500 frt. alapítványt tett. Tolesván Brassá Liskainé végrendeletileg 100 frtot hagyott, melynek kamatait lelkész és tanító egyenlő részben élvezendik. Erdő-Bényén id. Bakos Józsefné, az egyháznak 124 frtot hagyott. Őrösön Hajdumegyébe Földesre férjezett Szenczi Klára, Ványi Sándorné, faragott kőből urasztalát csináltatott; szintén Földesre férjezett Szenczi Johanna Szabó Mártonné, a szószékre piros bársony-szőnyeget ajándékozott; Sajtos Bálint özvegye, Ungvári Juliánna pedig a szószék felé egy diszes koronát készíttetett. Páciban (leányegyház) az egyház részére adakoztak: báró Semyei Lajos római kath. vallásu úr 100 frtot; Fodor János 13 frtot; Csehi László 6 frtot; Bekecs József 5 frtot; Szabó József árvái 5 frtot. Karosán a hivek önkéntes adakozás útján 295 frttal s közösen vállalt szakmány-munkával keresett 70 frttal segélyezték a sokszori csapások által sújtott egyházat. Ezenkívül Isten dicsőségére 53 frt. adakozás tétel, melyhez járultak: Bók Imre 5 frttal, Váradi Józsefné 5 frttal, szentesi lakos Berta János 5 frttal s többek. Karoson (leányegyház) a hivek az egyház javára szakmány-munkával 127 frt. 25 krt kerestek; Isten dicsőségére többen adakoztak, közöttük Hangácsi János 5 frttal. Cigándon Isten dicsőségére többen adakoztak összesen 30 frtot. Lukán a lelkészlak javítására adakoztak: Kis Tóth József 6 frtot.; Szinyei Gerzson és András sárospataki tanár urak 5—5 frtot. Szomotor-Vécs magtárt létesített 36 kőből gabona-alappal. Parajos Mária, özvegy Forgács Andrásnő az urasztalára egy kendőt adott. Szentesen Juhász József gondnok az egyháznak 5 frt. 24 krt adott. Agárdon id. Barati Sámuel az építési költséghez 10 frttal járult. Leányváron (leányegyház) egyesek Isten dicsőségére 11 frt. 60 krt adtak.

b) Építkezések:

Megyaszón a lelkészlak kőfallal való körülvétele megkezdett s 23 ölre haladtak; a befejezésig szakadatlanul folytatni fog. Olaszi templomát javíttatta 1804 frt. költséggel, mely összeg a hivek önkéntes adakozásából gyűlt be. Őrös az egyház közköltségén 300 kgramm súlyu harangot szerzett. Rozvagy tornyáról a még jó állapotban levő zsindeletet lehányatván, azt bádoggal fedette. Páciban (leányegyház) templomát nagy költséggel kívül-belől megújíttatta s tornyát bádoggal fedette. Karos (leányegyház) a parochiát deszkával körülkeríttette. Luka a parochiát az utca felől deszkakerítéssel ellátta s az udvaron készitendő kúthoz szükséges követ beszerezte. Bacska új harangot öntetett 301 frt. költséggel. Agárd tornyát bádoggal fedette s temploma falait kijavíttatta 700 frt. költséggel. Perbenyik cserépfedelű magtárt épített. Nagy-Géres a lelkészlakon új csúrt építtetett, 160 frt költséggel.

IV. A gömöri egyházmegyében.

a) Adakozások:

Kelemérben néhai Récsi András községi lakos az egyháznak 50 frtot hagyott. Szuhafőn a közbirtokosság a lelkész birtokát egy hold földdel nevelte. Zádorfalván Bata Bálint özvegye, született Deme Zsuzsánna asszony özvegyi illetékéből a még kint levő hátralékokat az iskolai szükségek fedezésére általadta. Zsibben az új paplak építéséhez az összes egyház hívei szívesen meghozták áldozatjukat szekeres és kézi munkáikkal, mintegy 500 frtban. Az építkezéshez nagyobb mérvű segéllyel járultak: tekintetes Fáy Viktor földbirtokos úr adott 21000 téglát; herceg Coburg August ó királyi fensége 20 drb. gerendát és 30 frtot; tekintetes Farkas Miklós úr 100 frtot s 1000 drb. téglát; Komjáthy István lelkész 50 frtot. Radnótban Pethő Dániel lelkész az urasztalához egy 13 latot nyomó kenyérosztó ezüst-tányért ajándékozott. Hanván a templom és torony kijavítására önkéntesen adakoztak: tekintetes Hanvay Zoltán úr 50 frt.; tekintetes Darvas Miksa úr 20 frtot; tekintetes Darvas Pálné asszony 30 frtot; Kovács László lelkész 15 frtot; tekintetes Hevessy Pál úr 5 frtot. Kivetés útján begyűlt 480 frt. Ferencz Istvánné az urasztalára selyem-kendőt adott. Runyában a toronyépítési költségekhez járultak: tekintetes Vad András úr 50 frt.; Csiszár Mihály úr 50 frt.; Ponyo László úr 30 frttal.; Jankovics Miklós főgondnok úr pedig saját költségén a toronyra zsalukat készíttetett. Ugyane célra járult a község szekeres és gyalogmunkával, mely mintegy 400 frtot tesz. A runyai iskolára Miklovics György rimaszombati gimnáziumi tanár végrendeletileg 100 frtot hagyományozott. Lenkén az urasztalára Ujpál Ferenéné kendőt ajándékozott. Sz.-Királyon ágostai hitvallásu Tomesz Jánosné két rézgyertyatartót (hogy midőn a legátus gyertyavilágnál papol, ne kelljen a faluban gyertyatartót kérengelni). U.-Panyiton Szentmiklós Viktor úr és neje Szathmáry Király Anna asszony ó nagysága az urasztalára egy igen díszes és értékes meggyszin finom posztóteriték arannyal kvarva ajándékozott, ötven éves házasságuk örömnépének emlékére. Zeheryén Konyha József lelkész az általa alapított papi alapítványi pénztárhoz, mely már eddig az előmutatott iparbanki betétkönyv szerint 1579 frt. és 84 krt. tartalmaz, jelenleg ismét 400 frttal járul; ugyanő e célra időszakonként már ezelőtt 106 frt. és 70 krt. adott; összesen tehát 506 frt. és 70 krt. Ezen alapítvány, az alapító határozottan kijelentett akarata szerint, oly feltétel alatt tétetett, hogy jövőben az egész alapítvány kamatja a papi fizetés könnyítésére fordíttassék. Pokorágyon ugyanaz ily célu alapítvány állása 1157 frt. 60 kr.; ehezjárul Konyha József lelkész mostani ajándéka 32 frt. 50 kr.; ugyanesak az ő ajándéka a multról, a számadó könyvek bizonyítása szerint tesz 272 frt. 42 kreárt, összesen tehát 304 frt. és 92 krt. Néhai Miklovics György rimaszombati gimnáziumi tanár a pokorágyi iskolára a szegény gyermekek iskoláztatása könnyítése végett 100 frtot hagyományozott. Jánosiban Pálkovács Erzsébet ifju nő a szószéket finom kék posztóval vonatta be. Pálfalán a nőközönség az urasztalához két ezüst-poharat és kenyérosztó ezüst-tányért készíttetett, 145 frt. értékben. Sárközy Gyula főgondnok úr az iskola részére 12 hordó mész árát ajándékozta. Simoniban a község 45 frtot adott az egyháznak, melyből a torony körüli munkálatok teljesen befejeztettek. Darnyán Anderko Jánosné az urasztalára egy teritékét ajándékozott. Rimaszombatban néhai Miklovics György gimnáziumi tanár 1300 frtot a gimnáziumra, 100 frtot az egyházra hagyományozott. Néhai Ujhelyi Béla gyöngyösi lakos az egyház részére végrendeletileg 200 frtot hagyott. Balogon Tóth Mátyásné, Tóth Borbála az urasztalára kendőt adott. Horkán néhai Bodnár János volt gondnok az egyháznak 3 köböl őszi, 1½ köböl tavaszi életet ajándékozott. Bellér István az urasztalára egy selyemkendőt adott. Pelsücön a népkönyvtár javára tartott farsangi multság 9 frtot jövedelmezett. Szalócon a templom kifestésére Beresényi Lajos rosnyói ügyvéd, ugyszinte Szobonya Jozsef rosnyói lakos, továbbá Sturman István helybeli egyháztag 10—10 frtot, Csunyocska István 5 frtot, a lelkész 5 frtot, Borza Pál tanító

5 frtot, ajándékoztak; 52 frtot pedig kisebb és nagyobb részletekben a derék szalóci asszonyok raktak össze; Borza Pál tanító neje a templomi szószékre egy díszes meggyszin bársony-terítőt ezüst rojtokkal ajándékozott; özvegy Bartók Lajosné pedig, mint minden évben, úgy a multban is 2 frtot adott az egyháznak. Berzétén nagyságos Szunyoghy Dezsőné asszony egy díszes urasztali terítéket; Máriássy Géza úr pedig 5 frtot adományoztak. Beretkén tekintetes Tornallyai Zoltánné, szül. Fialka Vilma ő nagysága 100 frt. alapítványt tett az iskolás gyermekek jutalmazására.

b) Építkezések:

Hétben a paplakon egy tágas szoba építettett s az egész paplak eleje csinos folyosóval vétetett körül. Szuhafőn a paplak s iskola épületei kijavítottak. Alsó-Szuhán a paplak ujonnan építettése elhatározott. Zubogyon a tanterem kideszkáztatott s templomi székekkel láttatott el, 225 frt. költséggel. Imolán mind külsejére mind belső berendezésére nézve a kivánalmaknak teljesen megfelelő díszes iskola épült, 2138 frt. és 89 kr. költséggel. Zsipben a régi rozzant paplak helyén a célnak minden tekintetben megfelelő díszes lelkészlak épült; a templom teljesen rendbehozott. Radnótna a lelkészlak udvarán új istálló építettett. Iványiban két szoba építettett a tanító részére, a tanterem megnagyobbított s hordozható székekkel szereltetett fel, 616 frt. költséggel. Hanván a templom és torony kijavított 600 frt. költséggel; a csűr ujonnan fedetett be. Runyában díszes torony épült bádogtetővel, a templom kijavított, nagy részben új székekkel szereltetett fel, a mennyezet stukaturoztatott, falai kívül-belől kimeszeltettek, 3000 frt. költséggel. Hubon a mult évben összeomlott csűr kijavított, az iskolában többnemű javítások tétettek, belső és külső ablakokkal láttatott el, melléképületei rendbe hozattak. Naprágyban a lelkészlakon levő régi melléképület átalakított; a célnak megfelelő magtár s kamara készült külön az egyház, külön a lelkész részére. Bellényben harang öntetett 181 frt. 77 kr. költséggel; két ezüst-pohár és kenyérosztó ezüst-tányér készítettett az urasztalához, részint a jószívű kegyes nők önkéntes adakozásából, részint az egyház költségén. Jánosi új iskolát épít. Serkében a torony egész ujonnan zsidelyeztetett, gomb, csillag, újból festetett s aranyoztatott; a templomtetőn a cserép újból rakatott, a templom mennyezete, székek újból festettek, a köztér ujonnan téglázattatott, urasztala, korona diszítettett, 1200 frt. költséggel és ez minden kivetés nélkül, önerejéből került ki az egyháznak; a lelkész udvarán új hombár készült; Szaniszló Pál gondnok építkezés körüli buzgó szorgalma kiemelendő, valamint az egész egyháztanácsé is. Mártonfalán az iskola-udvaron kút készítettett 70 frt. költséggel. Bejében az egyházi épületek kijavítására 700 frt. fordított. Otrókocsban a tanterem kibővítettett 600 frt. költséggel. Oldalfalán a templom 180 frt. költséggel ujonnan zsidelyeztetett. Gergelyfalán 125 frtba került harang s harangláb állított. G.-Szkároson egészen új, a célnak megfelelő iskola épült, 1453 frt. 50 kr. költséggel. Pelsücön a leányiskola-épület átalakított, a tanterem kibővítettett 500 frt. költséggel. Szalóccon a templom belseje kifestetett, ugyszinte a paplak s iskolai tanterem is; a paplakra új ajtók s ablakok készítettettek 300 frt. költséggel.

A G.-Szkároshoz tartozó felfalusi leányegyház csinos kis temploma, mely már régebben épült s azon kegyes adakozásokon kívül melylyel leginkább-Tóth Márton főgondnok, Szentiványi Árpád és Kubinyi Géza urak az építkezéshez járultak, 1032 frtba került, folyó évi január 12-én, az összes egyház hiveinek s több idegeneknek buzgó részvéte mellett, szokott egyszerű szertartásunkal, ünnepelesen felszenteltetett.

V. A felsőborsodi egyházmegyében.

a) Adakozások:

Vadnán adományozott Varga János 5 frtot; Dédesen Rátkay Barnabás 50 frtot. Visnyón özvegy Profét Jánosnő asszony az urasztalára egy fehér abroszt; ugyanoda superintendens úr tiltott foku házasságra dispensatio díjba küldött 50 frtot. Szilváson Schleger Fran-

eiska úrnő 5 frtot; Balajton néhai tek. Ragályi Klára kisasszony az egyháznak 100 forintot hagyományozott. Szendrő-Ládon Nagy-Rőczey János és neje Fitala Zsuzsanna egy értékes terítőt ajándékozott az úrasztalára; Kis-Rőczey István és neje Rőczey Erzsébet a szószéket szövettel bevonatták. Szendrőn tek. Gombos György úr az iskolaépítéshez 2 hordó meszet ajándékozott. Felső-Nyárádon a hivek, önkéntes ajánlat útján, elhasadt harangjuk újra öntésére 167 frt. 90 krt fizettek. Dövény adakozás útján 20 köböl gabonával magtárt alapított. Radistyában Vladár János lelkész 7 frtot adott. Varbón Vay Leonie, ifjabb Losonczy Károlynő az úrasztalára egy nehéz fehér selyem-terítőt ajándékozott. Ecségen Szegő Rudolfné asszony, született Csiszár Juliánna az úrasztalára szintén egy kisebb és nagyobb kendőt ajándékozott. Kondón a lelkész 63 szekér trágyát saját illetőségéből az egyház földje javítására átengedett. Szentpéteren az új tanítói lak építésére tekint. Cserney Boldizsár úr 20 frtot ajánlott. Szalonnán több buzgó egyháztagok toronykijavításra és zsindelezésre 44 frtot. Martonyiban tek. Lovász Dezsőné, szül. Sipos Mária úrhölgy adott egy díszes úrasztali takaró kendőt. Szakácsiban Kis Vargáné hagyománya 6 frt.; gróf Vay Tihamér úr ajándéka 10 frt.; Zilay Ferencnőé 30 kr. Damakon Vladár József lelkész építkezési célokra adott 12 frtot. Hangáson templomépítésre az egyház buzgó tagjai 546 frt. 40 krt ajánlottak. Vámoson gróf Dégenfeld Imre iskolaépítésre 100 frtot; ugyane célra az egyház tagjai 450 frtot; tekintetes Máriássy László úr 20 frtot; tekintetes Törös Pál és János urak szintén 20 frtot adományoztak. Kazán az új iskola építéséhez adományokkal járultak: méltóságos báró Radvánszky Gézáné asszony 100 frttal; nagyságos Radvánszky Albertné asszony 100 frttal; Radvánszky Béla és báró urak 10,000 cserépszindelylyel; tek. Sipos Kálmán úr 50 frttal; tek. Korláth Kálmán úr szintén 50 frttal, a ki a tanítónak, míg az építkezés tartott, lakházat is adott; a község hivei pedig e célra 750 frtot fizettek. Ezenkívül pedig Radvánszky Albertné asszony az úrasztalára készitendő terítőre 24 frtot adományozott.

b) Építkezések:

Kazán új díszes iskola emeltetett. A d.-horváti egyház pedig új temploma belső felszerelésében szép előmenetelt tett. Szentpéteren új leánytanítói lak építtetett. Vámos iskoláját részint nagyobbította, részint újból építette.

VI. Az ungi egyházmegyében.

a) Adakozások:

Csepelyben takarékmagtár alakult 17 köböl, 2 véka gabonával. Nagy-Szeretván Isten dicsőségére begyűlt a községtől 13 forint; néhai Szilágyi Antal és neje Köröskényi Erzsébet hagyományoztak az egyháznak 50 frtot. Solymoson 25 frt. Lucskán 30 frt. Reviscsén 37 frt. Magyar György 10 frtot, Balázs Andrásné Gézsényből a lucskai egyháznak 40 frtot; Pályinban Isten dicsőségére 19 frtot; Szilágyi Lászlóné az úrasztalára kék selyem-, Mesko Lászlóné virágos fehéröldü selyem-kendőt ajándékoztak. A csapi egyházban takarékmagtár alapított 13 köböl 1 1/2 véka gabonával, az egyháztagok adományából. Nagy-Geőcben az úrasztalára egy piros rózsás, barnaszínű szőr-kendőt ajándékozott Varga Péterné, Katona Juliánna. Korláth-Helmecen Isten dicsőségére négyen adakoztak összesen 6 frt. 20 krt. Szelmecen az egyháztagok adományából 18 köböl gabonával magtár alapított. Gálocsban Tamaska Károly birtokos és egyháztag az egyháznak 11 hold földet adott egy termésre, mely a mostoha idő miatt csak 65 frt. 83 krt jövedelmezett. Palágyban özvegy Dancs Kárner Julia úrnő Isten dicsőségére 20 frtot adott. Pallóban Bódy Ferencnő, szül. Tóth Mária az úrasztalára egy fekete selyem-kendőt ajándékozott. Kaposon Papp Sándor egyháztag az egyház részére 100 frt. alapítványt tett; ugyanott a néhai Bálint Erzsébet hagyatéka bejött 120 frtban.

b) Építkezések:

Bajánháza lelkészi lakát egy lakszobával toldotta. Bező a tanítói lakot körülkerítette, a lakszobát kipadoztatta, a templomban egy fakarzatot csináltatott. Záhony a múlt évben magtári épületet építtetett. Eszény egészen újból két tantermet s új tanítói lakot építtetett. Nagy-Dobrony a tanítói lakon új istállót építtetett. Nagy-Szeretva temploma bomlásnak indult alapját kijavította, iskolája körül palánkot húzatott, a tanterembe padokat csináltatott. Solymos iskolája építését bevégezte, s az új iskolai belhelyiségre melléképületeket is építtet.

VII. A felsőzempléni egyházmegyében.

a) Adakozások:

A málcái egyházban Stépán Gábor egyházi főgondnok úr, a csekély jövedelmű tanítói állomás lehető szilárdítása céljából, a tanítói javadalom gyarapításához három köblös rét adományozásával járult, melynek a tanítói hivatal nevére leendő mielőbbi tulajdonjogi telekkönyvi bekebelezésének eszközlése iránt az egyház az adományozótól ígéretet nyert.

Ugyanott Stépán Vincéné úrnő, született Kazinczy Zsófia asszonyság, egy értékes ezüst s belől aranyozott kelyhet adományozott az úrasztalára, melynek felirata ez: „a málcái ref. egyháznak emlékül. Stépán Kazinczy Zsófia 1877.“ Szintén itt Sesztko János, 1878. február 28-án elhalálozott szolgáló egyén, szóval tett végrendeletében 40 frt. követelést tartalmazó kötvényt és annak két évi, egy köből gabonát tevő kamatját hagyta az úr oltárára. A kolbásai egyházban takarékmagtár alakult, az egyházi jövedelem gyarapítása alapjául, 10 köbölnyi alappal. A lasztoméri egyházban özvegy Valyiszka Mihályné szóbeli végrendelete szerint hagyományozott az egyház javára 16 osztrák ért. frtot, mely a közpénztárba már tényleg be is folyt; ugyanitt a hivek által éven át tett offertoriumok 66 frt. 87 krt tettek ki. Deregnyőben Lónyay Gábor úr a lelkészi földadó fedezésére megajánlott 20 osztrák értékű frtot a múlt évben is beszolgáltatta. Vásárhelyen a kegyes adakozásokból 40 oszt. ért. frt. jött be az egyházi pénztárba.

b) Építkezések:

A magyar-izsépi anyaegyházhoz tartozó cselei leányegyházban a mai kor izlésének megfelelő szép bádogos tornyu, egészen új templom épült, a toronyba 453 frt. 10 kr. értékű harang öntetett; az építkezési költségek jelentékeny összeget, 5271 frt. 43 krt képvisel. Az építkezési pénzalap összegyűjtése, valamint a munkálat kivitelének érdeme kizárólag Cseley Antal egyházi főgondnok urat illeti, ki rövid tíz év leforgása alatt, a kezelése alá bejött királyunk ő Felsege által kegyesen adományozott 800 frtnyi segélyt, valamint több rendbeli behajtott apróbb követeléseket oly híven és nemes szándékkal kezelte, nevelgette és tőkésítette, miszerint a helység közepén kiemelkedő szép templom, az egyháztagok megterhelhetése nélkül, meglepőleg, mintegy varázsütésre állott elő, s múlt év október hó 13-án, a sárospataki ifjusági éneklőkar közreműködésével felszenteltetvén, a közhasználatnak átadatott. A garanyi leányegyházban a tanítólak és templomudvar kőfallal véttetett körül, mely munkálat 123 frtba került. A gereselyi egyházban a lelkész lakásán egy tágas kőistálló építtetett, a megégett paplak zsindelelyel befedetett. A lasztoméri egyházban a tanító részére egy kész facsűr vásároltatott, 200 oszt. ért. frtért, az átszállítás és felépítés, a templomi közpénztár terhelhetése nélkül, az egyháztagok által. eszközöltetett. A barán a tanítói lakudvaron istálló és kamara épült egy fedél alatt faanyagból. B.-Ujlakon a lelkészi csűr ujonnan befedetett, a garanyi leányegyházi hivek által. K.-Ráskán a célba vett iskolaépítéshez a kőanyag ha nem egészben is, de nagyrésztben beszereztetett és szállíttatott.

VIII. A tornai egyházmegyében.

a) Adakozások:

A komjáti egyház néhány hívei Isten dicsőségére 10 forintot adtak. B.-Lenkén a hívek saját zsebéből az iskola építésére felvett 400 frtot kifizették. Zsarnón több hívek Isten dicsőségére 40 frtot adakoztak; ugyanott tek. Farkas József és Zsarnay Bertalan urak, az egyház költségét kimérendők, a mult őszi egyházmegyei gyűlést saját költségükön ellátták. Szádelőben az iskola kipadoztatása céljából több hívek adakoztak összesen 33 frt. 80 krt. Méltóságos gróf Zichy Ferraris Bódog úr ajándékozott 36 szál deszkát; Görgőy Lajos, dernői vasgyári igazgató úr, ugyancsak az iskola számára adott egy esinos öntött vaskályhát. Jabloncán tek. Szekeres József úr az iskola számára ajándékozott egy Európa térképet. Égerszögön 1877-ben elhalt Tóth János egyházi gondnok végrendeletileg hagyományozott az egyháznak 67 frt. 54 krt. Jósvafőn Deli Zsófia az úrasztalára egy értékes terítőt adott. A borzovai leányegyház iskoláját, tantermét 800 frt. erejéig célszerűen átadomította s eserépszindely alá vette.

b) Építkezések:

B.-Lenkén a templom teteje bezsindelyeztetett. Szádelőn az iskola kipadoztatott s templomi székekkel láttatott el. Jabloncán a torony bezsindelyeztetett. Perkupán a paplak célszerűen és díszesen átalakított, mely összesen 1032 frt. 93 krba került, mihez a varbóci szegény leányegyház 198 frt. 88 krral járult.

Anyagyházaink száma jelenleg 352, a leányegyházaké 271; rendes lelkészeké 341, s.-lelkészeké 44. Van 447 népiskolánk, 507 tanítóval; növendékek száma 13175, leányoké 9428, összesen 22603; az iskolakötelesek száma 24807, és így nem jár iskolába 2204. Ismétlő iskolába jár 1257 fi és 1349 leány, összesen 2606. Született egyházkerületünk területén 1878-ban 5677 fi, 3895 leánygyermek, összesen 9472. Meghalt 4762 fi, 3109 nő, összesen 7871. Házasság kötött 2016; confirmáltatott 3840; a lélekszám 229,953.

Felsőbb tanintézeteinkről is örömet tesztek említést. Az egyházkerületileg megszabott tanrend és tanmód egyházkerületünk területén létező mindhárom gimnáziumban: patakiban, miskolciban és rimaszombatiban, fel van véve és keresztülvive; ugyszinte a sárospataki akadémiában is.

A sárospataki akadémiában tanít 12 rendes és 3 rendkívüli tanár. A közvetlen felügyeletet az igazgatók, az iskolaszék és a tanügyi bizottság teljesítik. A felsőbb tudományokban az akademikusok száma a folyó iskolai év 1-ső felében volt 116 hittanhallgató és 57 jogász, összesen 173; a szaporulat az akadémiában a tavalyi létszámhoz képest 19.

A gimnáziumban tanít 12 rendes tanár, ezenkívül a rajz- és tornatanár. A szénior tanítja a gimnáziumba előkészítő osztályt. A gimnázium 8 osztályának létszáma 569; szaporodás a mult évihez képest 28; az előkészítő osztályé 36.

A tanuló ifjuság kellőleg fegyelmezett erkölcsi magaviselete általában jó, s tanulmányi előmenetele, a kezeimhez beadott adatok s a félévi vizsgán szerzett tapasztalatom szerint, szinte jó s több osztályokban dicséretes.

A főiskola gazdasági s pénzügyeiről bővebben kellene szólnom; ezekről azonban részint a számvevőszék jegyzőkönyveiből, részint a gazdasági választmány előterjesztéseiből méltóztatnak értesítést és felvilágosítást venni.

A miskolci főgimnázium 8 rendes és 3 rendkívüli tanár közreműködésével, szinte az egyházkerületünk által megállapított tanrendszer alapján, virágzó állapotban van; a félévi vizsgák alkalmával felmutatott siker, a tanárok és tanulók szorgalmáról tett tanubizonyoságot. A tanulók jelenlegi létszáma 473.

A gimnáziumi helyiség átalakítása tervben van, erre a célra a buzgó protestáns község adakozása folytán befolyt mintegy 7000 forint. A felügyeletet az egyháztanács, s ennek megbízásából az iskolatanács s iskolakormányzó teljesítik.

A rimaszombati gimnázium múlt évben tartotta 25 éves fennállása jubileumát, kiváló szép közönség részvéte mellett; az örömnép emlékkönyve egyházkerületünk részére is megküldetett. A tanítványok oktatásával foglalkozik 6 rendes s több segédtanár; a hitfelekezeti oktatásnál minden vallásfelekezet részéről van gondoskodás; ének, zene, tornaszat taníttatik. A tanítványok létszáma az intézet virágzására mutat. A felügyeletet egyházi és világi férfiaktól alakított igazgató-választmány vezeti, az igazgató és tanárok közreműködésével.

Végre az egyházkerületi felsőbb leánynöveldekről kell megemlékezni, s ezen intézetet a főtisztelű egyházkerület becses figyelmébe ajánlanom. Ezen intézet, melynek a múlt iskolai évben 100 növendéke volt, a folyó iskolai évben létszámában csökkent; minek oka újabb időben a városunk kebelében felállított polgári leányiskola és a folyó iskolai évben megnyílt s apácák vezetése alatt álló római kath. iskola. Ezen intézetek részint célszerű berendezésük, részint ujdonságuk, de különösen a bennök fizetendő tandíjak csekélysége miatt, leánynöveldeink létszámát 54-re apasztották le, mely körülmény miatt a tanárnak az intézetet fentartó jövedelme is megapadt. Ily állapotában az intézet létele kérdésessé vált, ha ennek fentartására valamely kútforrásról nem gondoskodunk; mert alapja nem levén, a fentartására felajánlott subsidiumot sem tudjuk fizetni. Már ez évben is alap hiányában körül-belől 400 frtot kellett más pénztárból kölcsönöznünk; mire ugyan nagy befolyással volt a múlt évben pusztított árvíz, mely az intézet udvarának minden kerítését elpusztította, melyből az udvar utcafelőli kerítése ugyan már kiépített, de az egész kert kerítése még most is elpusztítva áll. Az ennek helyrehozása iránti intézkedést jelen gyűlésünkben kérem. Egyébiránt az egyházkerületi számvevőszék jegyzőkönyvében az egész intézet ügyére fel lesz híva a főtisztelű egyházkerület becses figyelme.

Ezeket láttam szükségesnek tiszteletteljes jelentésemben elsorolni; ezek után az ég áldását kérve egyházkerületünkre, magamat becses kedvezéseikbe tisztelettel ajánlom.

Elnök szuperintendens úrnak ezen közérdeklődéssel fogadott elnöki évi jelentése köztudomásúl vétetvén, az egyházi és iskolai közügyekben időközileg tett intézkedései jóváhagyattak.

3. A képviselők megbízó-levelei

igazoltaknak tekintettek.

4. Elnök szuperintendens úrnak imént felolvasott évi jelentéséből értesülvén egyházkerületünk, néhai Szathmáry Király Pál alsóborsodi kiérdemült segédgondnok és Böszörményi József ungi egyházmegyei világi tanácsbíró és megyei alispán haláláról:

a vesztés legérzékenyebb fájdalmával hatott e gyászjelentés egyházkerületünk egyetemére. Azon férfiak, kik mig közöttünk éltek, a haza s egyház szolgálatában különben is mindig kitűnő állást foglaltak el a közügyek azon férfiainak között, kiket a közbizalom tisztelt meg s emelt oda, hol azok küldetésszerűen működni hivatva valának; s épen ezért kidőltökkel a haza s egyház hű fiait, mondhatni oszlopait látjuk bennök kidőltöknek. Tiszta fő, férfias szilárd jellem, elvhűség a haza és egyház szent ügyei mellett, lángoló buzgóság az egyházkormányzat asztalánál, bölcs tapintat s egyenesség, mint megannyi ragyogó vonások jellemezték s magasították föl őket mindig és mindenütt, a mikor és a hol cselekvési tér nyílt a közügyek széles mezején, nem minden napi munkaerejöknek s kitűnő tehetségeiknek. Így bennök nemcsak az alsóborsodi és ungi egyházmegyék vesztették el lelkes buzgó férfiainkat,

hanem egész egyházkerületünk is fájdalmasan érzi azon férfiak elvesztését, kiknek szellemi tehetségeikre s soha meglankadni nem tudott erélyökre, buzgóságukra. egyházi életünk terén még oly nagy szükségünk lett volna. Készséggel leteszi azért a boldogult férfiak sirjára a kegyelet koszoruját, s hálásan elismerve reformált egyházunk körül évek hosszú során szerzett kimagasló érdemeiket: ezen elismerésének jegyzőkönyvileg azon buzgó óhajtása mellett kíván kifejezést adni, hogy vajha a gondviselés a boldogult férfiak helyét több az ő magas erényeikkel bíró lelkes férfakkal pótolná ki! Áldás és örök béke hamvaikra!

5. Ugyanazon szuperintendensi évi jelentésben, több, az egyház és közoktatás terén haszonnal és sikerrel működött férfiak haláláról is értesítettünk; jelesen: az egyes egyházmegyékben elhalt számszerint 7 lelkész, egy tanár és egy népiskolai tanító; összesen 9, kik névszerint már fennebb a szuperintendensi évi jelentésben meg vannak említve.

Ezen, az egyház és közoktatás terén, úgy a haza, mint az egyház érdekében híven, buzgón és fáradhatlanul munkálkodott egyházi és tanférfiaknak, mint nemzetünk és egyházunk hű napszamosainak kidőltét, szintén mélyen fájjalja egyházkerületünk, s kegyelettel megemlékezve róluk, érdemeik elismerését, valamint elvesztésük feletti sajnálatát, ezennel jegyzőkönyvileg fejezi ki. Áldást és békét kívánva a kifáradt s már örök nyugalomra tért hű munkások pilhenő hamvaira!

6. A vallás- és közoktatásügyi minisztérium, 1878. 23737. számú leiratában tudatja, hogy a szőlőardói helv. hitv. anyaegyházhoz tartozó kápolnai leányegyházközségnek, a kívánt könyöradomány gyűjtési engedély egy évi időtartamra, a magyar királyi belügyminisztérium által, engedélyeztetett.

Hálás köszönettel tudomásul vétetik.

7. Ugyanazon minisztérium, ugyanazon évi 29116. számú átiratában, a sárospataki főiskolában a múlt iskolai év végén, az igazgatóság félrevezetésével megejtett érettségi vizsgálat alkalmából erélyes intézkedést kérvén a hasonló visszaélések megátlására.

Minthogy e tekintetben a szükséges intézkedések már megtétettek, a miniszteri leirat, e helyen, tisztelettel tudomásul vétetik.

8. Ugyanazon minisztérium, ugyanazon évi 25062. szám alatt kelt leiratában, tudatja, hogy a belügyminisztérium átírata szerint, a Tornamegyebeli szögligeti ref. leányegyházközség részére engedély adatott arra, hogy egyházépületeinek fölépítése céljából, az országterületén, saját hitsorsosai körében, hat havi tartam alatt könyöradományokat gyűjthessen.

Hálás köszönettel tudomásul vétetik.

9. Ugyanazon minisztérium, Budapesten, 1878. évi július 5-én, 16,577-ik szám alatt kelt intézvénye szerint, az Ungmegyében kebeleztetett minaji helvét hitv. egyházközségnek, temploma felépíthetésére. 100 frnyi legmagasabb segélyt kegyeskedett adományozni.

A legmagasabb fejedelmi kegy és jótékonyság illetén nyilatkozványa, egyházkerületünk részéről is a leghálásabb köszönettel fogadtatván: az ezennel jegyzőkönyvünkben örökítettik.

10. Ugyanazon minisztérium, Budapesten, 1878. december hó 1-én, 30,529. szám alatt arról értesítvén szuperintendensi hivatalunkat, hogy a beregmezei felekezeti iskolák tanítói közül, az 1868. évi 38. t. c. 133. §-ának ellenére, Dicső András, csomonyai ref. tanító, tanképesítő okmánynyal nem bír; föl hívja ehez képest, mikép nevezettet utasítsa oda, hogy a tanképesítő vizsgálatot valamelyik állami vagy felekezeti tanítóképezdénél, egy év leforgása alatt, annyival is inkább tegye

le s annak megtörténtét nála igazolja, mivel ellenkező esetben, a törvény értelmében, állomásától leendő elmozdittatását kellend követelnie.

A nevezett tanító ezen miniszteri rendeletről azonnal értesítettvén: újabb intézkedés szüksége fenn nem forog.

11. Ugyanazon minisztérium, Budapesten, 1879. március 5-én, 5906. szám alatt kelt intézvényében, a Bartalus István és Gyertyánfy István által szerkesztett „Nőkarének gyűjteménye“ című mű énektanításra alkalmasnak találtatván, az, az elemi leányiskolák, valamint a tanítónő-képezdek használatára ajánltatik.
12. Ugyanazon minisztérium, Budapesten, 1878. december 24-én, 30,566. szám alatt kelt intézvénye szerint, a „Vetin v. Slovoniciné Spisal M. M. Hodzsa,“ továbbá a „Dobro slovo slaveikum sat. M. M. Hodzsa“ című időszaki néplap behatóan megvizsgáltatván, kitünt, hogy azok haza- és alkotmányellenes tanokat tartalmaznak, faj- és osztálygyűlöletet hirdetnek: miért is a magyarországi összes tót iskolai és népkönyvtárakból ezennel szigoruan kitiltatnak.
13. Ugyanazon minisztérium, Budapesten, 1878. december 24-én, 33,375. szám alatti intézvénye arról szól, hogy az 1875-iki 32. t. c. értelmében, minden, a ki nyilvános óvodai vagy népoktatási nyilvános tanintézetet tart fenn, legyen az akár polgári akár egyházi község, akár más testület vagy egyén, tartozik az általa fentartott iskolánál rendszeresített mindenik tanítói állomás irányában, az országos tanítói nyugdíj- és gyámalaphoz hozzájárulni. Ugy szintén az idézett t. c. 2-ik §-ában felsorolt mindazon tanítók, kik az 1875-ik évben életük 55-ik évét még nem töltötték be.

Kivételnek csak oly iskolafentartók és az általok alkalmazott tanítókra nézve adatott hely, kik a 31-ik §-ban foglalt feltételeknek megfelelő külön nyugdíjintézetet tartanak fenn és e részbeni jogaik érvényesítése végett, nyugdíjintézeteik bemutatott alapszabályai, megejtett vizsgálat után, a kormány részéről jóváhagyatván, az országos tanítói nyugdíj- és gyámalaphoz való hozzájárulás alól fölmentettek.

A törvény imént érintett intézkedése folytán, az országban létező összes tanítói nyugdíjintézetek bemutatott alapszabályainak megvizsgálása immár befejeztetvén, az eredmények, minden egyes esetben, annak idején, külön rendeletekkel, az illetékes hatóságok útján közöltettek.

Ezen rendeletek szerint, a 31-ik §. követelményeinek teljesen megfelelőeknek talált nyugdíjintézetek, ez intézvényben megneveztetnek; mely ott elősorolt intézetekbe felvett, valamint az alapszabályok értelmében a felvételre jövőre is jogosított tanítók és az őket alkalmazó iskolafentartók, az országos tanítói nyugdíjintézethez való hozzájárulás alól fölmentettek; megjegyeztetvén, hogy az országos tanítói nyugdíjtörvény, a viszonalagosság elvéből indulván ki, a többször idézett 31-ik §. e) pontja szerint, az országos tanítói nyugdíjintézethez való hozzájárulás alól fölmentett tanítóknak, ha esetleg más nyilvános tanintézetbe lépnek át, előbbi állomásaikon töltött idejük beszámítandó, úgy az országos tanítói nyugdíjalap által, mint kölesönösen a felmutatott tanítói nyugdíjintézetek által is.

Ezeknél fogva kívánja az illető minisztérium, hogy figyelemmel az 1875-iki 32-ik t. c. 44-ik §-ára, melyből folyólag jövőben előfordulhatnak oly esetek, midőn az országos tanítói nyugdíjintézetnek valamely tagja, az érintett nyugdíjintézet alkotását megelőző időben, már más, de a felmentettek közé nem sorolható nyugdíjintézetnek tagja volt, s ez alapon esetleg nyugdíjigényeit több irányban érvényesítheti; a szuperintendensi hivatal által, azon egyházi főhatóság alatt létező, úgy a hozzájárulás alól fölmentett, mint föl nem mentett, minden nyugdíjintézetek kezelői egyúttal oda utasíttassanak, hogy a kezelősökre bizott nyugdíjintézetek pénztári állapotáról, a felvett tagoknak neve, szolgálati ideje és életkora szerinti létszámáról, valamint a nyugdíjazottaknak és gyámolítottaknak létszámáról és neveiről évi kimutatás szerkesztessék és az a királyi tanfelügyelőség útján, oda évenként terjesztessék föl.

14. Ugyanazon minisztérium, Budapesten, 1879. március 1-ő napján, 5503. szám alatt kelt intézvénye arról értesít, hogy az erdélyi unitarius egyházközségek közül azok, melyekben a hívek csekély száma és szerény anyagi helyzetök folytán, a lelkészek egyszersmind az iskoláztatás rendes folytatására kötelezvék és az 1868-iki 38. t. c. által meghatározott tantárgyak oktatására megfelelő képességgel is bírnak, az országos tanítói nyugdíj- és gyámalaphoz való hozzájárulása alól fölmentetnek mindazon ideig, míg a lelkészi állomással a tanításbeli kötelezettség állandó kapcsolatban van, és a helyi körülmények akár külön tanítói állomás szervezése, akár pedig az 1868. 38. t. c. értelmében- a népoktatás egyéb módon leendő rendezése lehetővé nem válik.

Midőn erről szuperintendensi hivatalunkat, az általa folyó évi 199. szám alatt tett fölterjesztésére, arról értesitené, hogy hasonló indokokból már egyes ref. egyházközségek is tényleg fölmentettek: egyúttal kéri, hogy azon esetben, ha egyházkerületünkben oly hitközségek léteznének, melyek hasonló indokok alapján a fölmentést igénybevenni óhajtanák, minden egyes hitközség nevét, lélekszámát, a hívek vagyoni helyzetét, a lelkész tanításbeli képességére vonatkozó bizonyítványt és a lelkészi állomásnak a tanítói kötelezettségekkel való állandó egybekapcsolására vonatkozó igazolványt terjesztené föl.

15. Ugyanazon minisztérium, Budapesten, 1879. április 17-én, 7226. szám alatt kelt intézvényében, azon előfordult eset alkalmából, hogy egy felekezeti tanintézet, autonom egyházi főhatósága által, a tanulók közt uralgó járványos betegség miatt, bezárattott és tanulói szétbocsáttattak, a nélkül, hogy ezen intézkedés a közigazgatási hatóság tudomására hozatott volna: a belügyminiszter ural egyetértőleg, következőkre figyelmeztet:

Az 1876-ik évi XIV. t. c. 33. és 34. §§-ai, a melyek kimondják, hogy a tanodák, járvány alkalmával, a közigazgatási hatóság által bezárhatók, nem zárják ugyan ki a felekezetek autonómiával bíró iskolák főhatóságainak azon jogát, hogy a közigazgatási hatóság intézkedéseit megelőzőleg is elrendelhessek a szükségeseket. Minthogy azonban a közigazgatási hatóság kötelessége nem addig terjed, hogy a tanuló ifjúság közt fölmerült járványnak csupán a tanodában elharapózása meggátoltassék, hanem az a többi lakosokra is át ne vitessék: utasítandók az egyházi főhatóságok alatt álló összes tanintézetek igazgatóságai, hogy jövőre szoros kötelességüknek ismerjék előzőleg tudatni az illetékes közigazgatási hatósággal és pedig idejekorán azt, hogy valamely veszélyesen fellépő járvány miatt az iskola bezárását célozzák; mert csak ezen eljárás mellett juthat a közigazgatási hatóság azon helyzetbe, hogy a járvány tovább terjedésének meggátlására szükséges intézkedéseket elrendelhesse.

16. Ugyanazon minisztérium, Budapesten, 1879. január 26-án, 2255. szám alatt kelt intézvényében, tudatja, miszerint egy helv. hitv. egyházközség könyöradományok gyűjthetésére engedélyt kérő folyamodványának elutasító elintézése alkalmából, a belügyminiszter úr folyó hó 21-én, 2859. szám alatt kelt átiratában írja: hogy tekintettel az ország jelen nyomasztó helyzetére, s a midőn a lakosoknak könyörületre kész áldozatképessége már is fokozott mérvben van igénybe véve: a jelen körülmények között, könyöradományok gyűjthetésére innen kiadatni kért engedélyek, kedvezőbb idők fordultáig nem, vagy csak rendkívüli körülmények esetében lesznek megadhatók, s ennél fogva az ez iránt jelentkezőket, az illető hatóságok útján, ez értelemben kénytelen elutasítani.

17. Ugyanazon minisztérium, Budapesten, 1879. január 12-én, 32,889. szám alatt, értesít, miszerint az országos statisztikai hivatal által jelentés tétetett hozzá az iránt, hogy a szathmári helv. hitv. egyházközség lelkésze, egy ott történt halálozási esetet nem jegyzett be az anyakönyvbe, azon indokból, mivel a holt test Beregmegyébe Munkácsra szállított, eltemetés végett, s mert ennek folytán — a lelkész nyilatkozata szerint — az anyakönyv minden rovata be sem is tölthetett volna. Minthogy ezen eljárás a statisztikai adatok gyűjtésénél és összeállításánál könnyen tévedé-

sekre vezethetne, amennyiben egy ugyanazon anyakönyvi eset kétszeri kimutatásának lehetősége sincs kizárva: utasíttatni kéri az egyházkerület összes lelkészeit, hogy ily esetekben mindenkor a halálozás történének helyét vegyék irányadóul, s ehez képest az egyházukban előforduló halálozási eseteket még akkor is kötelességüknek tartásuk az anyakönyvbe bejegyezni, ha a holt test — mint a felhozott esetben is történt — más egyházközségbe szállíttatik eltemetés végett. Ezen utóbbi tény az anyakönyv „Jegyzet“ rovatában megjegyzendő, s erről a temetés teljesítésére hivatott lelkész eleve értesítendő; megjegyeztetvén, hogy ugyanezen eljárási mód követendő a születési bejegyzéseket illetőleg is.

18. Ugyanazon minisztérium, Budapesten, 1879. évi február 9-én, 1280-ik szám alatti intézvényében, értesít, miszerint a katonai nyilvántartás körül azon hiány tapasztaltván, hogy az elhalt tartalékos és szabadságos katonák meg honvédek, a halotti bizonyítványok rendetlen beküldése folytán, elhalálozásuk után is nagy számban s több ideig vezetnek nyilvántartásban: a magyar királyi honvédelmi minisztérium, egyetértve a császár királyi közös hadügyérrel, ugy a cs. k. honvédelmi miniszterrel, szükségesnek tartja, hogy a halottkének, a halotti szemléről kiállítandó bizonyítványban, az elhunyt egyének fennállott védkötelezettségi viszonyait is kitüntessék; az anyakönyvvezetők pedig az ily halotti bizonyítványokat, hivatalból, közvetlenül azon helység előljáróságához küldjék át, a hol az illető katona vagy honvéd elhunyt.

Azon teendők, melyek a kérdéses nyilvántartás körül kizárólag az anyakönyvvezető lelkész feladatát képezik, a m. kir. honvédelmi minisztérium nyilatkozata szerint a következők volnának:

1. A halottkém által kiállított lelet alapján, az elhunyt egyén védkötelezettségi minőségének, az anyakönyv megfelelő rovatába való bejegyzése.

2. Az illető egyénről szóló halotti bizonyítványnak hivatalból s díjmentesen, a halál napjától számítandó 8 napon belől leendő kiállítása.

3. Ezen halotti bizonyítványnak, a kitett határidő alatt, azon községi előljáróhoz, hol az illető elhunyt, szintén hivatalból való átküldése.

4. Oly esetekben, midőn a felmutatott halottkémi bizonylatban nincsen az elhunyt védkötelezettségi minősége följegyezve: azonban az anyakönyvvezető lelkész, az elhunyt életkoránál fogva, előtte kétségtelen adatoknál vagy más körülményeknél fogva, valószínűnek tartja az illetőnek védkötelezettségét, a halottkének az ebbeli utólagos nyomozásra a községi előljáró által való utasítása. Ez alkalommal még azt is felemlitendőnek tartja az illető minisztérium, hogy az anyakönyvvezető nem tartozik az elhunyt védkötelezettnél találtató igazolványi könyvet, felavatási vagy szabadságolási okmányt átvenni, miután ily okmányok közvetlenül az illető községi előljárónak kézbesítendőek. Mindezek iránt az illető lelkészek nielőbb utasítandók.

19. Ugyanazon minisztérium, Budapesten, 1879. január 13-án, 30625. szám alatt kelt intézvénye szerint, a községek által egyesek családi viszonyairól az anyakönyvi kivonatok helyett kiállított bizonyítványok bélyegzése ügyében, az igazságügyi minisztériummal egyetértőleg, mult évi 58773. szám alatt, a törvényhatóságok közigazgatási bizottságaihoz kibocsátott pénzügyminiszteri körrendelet, valamint a pénzügyminiszter úrnak a véderőről szóló törvény s az ennek alapján kiadott ./. alatti utasítások értelmében kiállítandó iratok bélyege iránt. 1877. évi 65760. szám alatt kibocsátott körrendelet közöltetik, utasításul a lelkészeknek; megjegyeztetvén, hogy ezen két szabályrendelet magában foglalja mindazon kivételes eseteket, a melyekben az anyakönyvi kivonatok és családi értesítők rendes bélyegétől eltérésnek van helye.

Nincs azonban intézkedés e rendeletekben a szegénység esetét illetőleg.

E részben, a pénzügyminiszter úr, ezen minisztériumhoz intézett átíratára szerint, az anyakönyvvezető lelkészek oda utasítandók, hogy csak azon esetben vannak jogosítva bélyeg nélkül

az anyakönyvi kivonatot kiadni, ha valaki szegénységét igazolja, s a peres eljárásban szükségli az anyakönyvi kivonatot; megjegyezvén, hogy az illetékkötelezettség szempontjából szegénynek csak az tekinthető, kinek összes keresete, bármely forrásból eredő jövedelme nem több, mint amennyit a lakhelyén szokásos közönséges napszám tesz, s ki ezen szegénységét a községi előljárásnak ily értelemben kiállított bizonyítványával képes igazolni, önként érthető levén, hogy a lelkész az illetékmentesség okát és az esetet ily alapon kiadott anyakönyvi kivonatokra is feljegyezni tartozik.

- 20.** Ugyanazon minisztérium, Budapesten, 1879. március 30-án, 31577. szám alatt, szuperintendensi hivatalunk által, múlt évi szeptember 7-én, 1055. szám alatt kelt fölterjesztésére vonatkozólag, tudatja, hogy a rozsnyói püspökhöz intézett rendeletével, Alnásy Béla barkai róm. kath. plebános abbéli eljárása, miszerint Kovács József helvét hitvallásu és Gyuri Mária róm. kath. vallásu, vegyes házasoktól származott gyermeket megkeresztelte, s az anyakönyvi kivonatot az illetékes ref. lelkésznek át nem küldötte, mint az 1868. 53. t. c. 12-ik §-ába ütköző eljárás, helytelenítettvén: az anyakönyvi kivonatnak az illetékes helvét hitv. ev. lelkészi hivatalhoz való azonnali átküldésére utasított.
- 21.** Ugyanazon minisztérium, Budapesten, 1879. évi április 10-én, 9016. szám alatt kelt intézvényében, tudatja, miszerint a népiskolai hatóságokról szóló 1876. évi 28. t. c. alapján újból szervezett és üresedésbe jött zemplénmegyei tanfelügyelői állomásra Nemes Lajos sárospataki állami tanítóképezdei tanárt kinevezvén, egyuttal Csaszin József zemplénmegyei segédtanfelügyelőt rendelkezési állapotba helyezte; ugyanezen tankerületbe azonban Zagróczky Gyula vas megyei segédtanfelügyelőt ugyanily minőségben tette át, és az ezáltal üresedésbe jött vas megyei segédtanfelügyelői állomásra, Halász Ferenc győri tankerületi főigazgatósági tollnokot egyelőre ideiglenes minőségben nevezte ki.
- 22.** Ugyanazon minisztérium, Budapesten, 1879. április 20-án, 10655. szám alatti, szuperintendensi hivatalunknak múlt évi július hó 12-én, 818. szám alatt kelt jelentésére, melylyel az egyházkerület részére 1877. évre utalványozott államsegély kiosztásáról szóló számadási okmányokat terjeszti föl, tudatja, hogy azok rendben találtattak, s hogy az 1877. évi július 6-án, 15810. szám alatt utalványozott 6650 frt. a nyilvántartásból végleg töröltetett.

Mindezen miniszteri leiratok már körözve lévén, tudomásul szolgálnak.

- 23.** Olvastatott a tiszántúli ref. egyházkerület folyó évi április hó 19-én s több napjain Debrecenben tartott közgyűlése jegyzőkönyvének ideiglenesen szám nélkül hozzánk küldött kivonata, melyben előadatik, hogy a múlt évi májusi közgyűlésből, ugyanazon egyházkerületnek, 32. szám alatt kelt fölíratára — melyben ismételve ki lón fejezve, hogy gimnáziumaink s általában minden tanintézetekre nézve, eddig élvezett önkormányzati jogainkat tartsa tiszteletben és érvényben a vallás- és közoktatási miniszter úr — mindeddig válasz nem érkezett. Ebből folyólag indítványoztatott, hogy amennyiben a testvéregyházkerületek többrendbeli hasontartalmu fölíratai is igazolják, a legközelebbi multban többféle sérelem követtetett el, az államkormány részéről, protestáns egyházunk önkormányzati jogai ellen; több felől rés üttetett, esorba ejtetett, békekötések és országos törvények által biztosított önálló egyházkormányzatunkon, s amennyiben már az is köztudomásra jutott, hogy szándéka a nevezett minisztériumnak, a felekezeti iskolákkal szemben gyakorlandó *suprema inspectio* szabatos körvonalozása tárgyában, még ez év folytán, a képviselőház elé törvényjavaslatot terjeszteni: hogy tehát ily körülmények, s az idők ezen aggasztó jelei közt, melyek által protestáns egyházunk szabadsága oly közelről érdekelve, talán fenyegetve is van, a magyar ref. egyház egyeteme hallathassa szavát, kívánalmait és óhajtását: mondassék ki, miszerint kívánja azon egyházkerület, hogy a legközelebbi konvent ezen nagyfontosságú kérdésben protestáns egyházunk önkormányzati jogainak biztosítása és megóvása tárgyában, határozzon a teendőkre nézve, s képviselje a magyar ref.

egyházat, úgy az államkormány, mint az ország törvényhozó-testületével szemben. Mely indítványt azon egyházkerület maga részéről egyértelműleg elfogadván, a legközelebb egybehivandó konventet megbizsa és fölkéri autonomicus egyházkormányzatunk érdekében szükségelt teendők végzésére; konventi képviselőit is ily értelemben utasítja, s ez okból az egytetemes konvent megtartását mielőbb óhajtja; mely indítványt, pártolás és elfogadás végett, a testvéregyházkerületekhez, tehát egyházkerületünkhez is, mielőbb megküldetni rendeli.

Egyházkerületünk, a tiszántúli testvéregyházkerületnek az államkormány által, úgy kisebb-nagyobb tanintézetek, mint általában egyházi önkormányzati jogaink ellen, több ízben, de legujabban is tanusított sérelmes eljárására vonatkozó ezen indítványt egészben és teljesen elfogadja, s azt indokaival együtt magáévá tevén, az elkövetett jogsérelmek ellenében hason szellemben kíván eljárni. E célból szükségesnek tekinti úgy iskolai, mint általában minden egyházi ügyeink körül gyakorlott önkormányzati jogainkba ütköző sérelmi eseteket s az azokra vonatkozó adatokat gondosan összeszedni, megbizván erre főiskolai algondnok Hegedűs László úr elnöke alatt: Fejes István, Terhes Barna, Emödy Dániel, Ballagi Géza, Kun Pál, Szinyei Gerzson és Krüzsely Bálint tanár urakat, azon utasítással, hogy adjanak egy szabatosan körvonalozott véleményt arról, hogy miként értjük mi az államkormánynak egyházi s közoktatási ügyeinkkel szemben gyakorolható s hazai törvényeinkben sarkaló *suprema inspectio* jogát, s hogy minő viszony az, mely e tekintetben az államkormány és egyházunk között létezik, s mennyiben áll homlokegyenest összeütközésben a mi egyházi és közoktatási önkormányzati jogainkat biztosító országos törvényekkel, az államkormánynak utóbbi időkből is számos sérelmi esetekben tanusított magatartása, s ez értelemben teendő jelentéseket, illetőleg véleményezéseket, már a legközelebbi nyári közgyűlésünkre terjeszszék be. Mely munkálat aztán, egyházkerületünk részéről kinevezett konventi tagoknak, a legközelebb tartandó konventre utasításul szolgáló arra, hogy az indítványozó testvéregyházkerülettel e jogsérelmi esetekre s azoknak lehető orvoslására nézve, egyértelműleg járjanak el.

- 24.** Ugyanazon testvéregyházkerület püspöke, szuperintendensi hivatalunkhoz intézett átiratában, előadván azt, hogy a Szabolcsmegye kebelében levő s földrajzi helyzeténél fogva a tiszántúli egyházkerülethez közel eső Polgár helység, ez időszert, még egyik egyházkerülethez sem lévén egyházilag bekebelezve, s minthogy e miatt a helyvét hitvallásuakra vonatkozó anyakönyvvezetés annyira rendetlen, hogy e tárgyban legközelebb maga a vallás- és közoktatási minisztérium is felszólalt, egy hozzá intézett leiratában, hogy e bizonytalan és zilált állapotnak vége vetessék: nem volna-e hajlandó egyházkerületünk az említett helységet, mint Tisza-Palkonya leányegyházát kebelébe fogadni.

Egyházkerületünk, protestáns elvekből indulván ki s szabad tért akarván engedni a szóban forgó község helyv. hitvallásu lakosok szabad hovácsatlakozási jogainak, mindenekelőtt megkérdezendőnek tartja őket, ha hajlandók-e egyházkerületünk kebelébe jönni; mi ha megtörtént s hozzánk való csatlakozási hajlamuk kifejeztetett, nem teendünk ellene kifogást, hogy az egyházkerületünk kebelében levő T.-Palkonyai anyaegyházhoz csatlakozzék, mely esetben az alsóborsodi esperesi hivatal kéretnék fel az affilialtatás szabályainak pontos megtartására és keresztvitelére.

- 25.** A dunántúli egyházkerület, mult évi október hó 20-án tartott közgyűlése 327. számú jegyzőkönyvi átiratában, elfogadásra ajánlja azon indítványát, melyszerint kéressék fel a legközelebb egybehivandó konvent, hogy eszközölné ki azt, hogy a váci siket-némák intézetére, annak megalakulásakor, a

helv. hitv. egyházkerületek által adott alapítványi összegek elkülöníttessenek, s azok élvezetére lehetőleg ajánlati jog eszközöltessék.

Egyházkerületünknek e tárgyban már régebben föl levén költve figyelme s legközelebbi múlt évi tavaszi közgyűlésünk 7. számú jegyzőkönyvi pontjának tanúsága szerint is, szuperintendensi hivatalunktól azon kijelentést nyervén, hogy az intézetnél tett alapítványok természete és mibenléte felől, már korábban kérdés intéztetett az illető helyen, maga részéről bevérandónak tartja a kért felvilágosítást s annak újból való szorgalmazásával továbbra is szuperintendens urat bizza meg.

26. A testvéregyházkerületek megküldvén legközelebbi közgyűléseik jegyzőkönyveit s egyéb közérdekű irományok példányait:

a testvéri összeköttetés e kedves tanubizonyságai, a részünkről továbbra is tanusítandó szives viszonzás ígérettétele mellett, levéltárunkba tétetni határozattak.

27. Olvastatott a dunántúli egyházkerületnek Rév-Komáromban, 1878. október 20-án s következő napjain tartott közgyűlésében, 260. szám alatt kelt határozata, melyben Molnár Béla, egyházkerületi központi ügyvédnek, egy magyar protestáns tudomány-egyetem felállítására tett indítványát magáévá teszi s kimondja, hogy a magyarországi ref. főiskolák egyikének egyetemi rangra emelését égető szükségnek tartja, s ez irányban a mozgalmat megindítja, és az indítvány pártolására s elfogadására a többi egyházkerületeket felhíván, a maga részéről, annak elfogadása esetén szükségessé váló előmunkálatok megtételére bizottságot küld ki.

Ezzel kapcsolatban olvastatott a tiszántúli egyházkerület által, ezen indítvány fölött, az 1879. április 19-én tartott közgyűlésében hozott határozat, melyben ezen egyházkerület az indítványhoz hozzájárulván, egy Debrecenben felállítandó protestáns egyetem létesítésére hívja fel a testvéregyházkerületeket.

Ámbár hivatása köréhez tartozónak tartja egyházkerületünk, a magasabb tudományok művelését is előmozdítani, mely kötelességének erejéhez mérten igyekszik is eleget tenni; de mivel az építést az alapon kívánja kezdeni, s egy ily legmagasabb tanintézet felállítását az épület betetőzésének tartja, anyagi erejét pedig a népnevelés, az egyházak rendezése, a középiskolai oktatás, a nőnevelő-intézet fentartásáért, teljesen igénybe veszi: egy tudomány-egyetem felállításához ez idő szerint nem járulhat.

28. Az erdélyi ev. ref. egyházkerület igazgató-tanácsa, 1878. évi 1806. szám alatt kelt átiratában, a következő vallási sérelmet panaszolja: t. i. az erdélyi egyházkerület törvényszéke, ifj. Nagy Dániel és Lederhilger Luiza, protestáns vallású házastársakat egymástól, a per szabályainak megtartásával, elváltak, s nekik az új házasságra lépést megengedte. Utóbb ifj. Nagy Dániel új házasságra lépett, római kath. vallású nőt vevén feleségül. Miután azonban ezen házasság is szerencsétlenül ütött ki, megindította második neje ellen a válóper, az illetékes püspöki szentszék előtt, mely bíróság az előbbi Lederhilger Luizával kötött házasságot fel nem bontottnak, tehát ezen újabb házasságot meg sem kötöttnek mondja ki.

Ezen egyházi autonomiánkat mélyen sértő, de az országos törvényekbe is ütköző eljárás folytán az erdélyi püspöki szentszéknek, felterjesztést tett Nagy Péter püspök, a vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz, melynek eredménye lőn, hogy a válóper iratai felkivántattak a nélkül, hogy a szentszék eljárása által elkövetett vallási sérelem tárgyában legkisebb intézkedés tétetett volna.

Egyházkerületünk ezen ügyben — hol nemcsak önkormányzati jogunk, hanem az országos törvények sem vétettek figyelembe — mindenesetre sérelmet lát, s mint

ilyen valósággyi sérelmet, sok más egyéb sérelmeinkkel együtt, a conventre terjeszteni határozza, s ezen intézkedéséről, rokonszenvének meleg kifejezése mellett, az erdélyi egyházkerületet értesíttetni rendeli.

- 29.** Az abauji egyházmegye, az 1879. évi május 25—27-ik napjain Göncön tartott közgyűléséből, 6. szám alatt, az egyházak tőkepénzeinek biztosítása tekintetéből, indítványozza, miszerint addig is, míg a kilátásba helyezett zsinat, e tekintetben, behatóan intézkednék, mondatnék ki határozatilag, hogy jövőre minden tőkepénz csak kellő számu egyháztanácsgyűlés határozata mellett lesz kölcsön kiadható, s az ezt kifejező jegyzőkönyv a presbyterek által aláíratván, a tőkék netaláni elveszése esetében, a felelősség egyedül rájuk háríttatik, s a kártérítési intézkedés ellenökben fog fogantatni.

Jelen indítvány elfogadtatik, s amennyiben már erre nézve az egyházkerületnek régebbi időből is világos határozata van, ez ufolag azon módosítással vétetik fogantatba, hogy az egyházak pénzei csakis presbyteri gyűlésben hozott jegyzőkönyvi határozat alapján adathatnak ki kölcsön, mely jegyzőkönyv a jelenlevő, de csak eleendő vagyoni biztosítékkal bíró presbyterek által lehet aláírandó; a midőn az így kiadott pénz elveszése esetében, a kártérítés csak azokat terhelendi, a kik és a hányan a kölcsönkiadást megrendelő jegyzőkönyvet aláírták. Ha pedig az egyházak saját pénztőkéiket ily módon nem biztosíthatják, úgy kölcsönpénz egyeseknek ki nem adathatik, hanem egyedül takarékpénztárilag lesznek azok kezelhetők.

- 30.** Ugyanazon egyházmegye, azon közgyűlésében hozott határozata folytán, előadván azt, hogy a jelen évi számvevőszék határozatában megállapított tőkék s a mult évi nyári közgyűlés jegyzőkönyvében feltüntetettek között igen lényeges eltérés van: oda kéri utasíttatni a gazdasági választmányt, hogy adjon a fent említett különbözetek miben léte felől felvilágosítást.

Mire a gazdasági választmányi elnök, a kívánt felvilágosítást megadni, azonnal késznek nyilatkozott.

Azonban, nehogy a számok halmazában tévedés történjék, közgyűlésünk ezen kérelmet, mint különben is hatásköréhez tartozót, a számvevőszékre teszi át, s utasítja a gazdasági választmányt, hogy ez ügyben a jövő számvevőszékre adja be felvilágosító jelentését, melyet aztán a számvevőszék megvizsgálván, annak idején hozza az eredményt egyházkerületünk tudomására.

- 31.** A felsőborsodi egyházmegyéből, Kun Miklós, s.-kazinczi tanító, azon kérelmét terjeszti föl egyházkerületünkhöz, hogy miután egyházmegyéje engedelmével, tanítói állomásáról, theológiai tanfolyama bevégzése céljából Patakra, a legutolsó félévre, egyháza s egyházmegyéje engedelmével bement, s ott a tanfolyamot már folyó évi junius havában bevégzendi: engedtessek meg neki, hogy a legközelebbi alkalommal kápláni vizsgáját letehesse.

Kérelmezőnek a kápláni vizsga letehetése megengedtetik.

- 32.** Ugyanazon egyházmegye, Felső-Nyárádon, 1879. évi április 2. és 3. napjain tartott közgyűlése jegyzőkönyve 3. száma alatt előterjeszti, hogy a hegymegi egyház lelkésze, Soltész János, elhalván, minthogy a lelkészi fizetés nem üti meg a törvény által meghatározott legkisebb lelkészi fizetés mértékét, csak a tanítói fizetéssel együtt érne azzal föl, oly lelkész hívhatására kérne engedélyt adatni az egyház, ki ezen összesített fizetés mellett, mind a két hivatal teendőit végezze. Azonban a tanítói hivatal a hegymegi egyházban jelenleg betöltetlen lévén s a tanítót hivataltól elmozdítani nem lehetvén, minthogy az egyház hivei lelkészi teendők tekintetében más egyházhoz csatlakozni nem akarnak: a hegymegi egyháznak három évi időköz szabatik ki az illető egyházmegye által,

hogy ezen idő alatt egészítse ki a lelkészi jövedelmet, a törvényszabta mennyiségre; addig a lelkészi hivatal oda rendelő segédlelkész által fog kezeltetni, az eddigi lelkészi egész fizetés mellett.

Az egyházmegye határozata s intézkedése jóváhagyatik.

- 33.** Ugyanazon egyházmegye, azon közgyűlésének, 64. számú jegyzőkönyvi pontjában, tudatja, hogy a vezédi lelkészi hivatal jövedelmének, a szükösi pénztárt illető része, a küldöttség számítása szerint 307 frt. 42 krt tesz; egyszersmint pártolólág terjeszti fel ugyanazon egyháznak abbéli kérelmét is, melyszerint engedtetnék meg az, hogy a szükösi pénztárt illető összeg felét, az egyház többféle szükségeinek fedezésére fordithassa.

A felsőborsodi egyházmegye jelentése tudomásul vétetik, s a vezédi egyház kérelme, az annak folytán nyert ilyenmü pénzsegély hovaforrásának, az egyházmegye ellenőrzésének feltétele alatt, megadatik.

- 34.** Ugyanazon egyházmegye, Lesko László berentei lelkész följelentése folytán, azon vallásügyi sérelmet terjeszti fel, melynélfogva Szikszá János, s.-szentpéteri róm. kath. lelkész, Olenyik József róm. kath. és Mácsi Borbála, helv. hitv. házastársaknak Juliánna nevű, meghalt leányát, Sebestyén István, berentei róm. kath. kántor által temettette el, ezzel tetőzván azon vallásügyi büntényét, melyért már egy más alkalommal hivatalosan is megdorgáltatott s a melynélfogva a fentebb említett helv. hitv. anya ref. gyermekét illetéktelenül keresztelte meg.

E vallásügyi sérelem, illető helyre való fölterjesztés és orvoslás eszközlése végett, szuperintendensi hivatalunkhoz tétetik át.

- 35.** Ugyanazon egyházmegye, azon gyűléséből, felterjeszti Csontó Károly ecsegi lelkésznek a vallás-és közoktatásügyi minisztériumhoz címzett folyamodványát, a családi értesítők mikénti kiállítása tárgyában, a végett, hogy az a fent címzett minisztériumhoz felterjesztessék.

Egyházkerületünk nem látja szükségét annak, hogy ezen kérvény a minisztériumhoz felterjesztessék, hanem felkéri szuperintendensünket, hogy a családi értesítők egyöntetü kiállítása módozatait körlevelileg közölje, az esperesi hivatalok útján, az egyházak lelkészeivel.

- 36.** Ugyanazon egyházmegyének, azon gyűlése jegyzőkönyve 31. száma a., a felső-kelecsényi lelkész által, egy a lelkészi hivatal javadalmazásához tartozó zsellér beltelek taxa-szedési jogának eladása iránt hozott határozatával megerősítés végett felterjesztett kérelem, ezen egyházmegye ajánlása folytán,

megadatik s az eladás megerősítettik; utasittatik azonban az egyházmegye, hogy a befolyandó vételárt tőkésítvén, jövedelmét a lelkészi hivatal javadalmazására fordittassa.

- 37.** Ugyanazon egyházmegye, azon közgyűlésében, 41. szám alatt hozott határozatával, tudatja, hogy a sárospataki lelkészi vizsgára, valamint ugyanakkor tartandó egyházkerületi gyűlésre Szakal József és Gombos György tanácsbírókat küldi képviselőkül.

Tudomásul vétetik.

- 38.** Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon gyűlésében, 48. szám alatt kelt határozatával, tudatja, hogy a nyekézseni egyházban, a szükösi pénztárt illető féljövödelem 167 frt. 25 krban lett megállapítva, mely összeg befizetésére a lelkészt utasította.

Tudomásul vétetik; Rozgonyi László lelkész azon kérelme azonban, hogy neki ezen összeg engedtessek el, teljesithető nem lévén, s azt a felterjesztő egyházmegye sem pártolván, meg nem adatik.

- 39.** Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésében, 54-ik szám alatt hozott határozatával, megerősíteni kéri a zilizi egyház és lelkész használatában levő pince felett folyó perben. Ungár Dávidnéval a pert elővivő ügyvéd által kötött egyezséget, a mely szerint ezen pince a nevezettnek 30 frtért eladatott.

A beterjesztett ügyészi jelentésben s az egyházmegyei határozatban előadott indokok alapján, az eladás megerősítettik. s az egyházmegyének a vételár hova fordítására vonatkozó határozata helybenhagyatik.

- 40.** Olvastatott Laky András felsőzempléni esperesnek szuperintendensi hivatalunkhoz intézett azon jelentése, miszerint gálszécsi illetőségű, reformált ifju, Kassay Lajos, a sorsredből rövid szabadsággal hazabocsáttatott, s a mellékelt anyakönyvi bizonyítvány szerint még csak 21 éves életkoru katona, itthon megismerkedvén nagy-azari születésű, ref. vallásu, Túróczy Amáliával, férj. Alexi Viktornéval, megjelentek kis-azari lelkész Lengyel Józsefinél, kérvén őt, hogy őket házassági életre eskesse össze, azon oknál fogva, mert Túróczy Amália állítása szerint, őt férje hűtlenül elhagyta, s a minisztérium a férjével kötött házasság alól őt — miután férje az országszerte történt köröztetés után sem jelent meg — feloldozta, igérvén, hogy ő a feloldozványt Ujhelyből kihozza s fölkért lelkésznek bemutatandja. Mi azonban meg nem történvén, nevezett lelkész a jelentkező párt, részint ezért, részint mert az ifju védkötelezettsége sem engedhette a házassági egybekelést, magától elutasította, kik is ekkor, gálszécsi ügyvéd Földessy Józsefhez fordulván, ez a nevezett feleket, minden a házassági egybekeléshez szükséges okmányok nélkül s minden törvényes formák mellőzésével, Tamaska József násznagy, Antalovics Károly, Mizsák Péter s több meghívott tanuk és vendégek jelenlétében, szerződés mellett, egész papi szertartással összeeskette. Mely tövényellenes cselekvényt, nevezett esperes kéri a nagyméltóságú minisztériumhoz szuperintendensi uton, kellő orvoslás végett fölterjeszteni.

Szuperintendens úr megbizatik, hogy Földessy József gálszécsi ügyvéd ellenében, a házassági egybekötéseknek minden törvényes módjával s gyakorlatával ellenkező ezen cselekvényeért, az illető zempléni megyei alispáni hivatalnál, fegyelmi eljárás útján, törvényes elégtételt eszközöljön.

- 41.** Ugyanazon esperes előterjeszti, miszerint, néhai Hegedűs Endre, lasztoméri volt lelkész, az 1874. év másod felében s neje is azután csakhamar elhalván, két neveletlen árva leányka maradt utánok, kik is a pályini egyházban, Ungmegyében, nagyanyjuknál vannak, s hogy ezek, szüleik elhunytá óta az egyházkerületi özvegy- s árvatárból illető részleteikkel nem gyámolítottak, következőleg az egyházkerületi dékáni hivalt fölhatalmaztatni kéri, hogy négy évi elmaradt illetőségüket az árvák részére szolgáltatassa ki és amennyiben egyik egyházmegyéből a másikba a pénz átszolgáltatása nehézséggel jár, ennekutána az ungi esperesi hivatal bizatnék meg, hogy az egyházlátogatás alkalmával ezen árvák illetősége ott adatnék ki részökre.

Ugyszintén, néhai Császár Pál, volt gálszécsi lelkész özvegye, a ragályi lelkészhez, mint vőjéhez, Gömörbe tévén át lakását, ennek is 6 frt. részvény után járó évenkénti illetősége átadásával, a gömői esperes bizatnék meg.

A néhai Hegedűs Endre lasztoméri volt lelkész árváit illetőleg, megbizatik az egyházkerületi dékáni hivatal, hogy dékáni számadó könyvébe nézzen utána, ha valósággal bent maradt-e és mennyi évről ezen árvák illetősége, s ha úgy van, adassék ki azonnal nékiek; jövőre az ungi esperesi hivatal bizatván meg a kiszolgáltatással.

A néhai Császár Pál özvegye illetőségének kiadásával pedig, szintén a gömői esperes leendő jövőre megbizva.

42. Ugyanazon egyházmegye, Kolbásán tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 48. száma alatt, a folyó évi nyári egyházkerületi gyűlésre képviselőkül kinevezi Bálint József, papi, Izsák János, világi egyházmegyei tanácsbírákat.

Tudomásúl szolgál.

43. Ugyanazon egyházmegye, azon közgyűlése jegyzőkönyvének 3. száma alatt, hivatalból fölterjeszti, miszerint Tóth Pál gercselyi lelkész, a halál által megürült csernahói egyházba, a törvényes szabályok megtartása mellett, lelkészül megválasztatván, az ezt követett gyűlés alkalmával azonban kiderülvén, hogy ezen megválasztatását Tóth Pál azon előzetes titkos ígéretével eszközölte ki, hogy ő az egyháznak, ha megválasztatik, papsága első három éve alatt évenként egyházi célra 100—100 frtot, tehát összesen 300 frtot fog rendelkezésére bocsátani, miről nevezett egyház, saját biztosítása szempontjából Tóth Páltól később kötelező iratot kívánt, ki azonban azt megtagadta, következőleg az egyház is őt többé választott papjául elfogadni nem akarta. Mely törvényeinkbe ütköző bűnös cselekvény, mind az egyház gondnokának, mind magának Tóth Pálnak a nyomozás alkalmával tett egybevágó vallomásaik szerint világosságra jövén, nevezett egyházmegye ez ügyben akként intézkedett, hogy

miután Tóth Pál, saját vallomása szerint, megválasztatása érdekében, csakugyan tiltott s választási törvényeinkbe ütköző előzetes ígéretet tett a csernahói egyháznak, a csernahói egyház pedig a választás megejtésénél küldöttség előtt eltitkolta a nyert ígéretet, e szerint hamisan írta alá a választási jegyzőkönyvet, később pedig minden külbefolyás nélkül, önkarata szerint követelte Tóth Páltól a nyert ígéret felőli iratbeli nyilatkozatot, ennél fogva mindkét fél bűnös volta ezennel kimondatik, minek következtében

a csernahói egyház lelkészválasztási jogától egy évre megfosztatik és egy év elteltével is, választási joga egyházmegyénk rendes lelkészein túl nem terjedhet; jelenleg pedig, lelkészi állomására Stefán Mihály, a szőlőskei segédlelkészi állomásról egy évre, egész lelkészi fizetésre, rendes lelkészi minőségben, oda rendeltetik, elszállítására pedig az egyházi előjáróság utasittatik.

Tóth Pál pedig, tekintettel azon nyomasztó helyzetre, melyszerint gercselyi lelkészségének, egyházkerületünk 1878. évi májusi miskolci egyházkerületi gyűlési jegyzőkönyve 67. pontja értelmében végződnie kellvén, jövője lehető biztosítása reményében, a kínálkozó mentő módot a válság utolsó perceinél, kétségbeeséssel, mintegy önkéntelenül ragadta meg, de tekintettel családjára, s különösen a tudományos pályán a legszebb sikerrel haladó két fiára, kiket az atya végelbukása biztosan lesodorna a pályáról: a szőlőskei káplán-tanítói állomásra ily minőségben rendeltetik, felhagyatván számára a jövőben rendes lelkészi állomásra való hívhatás jogosultsága. Minek következtében elszállítására, a szőlőskei egyház gondnoka ezennel utasittatik.

Ez ítélet, megbirálás és helybenhagyás végett, egyházkerületi közgyűlésünkkel közöltetni rendeltetett.

Ezen egyházmegyei ítélet, a benfoglalt indokoknál fogva, helybenhagyatik,

44. Ugyanazon egyházmegye, azon gyűlése jegyzőkönyve 6. száma alatt, a gercselyi egyház azon kérelmére hozott határozatot terjeszti elő jóváhagyás végett, miszerint nevezett egyház, bár változás által megürült lelkészi állomása betöltésére a kellő lépéseket készséggel megtette, de amennyiben a megválasztott lelkész lemondó nyilatkozata s más egyházba lett megválasztatása által ez a választás meghiusult, ahoz még időközben a paplak is leégett, tétetnék oly intézkedés reájuk nézve, hogy amennyiben egyházuk el van néptelenedve, s nemcsak a leégett paplak lakhatóvá tétele, de annak egyéb épületei is tetemes javítást, tehát nagy kiadást is igényelnek, melyre pedig anyagi erejük nincs, bizonyos ideig, rendes lelkész helyett oda csak egy káplán legyen alkalmazva, az egyházmegye által meghatározandó évi fizetéssel, az azon felül maradó papi jövedelem pedig engedjék át az egyháznak rendelkezése alá, temérdek építkezési költségeinek fedezésére. Az egyházmegye, e tekintetben s ez érdemben hozott határozatánál fogva akként intézkedett, hogy tekintetbe

véve a gercselyi egyház elnéptelenedett, erőtlen voltát, anyagi szegénységét, valamint azt is, hogy a lelkészlak lakhatóvá tétele mindenestre több időt igényel, sem hogy bármelyik családos lelkész is vállalkozhatnék, egyelőre, az ottani lelkészi állomás elfoglalására; ennél fogva az egyház kérelme következő módosítások és föltételek mellett adatik meg:

Két időközi évet nyer az egyház, a mely idő alatt a lelkészi teendők káplán által fognak teljesíttetni, kinek az egyház köteles leendő lakást és 300 frt. évi járulékot évnegyedenként kiszolgáltatni, a mely járulék biztosítása tekintetéből, a lelkészi földbirtok, a gondnok felelőssége mellett lekötve marad; a 300 frton felül való papi javadalom pedig, az egyháznak engedtetik át oly feltétellel, hogy az, a gondnok számadásvezetése mellett, kizárólag a paplak felépítésére és rendbehozására fordíttassék. A gondnok tehát feljogosíttatik, hogy a lelkészi földeket, az egyháztaggal egyértelműleg megállapított módon, kezelje s jövedelmeztesse. Az ekként szervezett kápláni állomásra, már ez idő szerint, alkalmas egyén rendeltetik.

Az egyházmegye ez intézkedése, a felhozott méltányos okoknál fogva jóváhagyatik.

45. Az ungi egyházmegye, folyó évi február 11., 12-én, Bezóben tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 4—II. 6. száma alatt jelenti, hogy az ungvári egyház az egyháztanácsnak folyó évi január 8-án tartott ülése jegyzőkönyvének tartalma szerint, az egyház közigazgatási pénztára kamataiból, az ungvári lelkész évi díját 400 frttal emeli, mely díjemeléssel az ungvári lelkészség eddigi 80 frt. készpénzbeli évi fizetése 480 frtra emelkedett; hivatolt határozatban kimondatván, hogy az egyháztanács fentartja magának a jogot, miszerint a közigazgatási alap nevével, a lelkész fizetését annak idejében fellebb emelhesse.

Örvendetes tudomásul vétetik

46. Ugyanazon egyházmegye, azon gyűléséből, a Horváth Mária-féle alap állásáról jelenti, hogy az alapítvány alaptőkéje tesz jelenleg 71413 frtot. Szaporodott ez évben 2130 frttal, mely szaporodás részint a gömöri birtok után ez évben befolyt 270 frt. haszonbérből, részint az egyházmegye által a tőkékhez csatoltnak rendelt régibb kamathátralékokból állott elő. Az alapítvány, rendeltetése szerint, az 1878. évben 1. építkező egyházaknak, 2. csekélyebb jövedelmű lelkészek és tanítóknak kiosztatott 3370 frt.

Tudomásul vétetik.

47. Ugyanazon egyházmegye, azon gyűléséből, a pallói leányegyházról, a jegyzőkönyv 4—III. 6. száma alatt jelentetik, hogy a néhai Kelen Jánosné által az egyháznak hagyományozott $\frac{1}{2}$ urbéri telek, a hagyományozó halála következtében, már tényleg az egyház birtokában s haszonélvezetében van, mely is 92 frtért haszonbérbe adatott.

Jóváhagyó tudomásul vétetett.

48. Ugyanazon egyházmegye, azon közgyűlése 4-ik számú jegyzőkönyvi pontjában, azon vallásügyi sérelmet terjeszti fel, Ábrahám István, mokesai lelkész kérelme folytán, melyszerint a csicséri görög kath. lelkész, Kubek József, nevezett ref. lelkész egyházközségéhez tartozó Szalár Istvánnak, görög kath. nővel való házasságából született fiát megkeresztelte s anyakönyvbe vezette.

E vallásügyi sérelemnek kellő helyre való fölterjesztése szuperintendensi hivatalunkra bizatik.

49. Az alsóborsodi egyházmegyéből, a folyó évi április 3., 4-ik napjain Cserépfalván tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 20-ik száma alatt, a Sárospatakon tartandó nyári egyházkerületi közgyűlésre, képviselőkül, az elnökség mellett, Végh György, Édes Ábrahám, Futó Sámuel, papi; Mocsáry Lajos, Bódogh Albert és Lengyel Sámuel, világi tanácsbírák bizattak meg.

Tudomásul vétetik.

50. Ugyanazon egyházmegye, azon gyűléséből, a vattai egyház azon kérésére, hogy a néhai Nagy Gedeon által ezen egyházra tett alapítvány kamatai adassanak ki, kérdést intéz ezen hagyomány állásáról.

Mire felolvastatott a Mezössy Menyhért által szuperintendens úrhoz ezen ügy állásáról szóló jelentés, melyszerint a hagyaték még mindig per alatt áll, s így a hagyomány még ki nem fizethető.

Ezen jelentés tudomásul vétetik s főtisztelendő szuperintendens úr továbbra is felkéretik, hogy ezen ügyet figyelemmel kísérni sziveskedjék.

51. Ugyanazon egyházmegye, azon közgyűlésében, a sárospataki főiskola pénzügyei rendezése tárgyában, 15. szám alatt hozott határozata értelmében, kérdést intézvé:

miután közgyűlésünk már előbb határozott s ez irányban küldöttséget is küldött ki: újabb határozat hozatalának szüksége fenn nem forog.

52. Olvastatott a gömöri egyházmegyének, a mult évi Tiszanánán tartott közgyűlésünkben 43. szám alatt hozott határozatára vonatkozólag, a bejei adóügyben keletkezett felterjesztése, melyben tudatja, hogy a mult 1878. évben, szeptember 10-én, Héthben tartott közgyűlésében, 8. szám alatt hozott határozatát, Somogyi János, volt bejei, jelenleg rási tanító, felebbezte.

Ezen említett határozatban, a lelkészi és tanítói földek után hátralékban levő adókat, az illető belhivatalnokok, illetve a lelkész örökösei által rendelte viseltetni, míg a catasteri kiigazítás folytán az adókban előállott szaporulatot az egyház által rendelte megtérítettetni.

Az ügyiratok átvizsgálása után, közgyűlésünk következő határozatot hozott:

A gömöri egyházmegye neheztelt határozata, az azt megelőzőt s 1878. április 9—10-ik napjain Putnokon tartott közgyűlésében 31-ik szám alatt hozott, s ezzel egyértelmű határozattal együtt, ezen határozatokban foglalt indokoknál fogva, helybenhagyatik. Miről a felterjesztő egyházmegye, ezen határozat eredeti kiadványával, az ügyiratok visszaesatolása mellett, értesítettetni rendeltetik.

53. Ugyanazon egyházmegye, 1879. április 2—3-ik napjain Tornallyán tartott közgyűlésének 11. szám alatt kelt határozatával, pártolja a csizi leányegyház azon kérelmét, hogy ennek 1000 frt. tőkéje oly tőkével cseréltessek fel, mely után csak 6%-kal fizettetik a kamat.

Ezen kérelem a pénzügyi választmányhoz tétetik át.

54. Az alsózempléni egyházmegye, folyó évi március hó 18. és 19-ik napjain, Sárospatakon tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 10. száma alatt, Tóth Lajos eddigi aljegyzőnek főjegyzővé lett választását jelentvén:

tudomásul szolgál.

55. Ugyanazon egyházmegye, mult évi tavaszi közgyűlésünk 103-ik számú jegyzőkönyvi pontjában, azzal levén megbizva, hogy a bodrog-kereszturi egyház zilált anyagi helyzetét és körülményeit behatóan megvizsgálván, részletes számadást kívánjon be az egyháztól, a számára átengedett papi jövedelmek miként való felhasználásáról; mely megbiztatásából kifolyólag, jelen évi március hó 18—19-ik napjain, Sárospatakon tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 33. számú pontjában, jelenti, hogy a kívánt számadás a nevezett egyház gondnokától bemutatott s átvizsgáltatott, s annak tanúsága szerint, a lelkészi 300 forintot tevő fizetés s másnemű mellőzhetlen kiadások, a lelkészi földek haszonbérét teljesen fölemésztették, nemcsak, hanem még a 862 frt. 59 krra menő könyradományokból is, csupán 100 frtot tőkésíthetett. Egyszermind, tekintve a szóban forgó egyháznak még folyvást tartó nyomasztó anyagi helyzetét, pártolólággal terjeszti fel annak abbeli kérelmét, melyszerint engedtetnék meg az, hogy még újra 6 évre helyettes lelkészt alkalmazhasson.

Az egyházmegye jelentése s a betérjesztett számadás tudomásul vétetik; a bodrogkeresztúri egyház kérelme, az egyházmegye ajánlata mellett felhozott indokok alapján, megadatik, fölhivatván az alsózempléni egyházmegye, hogy szigoruan felügyeljen arra, hogy az ily módon kivételesen engedélyezett újabb jövedelmek, pontos számadás mellett kezeltesse s kitűzött céljukra fordíttassanak.

- 56.** Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlése 15-ik számú jegyzőkönyvi pontjában, tudatja, hogy a kenézli egyház által betérjesztett díjlevélből meggyőződván arról, hogy a lelkészi jövedelem a szükséges minimumot meg nem üti, nevezett egyháznak, a halál által üresedésbe jött lelkészi hivatal betöltését, csak azon föltétel mellett engedte meg, ha a lelkészi és tanítói fizetés egyesítettik.

Az egyházmegye intézkedése, indokainál fogva, jóváhagyatik és megerősítettik.

- 57.** Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésének 60-ik számú jegyzőkönyvi pontjának fölterjesztésében, tudatja, hogy Szegedi József, tarcali leánytanító s kántor, állomásáról lemondván, lemondását az egyházmegye elfogadta, s ha számára más alkalmas állomás üresednék, időközben is alkalmaztatni fog.

Tudomásul vétetik.

- 58.** Ugyanazon egyházmegye, nevezett közgyűlése 29-ik számú jegyzőkönyvi határozatának értelmében, pártolólág terjeszti fel a visi egyház abbeli kérelmét, melyszerint az, a község főutcájának közepén levő s az egyház birtokát képező, mintegy $\frac{3}{4}$ vécás földterületet, melyen jelenleg csak egy összedőlt épület romjai vannak, eladhassa, hogy így, a körülbelöl 150 forintot tevő vételárt iskolája kiujítására s a tanító lakásán szükséges kamara és magtár építésére fordíthassa.

A visi egyháznak a megnevezett földterület eladására vonatkozó kérelme megadatik s a vételár kitűzött céljára való fordításának pontos ellenőrzése, az egyházmegye figyelmébe ajánltatik.

- 59.** Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlése 13-ik számú jegyzőkönyvi pontjában, ajánlata kíséretében terjeszti fel a berzéki egyháznak azon kérelmét, hogy ott a lelkészi és tanítói állomás egyesíttessék s a tanítói jövedelem alapját képező földből, 6 hold szántóföldnek, 1 és $\frac{1}{2}$ öl fának hasznélvezete, egyelőre, az egyháznak oly célból engedtesse át, hogy annak jövedelme, elsöben a romlott templomtető, késöbb pedig épen a külön tanítótartásra szükséges alaptöke előállítására fordíttassék.

A berzéki egyház kérelme megadatik, azon világos figyelmeztetéssel azonban, hogy, ha annak idejében, a külön tanítótartás lehetségessé vállanék, a 6 holdat tevő s most kiszakitott szántóföld és másfél öl fa, egyenesen a tanító javadalmozásához csatoltassék vissza.

- 60.** A tornai egyházmegye, jelen évi április hó 16—17-ik napjain tartott közgyűlése 10-ik és 50-ik számú jegyzőkönyvi pontjában, tudatja, hogy a legközelebbi nyári, Sárospatakon tartandó egyházkerületi közgyűlésre, képviselököül Lovass Sámuel esperest, Lükö Géza segédgondnokot, Farkas József tanácsbirót s Benkö Gáspár vendégii lelkészt; a főiskolai számvevő gyűlésekre pedig Barna Antal körtvélyesi lelkészt és Vécsey Józsefet választotta meg.

Tudomásul vétetik.

- 61.** Az egyházmegyékböl következö lelkészi és tanítói díjlevelek terjesztettek föl:

A) *Az abauji egyházmegyéböl:* a nyirii lelkészi díjlevél 1 példányban.

B) *Az alsózempléni egyházmegyéböl:* a tarcali fi- és leánytanítói díjlevelek 3—3 példányban.

C) *A gömöri egyházmegyéből*: a) a zádorfalvi lelkészi díjlevél 3 példányban; b) a dobicsányi tanítói díjlevél 3 példányban.

D) *A tornai egyházmegyéből*: a barka-lucskai papi díjlevél 3 példányban.

E) *Az ungi egyházmegyéből*: az iskei lelkészi díjlevél 1 példányban.

Mindezen díjlevelek megerősítettek, s szokott módon egy példányuk az egyházkerület, másik az illető egyházmegye, harmadik pedig az illető egyház részére megküldetni rendeltettek.

62. Ugyancsak az egyházmegyékből következő lelkészi és tanítói változások jelentettek be.

a) *Az abauji egyházmegyében*. Lelkészekül: Bacskay István, volt beszteri lelkész, nyirii; Ujj István, volt kolbásai lelkész, bozsvai; Tóth Albert, tornyos-németii, miglészi és hidas-németii feleslelkész, ugyanottani rendes; végül: Takács Endre, vajkói helyettes lelkész, ugyanottani rendes lelkészekké választottak. Tanítókül: Menyhért István, alpári volt tanító, Szinára; Bereszászy István, volt szinai kisegítő tanító, alpári rendes; Kun József, eddigi szalai tanító, Mérára; Szendrey József, volt devecseri tanító, Selyebre; Láng Lajos, nagy-kinizsi tanító, Devecserbe; Galgóczy Béla, volt szendi tanító, Nagy-Kinizsre; Finkey Dániel, volt szántói tanító, Szendre; Kóta Sámuel, volt erdő-bényei tanító, Szántóra; Vágó Imre, volt zsujtai tanító, Csenyétére; Horváth Péter, volt esécsi tanító, Zsujtára; Illés János, volt szemerei tanító, Gagyba; Osváth Bertalan, alsó-vadászi kisegítő tanító, ugyanoda rendes tanítói minőségben: továbbá Kovács József, volt hittanhallgató, Szemerére, kisegítő tanítóul rendeltettek.

b) *A gömöri egyházmegyében* lelkészválasztás nem történt, hanem az otrokocsi leányegyházba K. Papp József, ott működött ideiglenes; a zádorházai leányegyházba Nagy Győző, volt recskei; a pálfalvai leányegyházba Ligárt János, végzett képezdei tanítók, rendes tanítókul rendeltettek be.

c) *Az alsóborsodi egyházmegyében*. Az igricii halál által megürült lelkészi állomásra Fodor Bertalan helyettes lelkész választott. Tanítókül pedig: Tiszanánára Csillik Balázs, végzett theologus, 3 évre; Poroszlóra, fitanítóul, Fodor Gyula, sárospataki theologus, 3 évre; a májji előkönyörgői állomásra Kasza József, zádorházi, gömöri tanító, alkalmaztattak.

d) *A felsőborsodi egyházmegyében*. Lelkészeket illetőleg: Soltész János, Hegymegen elhalt lelkész helyére, az egész lelkészi fizetés élvezete mellett, a lelkészi fizetés törvényszabta mennyiségre leendő kiegészítéseig, segédlelkészek kezelik a lelkészi hivatalt; jelenleg oda rendeltetett Bárdos István, eddigi paraszniai segédlelkész. Tanítókat illetőleg: a bábonyi egyházban elhalt Apjok Mihály iskolatanító helyére megerősített Rózsa János, eddigi kazsui, állami iskolai képezdei tanítói oklevéllel ellátott tanító; a felső-barcikai egyházba Tóth Miklós, legközelebb segéd-tanító Mártonfalván, tanképesítő igazolvány megszerzése kötelezettsége mellett, ideiglenesen; a nyekézseni egyházba Keresztury Lajos, képezdét végzett s az abauji egyházmegye által tanképesítő igazolvánnyal ellátott, eddigi bábonyi segéd-tanító; a Mártha István lemondása által megürült szendrei iskolatanítói hivatalba Katona Dénes, a felsőborsodi egyházmegye által tanképesített, eddigi tardonai iskolatanító; a Katona Dénes Szendrőbe távozása által megürült tardonai egyházba Ujváry Lajos, eddigi tanképesített putnoki altanító; a vámosi egyházban, eddig 3 évre hívott Szendrey József, képezdei okleveles tanító, megörökösített.

e) *Az ungi egyházmegyében*. Lelkészeket illetőleg: a szürthei halál által megüresült lelkészi állomásra Fűrjész István, volt iskei lelkész; Iskébe Szöllősy Ferenc, ezelőtt eszenyi segédlelkész, ideiglenes lelkészül; Tarnócra, lelkész-tanítónak, Homoky Antal, minaji lelkész; Minajba Magyar Bertalan, ungvári segédlelkész, ideiglenes lelkészül. Tanítókat illetőleg: Ásványba, előkönyörgőül, Matolay Pál, vajáni tanító; Vajánba Horváth Károly, ezelőtt községi tanító, ideiglenesen, egy évre helyeztetek el.

f) *A felsőzempléni egyházmegyében.* A halál által megürült gálszécsi papi állomásra Sárkány Imre, tusai; Tusára Elek Sándor, kis-ráskai; Kis-Ráskára Soltész Gyula kis-bárii lelkészek lettek megválasztva. Tanítókül pedig: Zemplénbe Németh Bertalan, bánóci; Bánócra Magyar Pál; B.-Ujlakra Németh Gyula, bekebelezett és vizsgázott ifjakuak meghívhatási szabadság engedélyezettvén, s illetők a meghívást elfogadván, állomásaikon megerősítették.

Mindezen lelkészi és tanítói változások és elhelyezések helybenhagyó tudomásul vétettek.

63. Mult évi, Tiszanánán tartott őszi közgyűlésünk 63. számú jegyzőkönyvi határozatának értelmében, a tervezett és kilátásba helyezett egyetemes zsinatra tartozó ügyek nevezetesebb mozzanatainak s időnkint előkerülő feltünőbb mozzanatainak figyelemmel való kísérése végett, már régebben kinevezett bizottság, azzal lévén megbizva, hogy a konventi küldöttség által készített zsinati előmunkálatokra, az egyes egyházmegyékből beérkezett bírálatokat és véleményeket megvizsgálván, azoknak alapján, terjeszse be e tárgyra vonatkozó véleményes jelentését: folyó évi, április hó 16. napján, Miskolcon tartott tanácskozásából fölvetett jegyzőkönyvében, jelenti, hogy, összegezvén az egyes egyházmegyékből beadott dolgozatok végkövetkeztetéseit, azok, kisebb nagyobb eltéréssel s a létező és tapasztalt viszonyok többé kevésbé élénk színezése után, valamennyien megegyeznek azon közös gondolatban, hogy a tervezett zsinat megtartására, mostani, sok tekintetben nyomasztó s alapos aggodalmakat keltő korunk, egyáltalában nem látszik alkalmasnak; a miért, maga a bizottság sem tartja figyelmen kívül hagyhatónak, az egyházmegyéknek e részben való, mindenesetre komoly megfontolásból származó aggodalmait, nem hallgathatván el azonban, másrésről, azon meggyőződését sem, hogy a célba vett zsinatnak egészen bizonytalan időre leendő elnapolását vagy talán annak épen végleges elejtését, maga részéről, sem üdvösnek, sem tapintatosnak nem látja; már csak azért sem, mert ez, végeredményében, egy jelentésű lenne magyar protestáns egyházéletünk jelenleg több tekintetben zilált és rendezetlen állapotainak s ügymenetének állandósításával. S bár habozás nélkül s bizonyos sajnálkozással kénytelen kijelenteni, hogy a konventi bizottságnak előttünk fekvő zsinati előmunkálatát, távolról sem tekinti olyan tökéletesnek, hogy, arra támaszkodva, vele meggondolatlanul azonnal zsinatra mehetnénk, már csak abból a szempontból sem, mert midőn az egész tervezetnek már általános szelleme és irányzata is, több tekintetben, olyan, melyet maga részéről nemcsak az, hogy nem helyeselhet, hanem a minnek a gyakorlati életben való majdani keresztülvitelétől és érvényesítésétől előre is méltán fél, ugyanakkor egyes részleteiben is, igen sok a hiány, úgy elvi, mint célszerűség és gyakorlatiaság szempontjából: mindazonáltal, a magyar protestantismus érdekében állónak tartja, hogy a zsinat határozatilag, bizonytalan időkre, el ne napoltassék; hanem, kezünkben tartván a felvett fonalat, folytassuk előkészületeinket, higgadtan, komoly megfontolással, ily módon igyekezzvén minél tökéletesebb és gyakorlatiasabb zsinati előmunkálatot készíteni, ez levén egyszersmind egyedüli közvetítése annak is, hogy a zsinattartás ideje lehetőleg megrövidíttessék s ez által az e célra nélkülözhetlen, de nagy megterhelhetésekkel járó anyagi kiadásaink is jelentékenyen megtakaríttassanak.

Egyházkerületünk, érezvén e komoly és nagyhorderejű, mindenesetre elsőrangú életérdekeinket oly közelről érintő ügy fontosságát, de egyszersmind teljes tudatával bírván ama felelősségnek és ovatosságnak is, mely az ily messze kiható kérdések végeldöntési pillanatában, kétszeresen is kötelességévé válik annak, ki meggondolja azt, hogy e téren egyetlen elsietett lépés, gyakran hosszú időn át fáradsággal megtartott jogok és kipróbált erejű elvek megsemmisülését vonhatja maga után: az egész ügyet hosszas és több oldalú tanácskozás tárgyává tevő s ennek eredményeül, határozatképen kimondja, hogy, miután egyházkerületünk, a tiszántúli testvéregyházkerület zsinattartási indítványához, már előbbi megállapodásainál fogva, hozzájárult

és annak alkalmával azon alapra állt, hogy a konventet vagy általában az egyházkerületek közt létesítendő kapcsolatot kifejező intézményt, zsinatilag tarjta, maga részéről is, megalkothatónak, e tekintetben elfoglalt álláspontját, ez idő szerint is, fentartja s ebből kifolyólag, a zsinattartás céljáról, annak hasznos és szükséges voltáról, ma is azon véleményben van, mely véleményének 1877. évi májusi közgyűlése, jegyzőkönyvének 44. pontjában adott kifejezést. A jelenlegi, az egyházmegyék által mindenestre jól megfigyelt s a fentebb említett bizottság által is hangsúlyozott időszakot azonban nem tartja alkalmasnak a tervezett zsinatnak kihirdetésére és egybehívására; egyéb okok mellett, már csak azon fontos körülmény miatt sem, mert a konventi bizottság eddig nem dolgozta ki s így az általa készített zsinati előmunkálatokban sem vehette fel az egész iskola- és oktatásügyet, a mely pedig, nemcsak az, hogy szerves összeköttetésben áll egyházi rendezkedésünkkel s lényegét tekintve, egyformán nagyjelentőségű ügy amazzal, hanem természeténél fogva oly kérdés is egyúttal, a melynél, midőn minden protestáns egyháztagnak méltán igen sok félteni és védeni valója van, egyházkerületünk sem engedheti meg azt, hogy ez ügy, a kebelében levő egyházmegyék meghallgatása és véleményadása, tehát tudta és akarata nélkül, csupán a konventi bizottság tervezett megbeszélése után, kerüljön zsinati tárgyalás s netalán való eldöntés alá. Mindezeket figyelembe véve már, mindenekelőtt bevérandónak tartja egyházkerületünk azon időt, midőn a konventi bizottság tárgyalván az iskolai és oktatásügyet, ez ügyben is egy tervezetet állít elénk, a mely aztán kiadatván az egyes egyházmegyéknek, azoknak alkalom nyújtatik, ily módon, arra, hogy e részben való nézetöknek és méltányos ohajtásaiknak is kifejezést adhassanak, nemcsak, hanem ez ügygyel aztán egy teljes egészszététvén a most még hiányos zsinati előmunkálatok tervezete, az eddigi részletek tanulmányozása és megbirálása is alaposabban és több szempontból megtörténhetik s épen e célból megbizva egyházkerületünk a már régebben kinevezett zsinatügyi bizottságunkat is, hogy az egyházmegyékből, annak idejében majdan beérkezendő s már az iskolaügyre is kiterjeszkedő véleményekre támaszkodván s azoknak lényegesebb elveit felhasználván, készítsen egy oly tervezetet, mely összes egyházi és iskolai életünk szervezkedésének, saját ohajtásunk szerint való alakját fejezné ki s mint egy teljes dolgozat küldetnék aztán konventi tárgyalás alá. Egyébiránt a mi a zsinat egybehívásának idejét általában illeti, egyházkerületünk fentartja abbéli jogát, hogy ha majd, a jelzett és tervezett módon, egy nézete szerint leghelyesebb munkálat lenne is már kezében, szabadon nyilatkozhassék a felett: vajjon, az akkori körülményekhez képest, alkalmasnak látja-e vagy sem az időt, a zsinatnak azonnal való egybehívása és megtartására?

- 64.** Ugyanezen ügygyel összefüggésben, azon szempontból, hogy már az előkészületi tanácskozások alkalmával is, lehetőleg többféle nézet és többoldalu megfigyelés nyerhessen kifejezést, szükségesnek találtatván az, hogy a már régebben kinevezett szűkebb körű egyházkerületi küldöttség kibővítették:

Miután a szűkebb körű bizottság világi elnöke, Szathmáry Király Pál úr elhalt, szuperintendens úr pedig kérte magát az elnökség alól felmentetni, a nevezett bizottságba ujabban tagokul kinevezettek: elnökökül Kőrössy István, Ragályi György; Gömörből: Török József, Szentpétery Sámuel és Lőrinczy Endre; Felsőborsodból: Ragályi György, Debreczeni Gábor; Alsóborsodból: Prágay Lajos, Vay Béla; Alsózemplénből: Kőrössy István, Lengyel Endre és Terhes Barna; Abaujából: Fodor Pál, Komáromy László; Felsőzemplénből: Laky András, Bernáth Elemér, Fejes István; Ungból: Makkay Dániel, Kovács Károly; Tornából: Lovass Sámuel, Lükő Géza; a sárospataki főiskolából: Emödy Dániel, Mitrovics Gyula s az akadémiai és gimnáziumi igazgató.

65. Olvastatott a báró Baldácsy alapítványt kezelő bizottságnak 1878. november 11-én kelt jelentése, melyben mindenekelőtt:

a) fájdalommal tudatja a bizottság, miszerint az alapítvány nagylelkű alapítója, Baldácsy Antal báró, 1878. augusztus 8-án, Rohicsón, Steierországban, meghalt, s hogy a bizottság a temetési szertartásnál magát küldöttség által képviseltette, s a nemeslelkű alapító iránti hálájának és tiszteletének akként adott kifejezést, hogy egy koszorút tett az elhunyt koporsójára ily felíráttal: „a magyarországi protestánsok hálája jeléül.“

Midőn a jelentés ezen részét mély sajnálkozással veszi tudomásul egyházkerületünk, most már néhai báró Baldácsy Antal úr iránti tiszteletének és hálájának s gyászos elhunyt feletti mély fájdalomnak jegyzőkönyvében is kifejezést kíván adni és helyesli bizottság azon eljárását, hogy ezen hálának, a magyarországi összes protestánsok nevében, a temetési szertartásnál is kifejezést adott.

b) Jelenti továbbá a bizottság, hogy a kegyes alapító fennebb bejelentett halála folytán, az alapítványi vagyonok használati joga is átszállván a tulajdonos egyházkerületekre, az alapítványi ingatlanokat az egyházkerületek nevében tényleg birtokába vette.

Itt azonban nevezetes nehézséggel állott szemben, jelesül az alapítványi ingatlan használati jogát, az alapító haláláig magának tartván, ő azt Schweiger testvéreknek igen terhes, s az alapítványi bizottság által el nem fogadható feltételek mellett, 1877. november 1-től számított 4 évre, haszonbérbe adta. Sikerült azonban a bizottságnak ezen szerződést megszüntetni, s bérlőkkel, előnyös feltételek mellett, új szerződésre lépni, melynélfogva bérlők 40488 frt. évi bért, az összes adókat s évenként 2000 frt. tiszaszabályozási költséget fizetnek.

Dacára azonban annak, hogy az egyházkerületek tényleg már birtokba vették az alapítványt, ennek jövedelmei a kitűzött célokra még nem fordíthatók, egyéb, a jelentésben részletesen előadott fontos okokon kívül, minők például: hogy a dunanelléki és dunántúli egyházkerületek részére tett külön 12000 frt. alapítvány s az alapító úr nejének házassági szerződésben kötelezett 100,000 frt. $\frac{2}{3}$ -da, az alapítvány terhéül hagyatott, s hogy azt adóhátralékok, vízszabályozási költségek stb. terhelik, főleg azon okból, mivel a gr. Hunyady József örökösei javára lefolytatott zálogváltóperben hozott jogérvényes ítéletekkel mintegy 2700—3000 hold földnyi terület lett oda ítélve, a mely területet pedig megtartani az alapítványnak érdekében áll, főleg azért, mivel ha azok kihasíttatnának, több helyen a birtok nagyon eldaraboltatván, a megmaradt birtokrész is vesztene értékéből s oly jövedelmezőn nem volna kezelhető.

E ponttal kapcsolatban olvastatott ugyancsak a Baldácsy alapítványt kezelő bizottság 1879-ik évi március 14-én kelt jelentése, melyben már arról értesít, hogy a gr. Hunyady József és érdektársai által folyamatba tett s jogérvényes ítélettel befejezett zálogváltóperben az alapítványt kezelő bizottság és a felperesek között oly egyezség kötött, melyszerint a felperesek részére megítélt mintegy 2700—3000 hold birtokért fizet az alapítvány felpereseknek, az ezek által fizetni kötelezett zálogsummákat be nem számítván, 150,000 frtot, míg ők a zálogváltóper megszüntetvén, ezen, az ítéletek szerint kiadni kötelezett ingatlan birtokot, az alapítvány örök tulajdonába bocsátják.

Egyszersmind tudatja a bizottság, hogy ezen összegből 100,000 frtot, az alapítvány ingatlanaira leendő jelzálogi bekebelezés mellett, az első magyar általános biztosító-társaságtól felveendő törlesztési kölcsönrel kíván kifizetni. Azért míg egyrészt az egyesség jóváhagyását kéri, addig másrészt felhatalmazást kér kiállíttatni arra, hogy ezen 100,000 frt. kölcsönt felvehesse s az alapítványi ingatlanokra bekebeleztesse.

Az említett egyezség egyházkerületünkkel egész terjedelmében közöltetvén s azt közgyűlésünk beható tanácskozás alá vétvén, következő határozatot hozott:

Ezen egyházkerület, mint a Baldácsy alapítványi birtokok egyik társtulajdonosa, kijelenti, hogy azon egyezséghez, mely a gr. Hunyady József úgy is mint több testvér és családi jogainak fentartója által 1843. november 13-án, az eperjesi kir. tábla előtt, báró Baldácsy Antal ellen indított, később az egeri császár kir. megyei törvényszék előtt, 1854. április 24-én, 1164-ik szám alatt folyamatba tett s elhalálozása folytán örökösei s testvéröccse, gr. Hunyady Ferenc felperessége alatt, a karcagi kir. törvényszék mint kiküldött bíróság előtt befejezett, s 1877-ik évi június 18-án, 2919-ik szám alatt, első bírósági ítélettel eldöntött zálogváltóperben, egyrészről a felperesek, másrészről a Baldácsy alapítvány bizottságának meghatalmazottjai között megállapított, s a Baldácsy alapítványi bizottság által 1879. február 2-án tartott ülésében, a jegyzőkönyvben foglalt szöveg szerint, elfogadtatott, a maga részéről is hozzájárul és ezennel felhatalmazza méltóságos gróf Dégenfeld Imre, nagyméltóságú gr. Lónyay Menyhért, nagyságos báró Kochmeister Frigyes és tekintetes Szilágyi Sándor urakat, hogy az említett egyezséget ezen egyházkerület nevében is jogérvényesen megköthessék és aláírassák: továbbá, hogy az egyezségi feltételek teljesíthetése végett az első magyar általános biztosítótársaságtól 100.000 forint azaz egyszázezer forint o. é. kölcsönt azon feltételek alatt, melyek e részben a Baldácsy alapítványi bizottság és az első magyar általános biztosítótársaság igazgatósága között már előzetesen megállapítottak, felvehessenek; a kölcsönszerződést aláírassák, a felveendő 100,000 frt. biztosítására, a Baldácsy alapítványt képező s a magyar korona területén lévő 11 protestáns egyházkerület részére tulajdonjogilag bekebelezett birtokokból, a fegyverneki 197-ik számú s a tiszaroff-gyendai 356-ik számú tjkvekben foglalt ingatlanokat jelzálogul leköthessék, s a zálogjog bekebelezésére megkivántató engedélyt megadhassák, úgyszinté leköthessék az összes alapítványi birtokok jövedelmét is, végre általában, hogy mindazt megtehessek, mi a kölcsön felvétele végett szükséges, s mindazokban, a melyekre jelen külön meghatalmazás szól, az alólírt egyházkerület nevében teljes joghatálylyal eljárassanak.

Mely határozat a megbizottaknak két eredeti példányban kiadatni rendeltetik.

66. Ugyanazon 1879. március 14-én kelt jelentés másik részében bemutatja a bizottság a földhitelintézetnél elhelyezett készpénzről, ugyanezen intézet által készített számadást, melyszerint 1878. évi december 31-én, a számadás lezárásakor, volt az alapítvány készpénze 23048 frt. 5 kr. Ezen jelentésből kitűnik az is, hogy az alapítvány előleges szükségeire, a szuperintendentiák által előlegezett két-kétszáz forint, a szuperintendenciáknak 1878-ik évi október hó 1-ső napjáig járó 6% kamataival visszafizettetett.

Tudomásul vétetik.

67. Ezen ügygyel kapcsolatban, tanácskozás alá vétetett a dunántúli egyházkerületnek 1878. október 20-án, Rév-Komáromban tartott közgyűlésében, 308. szám alatt hozott azon határozata, melyben hangsúlyozza, hogy a Baldácsy alapítványt kezelő bizottságban az egyenlőség elve nincs megtartva, s melyben a bizottság tagjaihoz még a maga részéről két tagot választ, s ily eljárásra hívja fel a többi egyházkerületeket is, elvárván a bizottságtól, hogy a tömeg kezeléséről félevenként, jóváhagyás és megerősítés végett, jelentéseket terjeszsen be.

A Baldácsy alapítványt kezelő bizottság egyházkerületünk bizodalomát teljesen birván, s ezen bizodalomra magát eddigi sikeres eljárásával érdemesítvén, és egyrészről nem látja be egyházkerületünk ezen intézkedés szükségét annyivalinkább, mert a bizottság a dunántúli egyházkerület által kivánt jelentéseket időről időre mindig előterjeszté s így ezen indítványhoz nem járulhat; de másrészről, mivel a

a bizottság meghatalmazását az összes hagyományozott egyházkerületek meghatalmazottjaitól nyerte, nem is érzi magát jogosítva, hogy annak szervezetét egyoldalul megváltoztassa.

68. Olvastatott Muraközy László pesti ügyvéd s egyházkerületünk megbizott ügyvivőjének, a néhai Fogarassy János veszélyben forgó hagyatéka ügyében tett jelentése, melyben tudatja, hogy azon hagyatéokra vonatkozó ügyiratokat áttekintvén, alaposan meggyőződött arról, hogy ott semmiféle alapítvány fedezésére szolgáló érték nincs, sőt ilyenek fölfedezésére sem mutatkozik remény.

Ezen körülmény folytán, úgy a magyar tudományos akadémia, mint általános örökös, valamint a pesti ref. gimnázium, mint a könyvtárra nézve hagyományos, ezen jogaikról ünnepelesen s hivatalosan lemondottak.

A hagyaték-leltár szerint a cselekvő vagyoni állapot összesen 2340 frt. 25 kr-ra, ellenben a szenvedő állapot, vagyis az adóssági teher 5977 frt. 65 kr-ra rúg, tehát a vagyon hiány 3637 frt. 40 kr.

Egyébiránt nevezett ügyvivő igéri, hogy ez ügy lefolyását figyelemmel kísérendi s ha valahol remény mutatkozik az alapítványoknak érvényt szerezni, arról azonnal jelentést teend, jelenleg azonban, fájdalom, arra nézve remény sehonnan sem mutatkozik.

Egyúttal jelen értesítése folytán, fölhívja nevezett ügyvivő úr szuperintendensi hivatalunk figyelmét egy más tárgyra is, arra, t. i., hogy az Énekes könyv kizárólagos nyomtatási joga iránt, Hornyánszky Viktor nyomdatulajdonossal 1867-ben kötött s azóta évről évre meghosszabbított szerződés dacára, ezen lejártnak, minthogy megszűnéséhez kölcsönös fél évi felmondás szükségeltetik, most is érvényben fennáll, mindazáltal szükséges levén ezen érvényben maradás, írásban történendő s határozott kifejezése is: kéri ügyvivő e szerződésnek újból egy évre szóló meghosszabbítására vonatkozó utasítást, maga részére megküldetni.

A Fogarassy-féle hagyaték állására vonatkozó ezen jelentés sajnós tudomásul vétetvén, megbizatik mindamellet továbbra is nevezett ügyvéd és ügyvivő úr, hogy ez ügy lefolyását figyelemmel kísérje, s ha legkisebb remény mutatkoznék az alapítvány érvényesíthetésére, azt eddig tanusított buzgó tevékenységével, lehetőleg mozdítsa elő.

Az Énekes könyv ügyét illetőleg pedig, szuperintendens azon intézkedése, hogy a szerződés egy évrei meghosszabbítására felhatalmazást adott, jóváhagyatott.

69. A múlt 1878. évi szeptember 22., 23., 24. napjain Tiszanánán tartott egyházkerületi gyűlés jegyzőkönyvének 13-ik számára vonatkozólag, a Szondy-Kenessey-féle, szintén veszélyben forgó alapítvány ügyében, egyházkerületünk megbizottja, Molnár Béla, pesti ügyvéd, ez ügyben tett eddigi eljárásáról jelenti, miszerint a gondnokokkal, tekintettel az ügy nagyon is kényes természetére, első sorban a békés és magán-úton lehető kiegyenlítést kísértette meg, s e tárgyban, mint több egyházkerület megbizottja, nyilatkozattétel végett, a gondnoksághoz fölhívást intézett, mire még felelet nem jött; mi, ha még továbbra sem jönne meg, az egyházkerület megnyugtatóására oda nyilatkozik, hogy főcélja az egyházkerületek érdekeit s a közjót a legjobban biztosítani s az alapítványi gondnokságokat, akár békés, akár pedig peres úton, az egyházkerületek főfelügyeleti s ellenőrzési joga elismerése s számadásuk beadására kényszeríteni, s e jogot jövőben, minden eshetőségekre való tekintettel, kétségbevonhatlanul biztosítani.

A megbizott ügyvéd úrnak ezen jelentése megnyugtató tudomásul vétetvén, ez ügy továbbra is tapasztalt buzgó tevékenységébe ajánljatik.

70. Borsodmegye közigazgatási bizottságának határozata folytán, Bay Bertalan, alispán, 295. számú átiratában, az iránt kereste meg szuperintendensi hivatalunkat, hogy az 1868. XXXVIII. t. c. értelmében, a körülményekhez képest, tenne szigorú intézkedést a végett, hogy a mező-keresztesi

ref. fi-, továbbá a tibold-daróci és szendrő-ládi legkisebb mértékben sem kielégítő iskolai állapotok megjavíttassanak és az átiratban megjelölt hiányok kipótoltassanak.

Az illető esperesi hivatal által az jelentetvén, hogy már eddig is minden lépés megtéetett arra, hogy a panaszlott nehézségek megszüntetessenek s népnevelésünk ügye, ezen pontokon is, lehetőleg kifogástalan állapotba helyeztessék: szuperintendens úr fölkéretett, hogy ez adatokra hivatkozva, adjon megnyugtató választ Bay Bertalan alispán úrnak s közvetve Borsodmegeye közigazgatási bizottságának.

- 71.** Matolay Etele, Zemplénmegye alispánja, ugyanezen megye közigazgatási bizottságának határozata folytán, mult évi október hó 7-én, 446. szám alatt kelt átiratában, sürgős intézkedést kér alkalmazni a tokaji ref. népiskolával szemben, azon ok miatt, mert a tanterem rendezetlen, nedves és levegője egészségtelen, dacára annak, hogy az oda való iskolai és egyházi előljáráóság a tanfelügyelő által már többször fel volt szólítva arra, hogy e hiányokon segítsen.

Az alsózempléni egyházmegye esperesi hivatala megbizatik, hogy minden rendelkezése alatt álló eszközt felhasználjon s egész befolyását érvényesítse arra nézve, hogy a szóban forgó egyházban az iskolai épületek úgy közegészségi, mint egyéb tanügyi tekintetnek és a törvény által kívánt igényeknek megfelelő állapotba helyeztessenek.

- 72.** Olvastatott az egyházkerületi főiskolai számvevőszék jegyzőkönyve, melynek:

a) 3-ik pontjában foglalt azon határozat, melyszerint a főiskola adószai közül némelyek a 8% kamatot elvállalni s azt kötvénnyel biztosítani nem akarván, az egyházmegyék esperesei és segédgondnokai felkéretni határozattak, hogy az egyházmegyéjükben lakó főiskolai adósokkal, a jogigazgató által szerkesztett és kinyomtatott kötvény aláírását eszközöljék.

Régibb egyházkerületi határozatokon alapúlván, helybenhagyatik.

b) 32-ik pontjában, jogigazgató véleményére támaszkodva, jelenti, hogy Kovács Károly 1000 frt. alapítványa, mely után 200 frt. kamattal tartozik, jogilag; a 42-ik pont szerint Horváth Mihály 100 frt. alapítványa, valamint a 90-ik pont szerint Giczey József és Sipos István tartozásaik, alaphiány miatt, bevehetetlenek; míg a Fáy János jogutódaira, azt, hogy atyjuk után valamit örököltek volna, bebizonyítani nem lehet, így ezen tőkét a tőkék könyvéből törölni véleményezi.

Mielőtt egyházkerületünk ezen ügyekre nézve végleg határozná, ezeket is átteszi a fenebbi pontban a gazdasági ügyek felülvizsgálására kiküldött bizottsághoz s csak véleményök beérkezése után fog ez érdemben határozni.

c) A 62-ik szám alatti határozatában felhivatni kéri a számvevőszék, különösen az alsóborsodi egyházmegye esperesi hivatalát arra, hogy a képezdei tartozások után járó s teljesített kamatbefizetéseket minden egyházban évről évre irassa össze az egyházak alamizsna-könyvéből, utasítván a gazdasági választmányt, az ekként eszközölt fizetések táblázatának beadása után, a táblás kimutatások s a tőkék könyvében való bejegyzések kiigazítására.

Számvevőszék ezen határozata helyeseltetik, s felhivatik az alsóborsodi egyházmegye az abban foglaltak teljesítésére.

d) A 63-ik azt jelenti, miszerint tudomására jött annak, hogy némely egyházmegyében, egyes egyházaknál alamizsna-könyvek nem vezetnek és kötelességévé kéri tétetni minden egyháznak, hogy egy alamizsna-könyvet készíttessenek, melybe minden egyes befizetés, a hirdetendő egyházak és intézetekre tett adakozások egyenkint beiratván, az egyházlátogatók által aláírassék, hogy így ez örökös nyugtául az egyház kezében meglegyen.

Számvevőszék ezen jelentése folytán felhivatnak az egyházmegyék esperesei, hogy intézkedjenek saját hatáskörükben úgy, miszerint ezen szabályszerűen vezetni kötelezett alamizsna-könyvek minden egyházban pontosan vezetessenek.

e) A 100. szám alatti határozatban azt indítványozza a számvevőszék, hogy a jogigazgató részére, akkor is, midőn a főiskola jószágaira utazik, 4 frt. napdíj állapíttassék meg, egyenlően azon napi díjaival, melyeket más, a főiskola érdekében tett utazásai alkalmával felszámítani joga van.

Közgyűlésünk méltányolva ezen határozatban felhozott indokokat, megengedi jogigazgatónak, hogy ily utazásaiban is 4 frtot számíthasson fel.

f) A 111-ik pontban, Németh László jogigazgató azon előterjesztésére, hogy 120 napi utazást tett egy évben, s e mellett 533. részben nagyobb terjedelmű administratio ügyet intézett el, 141 darab levelet küldött szét, mindazon ügyekben, melyeket végzett, 1000 ívet meghaladó munkát tett, s ennél fogva, ezen munkához mérten, irnoka fizetésének emelését kéri; elismervén számvevőszék, hogy jogigazgató a főiskola anyagi ügyei körül eddig is nagy tevékenységet fejtett ki: tekintve, hogy még most is két nagyterjedelmű munka vár az ő munkásságára, az irnok díját 100 frtban megállapíttatni véleményezi, az 1879-ik és a múlt 1878-ik évre is.

Mely vélemény alapján, a jogigazgató irnokának fizetése 1878. és 1879. évre 100 frtra emeltetik.

g) A 112-ik pont szerint, a gazdasági választmány utasítást kért a számvevőszéktől arra, hogy a magyar-latin szótárt, melyből már csak néhány példány van, de melynek újra nyomása 2100 frtba kerül, nyomassa-e újra? Mivel azonban az egyházkerület nem jelölte ki a nagyobb költségbe kerülő könyvek kinyomatására nézve azon határt, a melytől azokra közgyűlési engedély szükséges, a számvevőszék magát ez ügyben illetékesnek nem tartván, a gazdasági választmányt oda utasította, hogy ez ügyet az egyházkerületnek jelentse.

Egyházkerületünk, míg egyrészt a magyar-latin szótár nyomatását engedélyezi, másrészt megállapítja, hogy jövőre nézve azon könyvek lesznek a közgyűlés előleges engedélyének kikérése nélkül nyomtatandók, melyek 2000 frtnál kevesebb összegből állíthatók.

h) A 113-ik pontban, ifj. Katona Zsigmond, a főiskola Kun-féle birtokainak bérlője, azon kérelmének, hogy engedjék meg neki a bérlettől való visszalépés, s ez esetben ő és neje a tartozásban levő bérleti összegeket bekebelezhető kötvénnyel biztosítja, helyt adván, ifj. Katona Zsigmondot a bérlettől felmentette, utasítván a gazdasági választmány elnökét és jogigazgatót, hogy egyrészt a Kun-féle birtok jövedelmezéséről gondoskodjanak, másrészt a hátralékos haszonbértartozásra nézve ifj. Katona Zsigmonddal összeszámozkodván, a már aláírt kötvényt töltsék ki s betáblázását eszközöljék.

Egyházkerületünk, ez alkalommal, kivételesen, különösen azért, mivel ifj. Katona Zsigmond az egész bérleti idő alatt pontosan sohasem fizetett, belenyugszik ezen intézkedésbe, s a gazdasági választmánynak a számvevőszék által adott utasítást, a maga részéről is ismétli.

i) Janiga János, háznagy, azon okból, mivel a gazdai hivatal megszüntetése folytán, rá újabb teendők rovattak, fizetését 100 frttal kéri felemeltetni, mely kérelem folytán, a számvevőszék 114. szám alatti határozatában, részére 50 frt. fizetésemelést indítványoz.

Ezen indítványt közgyűlésünk elfogadván, Janiga János háznagy fizetése, a gazdasági teendők teljesítéseért, 50 frttal emeltetni határoztatik.

k) A 125-ik pont a beterjesztett költség előirányzatáról intézkedik, melyszerint:

Előirányozva van: bevétel	62644 frt. 88 kr.
kiadás	63845 frt. — kr.
Hiány	1200 frt. 12 kr.

Ezen hiány a népiskolai tankönyveknek, az egyházkerületben levő iskolákban nagyobb kiterjedésben leendő használata folytán bejövendő összegből s a per alatt lévő kamatok behajtásából volna fedezendő.

Egyházkerületünk a költségelőirányzatot helybenhagyván, a hiány fedezési módjára vonatkozólag elfogadja a gazdasági választmánynak a számvevőszék által is helyeselt ajánlatát, s a népiskolai könyvek elárúsítására vonatkozólag fentartani kívánja a mult 1878. évi Miskolcon tartott tavaszi közgyűlésben, 82-ik szám alatt hozott határozatát és szigoruan kötelezi az egyházakat, hogy iskoláikban a Sárospatakon kiállított népiskolai tankönyveket használják, s utasíttatni kívánja az esperesi hivatalok által, úgy a körlátogatókat, mint az egyházlátogatókat, hogy ezek szigoruan ellenőrizzék ezen tankönyvek tanítását.

Hogy azonban ezen tankönyvek a kor kívánalmainak megfeleljenek s ez által egyrészt a nevelésügy érdeke előmozdittassék, másrészt azok keresettebbeké lévén, nagyobb anyagi jövedelmet adjanak a főiskolának: utasítja közgyűlésünk a tanügyi bizottnányt, hogy az irodalmi körrel egyetértve, vizsgálják át ezen tankönyveket s azokat, melyek netalán a kellő mértéket meg nem ütnék, a kor kívánalmainak megfelelőleg, kijavítani s átídomítani igyekezzenek.

73. Olvastatott a főiskolai gazdasági választmány elnökének, közgyűlésünkre beadott időszakai jelentése, melyben

a mult 1878. évi június 23-án s több napjain Sárospatakon tartott közgyűlése jegyzőkönyvének, a gazdasági választmányt illető egyes pontjaira vonatkozólag és pedig:

a) a 4-ik pontra jelenti, hogy a könyvtár rendezése folyamatban van, s folyó évi április 1-ig 2197 van rendezve.

Ezen jelentést egyházkerületünk tudomásul vévén, fentartja ez ügyben 1878. június 23-án s több napjain Sárospatakon tartott közgyűlésében, 4. szám alatt kelt határozatát, s utasítja a főiskolai gazdasági választmányt, hogy magát ahoz tartva, igyekezzenek a könyvtár rendezését az ott kitűzött határidő alatt befejezni.

b) Az Antalfi János ellen folyamatban lévő fenytő ügyre vonatkozólag jelenti, hogy az már első bírósági ítélettel ellátott, mely ítélet szerint a nevezett, az enyhítő körülmények figyelembe vételével, egy évi börtönre ítéltetett s 5356 frt. 29 kr. összeg s járulékaik megtérítésében elmarasztaltatott s hogy ez ellen mind vádlott, mind a kir. ügyész, mind a főiskolai jogigazgató felebbezett.

Tudomásul vétetik.

c) Ugyancsak a Tiszanánán mult évben tartott őszi gyűlés, 22. pontjára vonatkozólag jelenti, hogy az Antalfi János által illetéktelenül felhasznált 5356 frt. 29 kr. biztosítására, Katona Zsigmond a gazdasági választmány előtt, élőszóval oda nyilatkozott, hogy miután e tárgyban már a fenytő törvényszék ítéletet hozott, mely a kártérítésre csak Antalfi Jánost nyilvánította kötelezettnek, ő e részben semmi kötelezettséget nem vállal.

Egyházkerületünk megütkezésel veszi ezen jelentést és mivel előbbi, Tiszanánán 1878. szeptember 6-án tartott őszi gyűlésén, 22. szám alatt hozott határozatát nemcsak fen tartja, hanem végre is kívánja azt hajtani, ennek végrehajtására Kovács

Károly, esetleg Teleky Péter elnöklete alatt, Ragályi Gyula, Bernáth Elemér, Fejes István és Bizony Ákos egyházkerületi ügyész tagokkal, egy bizottságot küld ki, utasítván azt, hogy megbízása körében minden lehető és szükséges lépéseket tegyen meg a végett, hogy a főiskola ezen követelése biztosíttassék s esetleg, ha az más-képen nem sikerülne, Katona Zsigmond pénztárnok ellen a fegyelmi nyomozatot is foganatosítsa.

d) Jelenti, hogy a magtár rendezése, a Kis Ferenc volt gazda által a főiskola ellen több mint 7000 frt. iránt indított perrel összefüggésben lévén, az lassan folyik s hogy

e) a Göcze Bertalan követeléséből újra 2000 frt. s így már eddig 9948 frt. 56 kr. folyt be, a még fenn lévő összeget pedig a Göcze-féle birtok vevője kölesön gyanánt akarja megtartani. És továbbá:

f) hogy a kétes és elveszett tőkék kimutatása elkészítettetett s a számvevőszéknek, az egyházkerületünk 1878. évben, Sárospatakon tartott közgyűlésében keletkezett határozata értelmében bemutatott, miről a számvevőszék jegyzőkönyvének 120., 121., 122. és 123. számai tesznek tanúbizonyságot.

Ezen ponttal tehát kapcsolatban, tanácskozás alá vétettek a folyó évi egyházkerületi számvevőszék jegyzőkönyvének ezen érintett pontjai, melyek szerint van:

A) Biztosnak vehető tőke: közpénztári	143916 frt. 48½ kr. és
3812 darab arany, mely 5 frtjával	19060 frt. — kr.
Nem biztos tőke	14053 frt. 94 kr.
Kamathátralék	30851 frt. 88 kr., ebből
levonva az elveszett és kétes kamatok	14603 frt. 58 kr.
Marad beveendő kamat	16248 frt. 30 kr.
<hr/>	
B) Képezdei biztos tőke	21721 frt. 16 kr.
Bizonytalan	126 frt. — kr.
Elveszett tőke	110 frt. 50 kr.
<hr/>	
C) Alumnialis biztos tőke	45263 frt. 93 kr.
Elveszett tőke	1386 frt. — kr.
<hr/>	
D) Könyvtári biztos tőke	1020 frt. — kr.
<hr/>	
E) Horváth Mária biztos tőke	72371 frt. 23 kr.
Kétes az Antalfi-féle	5356 frt. 29 kr.
Kamathátralék	3474 frt. 91 kr.
<hr/>	

Ugyanezen betérjesztésben összeírva van a főiskola ingatlan birtokainak összes értéke. A 9. pont alatt felsorolt különböző birtok értéke összesen 292600 forint.

A valódi érték meghaladja ugyan az itt kitett összeget, de 8%-kal számítván a hasznobéreket, mint kamatokat, a tőkét fentírt összegben lehet felvenni.

Hogy főiskolánk vagyoni állása végre teljes biztossággal kimutattassék s ezáltal az egyházmegyék is megnyugtattassanak, az évről évre megújuló aggodalom megszűnjék: úgy a magtár ügyének, a Göcze-féle ügynek, mint általában a főiskola tőkéjéről előterjesztett kimutatásoknak megvizsgálására, a főiskola kamatozó tőkéinek végleg leendő megállapítására s a behajthatlanok s kétesek elkülönítésére, a fennebi pontban megnevezett tagokból álló bizottság kiküldetik.

g) A tiszánánai gyűlés 11. szám alatti határozatára vonatkozólag, jelenti gazdasági választmányi elnök, hogy:

az istvánházi birtok vizszabályozására, a bérlők, az általuk fizetendő 5000 frton felül, a főiskola részéről, 6988 frt. 78 krt fizettek, ebből mostanáig 3000 frt. lerovatván, még 3988 frt. 78 kr. marad fizetendő, melyből egy rész a többi érdekelt birtokosok által fog visszatéríttetni.

Tudomásúl vétetik.

h) A 14. szám alatt felvett határozat értelmében, bemutatja az állam és egyházkerület között, a tanítóképezdét illetőleg kötött szerződést.

Tudomásúl vétetik.

i) A 29. pont alatt felvett határozat értelmében, a főiskola könyvárulását illetőleg, utasított a főbizományos, hogy a főiskola nyomdájából kikerült népiskolai könyvek árjegyzékét küldje meg az esperesi hivataloknak.

Helyeslő tudomásúl vétetik.

k) Jelenti, hogy a tornacsarnokra 5081 frt. 44 kr. költetett s még fizetendő a mesterembereknek 793 frt. 14 kr., s hogy a régibb kétemeletes épület külsejének rendbehozása 600 frtba, egy villámhárító 1000—1300 frtba kerülne, mint azt a bemutatott költségvetés feltünteti.

A jelentés ezen része tudomásúl vétetik s a főiskola épületein villámhárító felállítása elhatároztatik s arra a szükséges költség engedélyeztetik; utasítván a gazdasági választmány, hogy ezt a felmaradott téglá és cserép eladási árából fedezze, egyszersmind a régibb épület külsejét, azonban csak a folyó évre megállapított költségvetés keretén belől, hozassa rendbe.

l) A perkedői pusztai bérlete lejárván, jelenti, hogy a gazdasági választmány az új bérbeadást különböző módokon megkísérelte, azonban nem sikerülvén, utóljára is a régi bérlővel volt kénytelen a szerződést ismét megkötni, mely szerződést megerősítés végett bemutatja.

A bemutatott haszonbérlet szerződés egy évi időtartamra megerősítettik, utasítván a gazdasági választmány, hogy ezen idő alatt a birtokot kedvezőbb feltételek mellett igyekezék bérbeadni.

m) A tiszánánai őszi gyűlés jegyzőkönyvének 62. számú határozatára vonatkozólag, azt jelenti a gazdasági választmányi elnök, hogy a tanári kar véleménye szerint, hogy ifjaink a tornaszatban kellő oktatást nyerhessenek, hetenkint legalább 24 órai tornatanítás szükséges, a felmaradott idő a nagyobb ifjak öngyakorlására lenne fordítandó.

Mindenekelőtt tehát a tornaszatnak főiskolánk körében leendő berendezése volna szükséges, s csak aztán lehetne a tanítóképezde kívánata érdemében határozni; célszerűnek látná tehát a gazdasági választmány, a képezde részéről, újabb megkeresésig, ez ügyet függőben hagyni.

Egyházkerületünk beleegyezik abba, hogy ez ügy a további megkeresésig függőben hagyassék, annyivalinkább, mivel időközben a megkereső, tanfelügyelő Árvai József elhalt s a kinevezett új tanfelügyelő ez iránybani nézetei még ismeretlenek.

n) Ezekon kívül jelenti, hogy Kérészi István a Molnár István hagyatékából egy darab szőlőt megvett, árát kifizette, de a telekkönyvi átírást nem eszközözhette, mivel az egyházkerület jóváhagyása nem volt felmutatható. Kéri ezen szőlő eladásának jóváhagyását.

Egyházkerületünk ezen szőlő eladását helybenhagyja s a jóváhagyási záradéknak az okiratra leendő vezetését elrendeli.

o) Tudatja, hogy főiskolánk nyomdájának haszonbérlete ez év június végével lejár. Ohajtja a választmány, hogy a szerződés az eddigi alapokon meghosszabbítottassék, mert a körülményeket

ismerve, nem reményelhető, hogy mint pályázat útján, az eddiginél nagyobb bérösszeget kapjon főiskolánk s a jelenleginél ügyesebb bérlőt találjon.

Egyházkerületünk beleegyezését adja abba, hogy a bérleti szerződés az eddigi alapokon, újabb 6 évre, a régi bérlővel újra megkötessék.

- 74.** A főiskolai köziskolai szék beterjeszti a mártonfala-szutori egyházesoport azon kérelmét, hogy mivel a főiskolából rendszeren ünnepi követet nem kap, engedtessek meg neki, hogy jövőre, a rimaszombati gimnáziumból kérhessen magának legatust.

A fennebb nevezett egyházak kérelme nem teljesíthető, mivel a főiskolában, a tanítóképezdében s esetleg a miskolci gimnáziumban elég ifju van arra, hogy az egyházak ünnepi követekkel elláttassanak, hanem a főiskolai igazgatóság utasíttatik, hogy e tárgyban már előbb keletkezett határozatunkat megtartva, a főiskolai ifjak által el nem választott és így fenmaradó ünnepeket, idejekorán tegyék át a miskolci gimnáziumhoz, hogy a legatio választás ezen iskolában is idejekorán megtörténhessék s az egyházaknak ez irányban panaszra ok többé ne adassék.

- 75.** Olvastatott a sárospataki főiskolai tanári kar, folyó évi ápril hó 4. napján tartott gyűlésének 14. számú jegyzőkönyvi fölterjesztése, a melyben sajnálatát fejezvé ki a felett, hogy a tanári karnak eddig alkalom nem szolgáltatott arra, hogy a konventi bizottság által készített s más köröknek meg is küldött zsinati előmunkálatára megtehesse maga részéről is megjegyzéseit: kéri legalább, hogy a későbbre kilátásba helyezett tanügyre vonatkozó előmunkálatok közöltessenek mindjárt közrebocsátásuk után, hogy így azokra, megjegyzéseit a kellő időben megtehesse; annyival is inkább, mert a tanügyi kérdések, a tanítói köröket, az összes protestáns hívek között, méltán a legmélyebben érdeklik, mégpedig épen azon oknál fogva, mivel tanügyi tekintetben, a felelősség sulya, a jelen és jövő nemzedék előtt, első sorban az ő vállalkra nehezedik.

Annak, hogy a zsinati előmunkálatoknak eddig megjelent s inkább csak az általános egyházszervezkedést és kormányzatot tárgyazó része, a tanári testületnek meg nem küldetett, távolról sem szándékos mellőzés, mint inkább az a zaklatott sietség volt oka, melylyel ez ügy véglegesen letárgyaltatni szándékoltatott s a mi közben ily véletlen figyelmetlenség könnyen megtörténhetett s egyházkerületünk, mint eddig, úgy ezután is, mindenkor, szívesen veszi, sőt súlyt is fektett a tanári testületnek, különösen tanügyi kérdésekben nyilvánított nézeteire s jelen jegyzőkönyvi fölterjesztésében kifejezett kérésének annyival is inkább készségesen tesz eleget, mert már annak fölolvása előtt, tehát azt megelőzőleg is, kellő figyelemmel volt arra, hogy úgy az általános egyházi szervezkedésre, mint különösen a tanügyi kérdésekre vonatkozó dolgozatok készítése végett kiküldött bizottságban, a tanári kar is képviselve legyen.

- 76.** Olvastatott Soltész Lenka, néhai dr. Soltész János nyugalmazott főiskolai tanár árvájának folyamodványa, melyben, főlemlítvén azon csapást, mely őt édes atyjának váratlanul bekövetkezett halála által sujtotta, kéri, hogy részére az úgynevezett emortualis angária kiadassék.

Folyamodó kérelme annyival is inkább megadatik, mert, rendszabályaink értelmében, a szokásos emortualis angáriához való igény a nyugalmazott tanárt is megilleti.

- 77.** Olvastatott az egyházkerületi számvevőszék jegyzőkönyve, melynek

a) 32. és 33. pontja szerint Hebráncz Károly csobádi és Kovács János h.-németii tanítók, 20—20 frt. tőketartozásukat s járulékait, szigorú anyagi körülményeik miatt, megfizetni képesek

nem lévén, indítványozza számvevőszék, hogy a nevezettek részére ezen tőkéknek és járulékaiknak megfelelő segély adassék.

Egyházkerületünk ezen kölcsöntartozások törlesztésére, a nevezett két tanitónak, a kivánt segélyt megadja s utasítja a segélyosztó-bizottságot, hogy a nevezetteknek engedélyezett segélyt, a segélykiosztás alkalmával, figyelembe vegye.

b) Ugyanezen határozat mondatik ki Molnár Pál volt igricii lelkész örökösei irányában is, kik a jogelődjükről reájuk háramlott 60 frt. tőketartozásukat s járulékait kiegyenliteni nem képesek, s ezen ügy is a segélyosztó-bizottság s az esperes úr figyelmébe ajánltatik.

c) A 64. pontban azt indítványozza a számvevőszék, hogy mivel a közigazgatási pénztár terhei felette megszorodtak, szüntettessék meg a Vay-Mocsáry alapítványi pénztár ingyenes kezelése s az ügyészi hivatal fizetéséből 300 frt. s a kezelési költségek aránylagos része, ezen tár terhére rovassék.

Ezen indítvány annyivalinkább elfogadtatik, mivel ezen alapítvány tőkái után is jelenleg már nem 6, hanem 8% kamat fizettetvén, ezen kamatkülönbség ezen kiadásokat kellőleg fedezi.

d) A 101. pontban indítványozza a számvevőszék, hogy jövőre az egyházmegyék felelősek legyenek az egyházaikra kivetett tűzkárbiztosítási díjak pontos befizetéseért s a netaláni hiánylatot saját pénztárukból tartozzanak megtéríteni.

Ezen indítvány elfogadtatik s az egyházmegyékre kötelezőnek lenni kimondatik.

e) A számvevőszék jegyzőkönyvének itt külön nem érintett pontjai helyeslő tudomásul vétetvén, mindkét pénztárnoknak a felmentés megadatik.

78. Olvastatott Tóth Pálnak, az egyházkerületi leánynövelde igazgatójának, ezen leánynövelde érdekében tett előterjesztése, melyben ezen intézet múltját előadván, felhívja az egyházkerület figyelmét arra, hogy ezen intézet, mely tulajdonképen minden alapot nélkülöz, a változott viszonyok között, oly hatalmas versenytársakkal szemben, minőkkel a legutóbbi időkben megküzdnie kellett, sokáig fel nem állhat; minthogy pedig a nőnevelés egyházkerületünk kiváló gondját kell hogy képezze: felkéri egyházkerületünket, hogy ez intézetnek alapot szerezvén, ezen intézet fennállhatását biztosítsa.

Egyházkerületünk, a nőnevelés ügyét kiváló gondjaira méltónak tartván s ez irányban minden lehető megtenni ohajtván, arra nézve, hogy ezen egyetlen nőnevelő-intézet fentartassék és virágozhasson: oda utasítja az egyházkerületi főleánynövelde felügyelő bizottságot, hogy a leánynövelde ügyét beható tanácskozás tárgyává tevén, igyekezzék tervet adni arra, miként lehetne ezen nélkülözhetetlen tanintézetnek oly alapot teremteni, mely ne csak az intézet lételét biztosíthatná, hanem a melyen tovább haladva, a haladó kór kivánalmainak megfelelő virágzó intézetté nőhetné ki magát.

Minthogy azonban ezen bizottság egyik elnöke, méltóságos Szathmáry Király Pál elhalt, helyette, világi elnökül, Ragályi György felsőborsodi segédgondnok választott meg

79. Gömörmegyei királyi tanfelügyelő, Groo Vilmós, Rimaszombatban, 1879. évi február 18-án kelt 81-ik számú levele mellett, az 1878-ik évi tanügyi jelentését azon figyelmeztetéssel küldi át szuperintendensi hivatalunkhoz, miszerint a hatósága alá tartozó iskolaszékeket, a kimutatott hiányok mielőbbi megszüntetésére, s általában az eddiginél nagyobb tevékenység kifejtésére utasítsa. Külö-

nösen szükséges, hogy az iskolaszékek az iskolába járást szigoruan ellenőrizzék, az iskolába nem járókat, vagy ok nélkül mulasztókat, minden hét végén, a községi előjárásának, megbüntetés végett, bejelentsék, s ha eredményt nem látnak, arról őt értesítsék, hogy a hanyag előjárókat felelősségre vonhassa, s szükség esetén, a tankötelezettség pontos végrehajtására nézve, a közigazgatási bizottságnál rendkívüli intézkedést javasolhasson.

Az illető esperesi hivatalal már közölve lévén: tudomásul szolgál.

- 80.** Olvastatott a király-helmeci egyház kérelme, melyben 2000 frt. kölcsöne után két évre hátralékban levő kamatot elengedtetni, esetleg az egyházat ily összegű segélyben részesíttetni kéri.

Egyházkerületünk, kiadott tőkái után, a kamatokat el nem engedhetvén, a kérelem ezen része nem teljesíthető; amennyiben azonban a kérelem segélynyerhetésre is irányul, a kérelem esetleg figyelembe vétel végett, a segélyosztó küldött-séghez tétetik át.

- 81.** Olvastatott az egyházkerület consistoriumának a jelen gyűlés folyama alatt tartott ülésében felvett jegyzőkönyve, melyben tudatja, hogy a Kis Károly miskolci lelkész ellen folyamatban levő fegyelmi ügyben, 1-ső szám alatt kelt ítéletével, a felterjesztő alsóborsodi egyházmegye ítéletét; a Csomár János zilizi lelkész ellen folyamatban levő fegyelmi ügyben pedig, 2-ik szám alatt kelt ítéletével, a felsőborsodi egyházmegyének hivatalból felterjesztett ítéletét helybenhagyta.

Tudomásul vétetik.

- 82.** Olvastatott Nagy Béla, sátoralja-ujhelyi lakos, ügyvédnek, mint a felsőzempléni egyházmegye ügyészének, a felsőzempléni egyházmegye által, a ladmaci tanító fizetésére vonatkozólag, 1879. február 12-én, 26. sz. alatt hozott határozat ellen, a ladmaci egyházközönség érdekében, állítólag a gondnok felkérésére, az egyházmegye mellőzésével, közvetlenül egyházkerületünkre beadott felebbezése.

Ezen felebbezés elintézetlenül visszautasítatik.

Mert ez a határozatot hozó egyházmegye mellőzésével közvetlenül adatván be, az előiratokkal felszerelve nincs s így nem is tudható, hogy az érdekelt felek közül jelentetett-e be valaki a határozatot hozó egyházmegyénél felebbvitelt; továbbá:

mert az egyházmegye ügyésze, mint a határozatot hozó kormányzó-testület egyik tagja, nincsen is jogosítva, ugyanazon kormányzó-testület határozata ellen, másnak érdekében, felebbezéssel élni.

Mely felebbviteli beadvány hátiratolva, felebbező ügyvédnek, a felsőzempléni esperesi hivatal útján, visszaadni rendeltetik.

- 83.** Kovács János, vámos-ujfalusi lelkész, 100 frt. kölcsön-tőkéje után, két évre hátralévő kamattartozásának elengedéseért folyamodik.

Kérvénye a pénzügyi választmányhoz tétetik át.

- 84.** A felsőborsodi egyházmegye a nagy-barcai egyháznak 500 frt., a hangácsi egyháznak szintén 500 frt. kölcsön engedélyezése iránti kérelmét; úgyszinté

- 85.** A tornai egyházmegye a szilasi egyháznak 200 frt. kölcsön iránti kérelmét pártolólágg terjeszti fel.

Mindezen kérvények a pénzügyi választmányhoz tétetnek át.

- 86.** Államsegélyért folyamodnak és arra az egyházmegyék által ajánltatnak:

A b au j b ó l: a szalai, pálházai és felső-kércsi, valamint a csányi, regmeci, pányi és pányoki egyházak.

A l s ó b o r s o d b ó l: az egri vízkárosult leányegyház; az aranyosi, t.-halászi, diósgyőri és szalontai egyházak.

Alsózemplénből: a bacskai, leleszi, király-helmeci és monoki egyházak.

Felsőborsodból: a rakaca-szendi és felső-barcikai egyházak s Demeter János mar-
tonyii lelkész.

Gömörből: az imolai, recske-szentkirályi, a kálosai és kőrösi egyházak.

Ungból: Bacskay Sámuel, esapi; Vágó István, gálocsi; Szaploneczay Bénéjám, nagy-
geőci; Hegedűs Sámuel, bajánházi; Lesnyánszky György, jenkei lelkészek. Magyar András, pallói
agg tanító; a nyárádi és nagy-szelmenci egyházak.

Felsőzemplénből: a lelkészek közül Kálniczky János, mihalyii; Kiss József, magyar-
izsépi; Babaré Dániel, nagy-ráskai és Stefán Mihály, csernahói, szegénysorsu lelkészek. Az egy-
házak közül a kazsui, elnéptelendett; a magyar-izsépi, paplakot; a szalóki, iskolát építeni szán-
dekozó; a m.-jesztrebi, megrongált épületeit kijavítani akaró és a gercselyi, tűzkárt szenvedett
egyházak. A tanítók közül Marikovszky Lajos, legényei; Egyed István, magyar-izsépi; Molnár
István, m.-jesztrebi; Bodnár Béni, nagy-ráskai, szegénysorsu tanítók.

Ezekenkívül államsegélyt kér Komáromy János, Monokon lakos, nyugalmazott lelkész.

Az államsegélyosztó bizottsághoz tétetnek.

87. A hollandi gyámtárból segélyre ajánltatnak:

Abaújából: a beszteri egyház; Szádeczky Sámuel, pusztafalusi lelkész; Hédervári Sámuel,
nyugalmazott és Soltész Antal, bistei tanító.

Alsóborsodból: özvegy Szarka Jánosné, Marusi Lászlóné és Molnár Pálné, lelkész-
özvegyek; Kovács István, t.-halászi előkönyörgő és Szondi Dénes, nyugalmazott tanító.

Felsőborsodból: Lesko László, berentei lelkész; Katona Dénes, tanító s Lőrincz
István, volt szuhogyi tanító özvegye.

Ungból: Pazar István, ágteleki lelkész és Márton János lelkész özvegye.

Felsőzemplénből: Császár Pálné és Antal Sándorné, lelkészi; Berencsy Antalné, tani-
tói özvegyek.

A szükösi pénztárból segélyért folyamodnak s arra ajánltatnak:

Abaújából: Beregszászi Sámuelné, lelkészözvegy; Sárosi Györgyné, Szarka Istvánné,
Kántor Ferencné, tanítói özvegyek.

Felsőborsodból: Ferenczi István, abodi és Török Sámuel, alkalmazás nélküli tanítók.

Ungból: Balla Pál tanító özvegye Szabó Zsuzsánna és Tóth István tanító özvegye
Béres Mária.

Felsőzemplénből: Németh András, mihalyii szegénysorsu tanító.

88. Szegény lelkészek és tanítók segélyezésére, közhirdetés útján gyűlt összegből segélyezésre ajánltatnak:

Abaújából: Kovács János, g.-bogdányi lelkész; Szoboszlay József, csáji tanító.

Alsózemplénből: Szinyei András, lukai lelkész és Szögedi József, tarcali volt
leánytanító.

Felsőborsodból: Nagy Sándor, rakaca-szendi lelkész és Ferenczi István, abodi tanító.

Ungból: Kecskeméti Benjám, nyárádi lelkész és Riczko Dániel, ágteleki tanító.

89. Bármely tárból segélyt kérnek és arra ajánltatnak:

Alsózemplénből: Szinyei András, lukai; Szántai István, erdő-horvátii lelkészek; a
vamos-ujfalusi egyház és a tokaji egyház.

Alsóborsodból: Szondy Lászlóné, Képes Istvánné, Tóth Józsefné, özvegy tanítónők
és Szabó Gergely, nyugalmazott tanító.

Gömörből: a sajó-keszti és zádorházi egyház,

Tornából: Panyicza Mátyás, szilasi tanító: a körtvélyesi, zsarnói, teresztenyi, jabloncai, varbóci s becskeházai egyházak.

Ezeken kívül az alsózempléni egyházmegye pártolólag terjeszti fel Szinyei András, lukai agg lelkész, segély iránti kérvényét.

Mindezen kérvényezőik kérvényeik, a segélyosztó küldöttséghez tételnek át.

90. A folyó 1879-ik évre következő intézetek s egyházak vétettek fel közhirdetés útján leendő segélyezés végett, u. m.:

1. A közigazgatási pénztár 6 communio alkalmával.
2. Papi özvegy-árvatár.
3. Sárospataki főiskola 2 úrnapon.
4. Miskolci lyceum házankénti megkeresés útján is.
5. Marosvásárhelyi és székelyudvarhelyi iskolák egy úrnapon.
6. Egyházmegyei pénztár.
7. Váci siketnémák intézete.
8. Elmebetegék intézete.
9. Pesti ref. theologiai intézet.
10. Máramaros-szigeti iskola.
11. Rimaszombati gimnázium.
12. Szegény egyházakban szolgáló lelkészek és tanítók.
13. Moldva-oláhországi missio.
14. Egyházkerületi főleánynövelde.
15. Sárospataki főiskolai tápintézet.
16. Miskolci lyceumi tápintézet.
17. Sárospataki tanári nyugdíjintézet.
18. A fonyi egyház.
19. A petrii egyház.
20. A buzitai egyház.
21. A vilmányi egyház.
22. A szakácsi egyház.
23. A meszesi egyház.
24. A jabloncai egyház.
25. A szilasi egyház.
26. A b.-vendégii egyház.
27. A csizi egyház.
28. A sajó-keszti egyház.
29. A szelmenci egyház.
30. A minaji egyház.
31. A hardicsai és
32. A gereselyi tűzkárosult egyházak.

Jegyzették: Bálint József, egyházkerületi főjegyző, az 1. 2, 3, 4, 5, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 29, 31, 32, 40, *41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 49, 54., 61, 62, 68, 69, 79;

Mitrovics Gyula, aljegyző, a 6. 7, 8, 24, 25, 26, 33, 34, 48, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 63, 64, 70, 71, 75, 76.

Debreczeni Bertalan, világi jegyző, 27, 28, 30, 35, 36, 37, 38, 39, 50, 51, 52, 53, 65—a, b, 66, 67, 72—a, b, c, d, e, f, g, h, i, k, 73—a, b, c, d, e, f, g, h, i, k, l, m, n, o, 74, 77—a, b, c, d, e, 78, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90-ik pontokat.

A jegyzőkönyvben foglalt tárgyak rövid kimutatása.

1. Főgondnok, világi elnök, megnyitó beszéde.
2. Szuperintendensi évi jelentés.
3. A képviselők megbízó-levelei igazoltatnak.
4. A Szathmáry Király Pál és Böszörményi József haláluk s érdemeikről jegyzőkönyvi megemlékezés.
5. Az év lefolyása alatt elhunyt lelkészek s tanférfiak halálózásaik szintén jegyzőkönyvbe vezetettek.
6. A vallás- és közokt. minisztérium leiratai: a szőlős-ardói és kápolnai egyházaknak engedélyezett könyöradomány gyűjthetése.
7. " " " a sárospataki főiskolában az érettségi vizsgák fölötti szigorubb intézkedés.
8. " " " a szögligeti leányegyház részére engedélyezett könyöradomány.
9. " " " a minaji egyházközség részére ö Felsége által adományozott 100 forint segély.
10. " " " Dicső András csomonyai tanító tanképesítő vizsgára utasíttatása.
11. " " " „Nőkarének gyűjtemény” című mű ajánlása.
12. " " " M. M. Hodzsa alkotmányellenes néplapjának betiltatása.
13. " " " az országos tanítói nyugdíjintézethez való járulás alól föl- vagy nem mentés.
14. " " " ugyanennek az erdélyi unitarius lelkész-tanítókra alkalmazása.
15. " " " a felekezeti tanodáknak járványos betegségek idején lehető be-
záratása.
16. " " " az egyházak részére könyöradomány gyűjthetésre kért engedély megszorítása.
17. " " " a haláleset és temetés különböző helyeken történhető eseteiben megtartandó szabályok az anyakönyvi bejegyzéseknél.
18. " " " az elhalt tartalékos és szabadságos katonák s honvédek nyilván-
tartása.
19. " " " a községek által egyesek családi viszonyairól kiállított bizonyít-
ványok bélyegelése.
20. " " " a rozsnói püspök által, Almásy Béla római kath. plebános tör-
vénytelen eljárásának helytelenítése.
21. " " " Nemes Lajos és Zagróczky Gyula zemplénmegyei tanfelügyelőkké
lett kineveztetése.
22. " " " az 1877-ik évi államsegély rendesen történt kiosztása ügyében.
23. Az államkormányznak a felekezeti iskolákkal szemben tanúsított eljárása sérelmül tekintetik.
24. Polgár egyházközségnek hova csatoltatása iránti intézkedés.
25. Az egyházkerületek által a váci siket-némák intézetére adott alapítványok elkülönítése iránti
intézkedés.
26. A tesvéregyházkerületek jegyzőkönyvei megküldetnek.
27. A dunántúli és tiszántúli egyházkerületek indítványaik egy magyar protestáns tudományos egye-
tem felállítása iránt.
28. Az erdélyi egyházkerület igazgató-tanácsának sérelmi panasza, Nagy Dániel és Lederhilger Luiza
házassági elváló perük ügyében.
29. Az abauji egyházmegye indítványa az egyházközségek pénzei biztosítása ügyében.

30. Ugyanazon egyházmegye utasíttatni kívánja a főiskolai gazdasági választmányt, hogy a jelen évi számvevőszék által megállapított tőkék és a múlt évi nyári közgyűlés jegyzőkönyvében feltüntetett különbözetről adjon felvilágosítást.
31. Kun Miklós felsőborsodi sajó-kazinci tanítónak, a kápláni vizsga letehetése megengedett.
32. Ugyancsak a felsőborsodi egyházmegye határozata, a hegymegi egyház ügyében, helybenhagyatik.
33. Ugyanazon egyházmegyének a velezdi egyház kérelmét ajánló határozata teljesítettik.
34. Ugyanazon egyházmegyéből a Leskó László berentei lelkész által Szikszá József szentpéteri római kath. plebános által elkövetett vallássérelmi ügy, orvoslás eszközlése végett, szuperintendens úr figyelmébe ajánltatik.
35. Ugyanazon egyházmegyében Csontó Károly ecsegi lelkésznek a családi értesítők mikénti kiállítása ügyében tett előterjesztésére intézkedés történik.
36. Ugyanazon egyházmegye határozata, egy, a felső-kelecsényi papi javadalomhoz tartozó zsellér beltelek taxa-szedési jogának eladatása iránt, jóváhagyatik.
37. Ugyanazon egyházmegye a pataki lelkészi vizsgára képviselőket nevez.
38. Ugyanazon egyházmegye a nyekézseni egyházban a szükösi pénztárt illető papi féljövédelmet meghatározza.
39. Ugyanazon egyházmegye a zilizi lelkészi pince eladhatását megengedi.
40. A felsőzempléni esperes, Laky András, panasza a Földessy József gálszécsi ügyvéd által végrehajtott polgári házasság ügyében.
41. Ugyanazon esperes, néhai Hegedűs Endre lelkész árvái és a Császár Pálné özvegy árvatári illetményeket, lakásuk helyén, az illető esperes által kéri kiadatni.
42. Ugyancsak a felsőzempléni egyházmegye, a pataki nyári gyűlésre képviselőket nevez.
43. Ugyanazon egyházmegye Tóth Pál gercselyi lelkésznek, büntetésből, szőlőskei káplántanítóvá alkalmaztatását jelenti.
44. Ugyanazon egyházmegye, a gercselyi igen alásülyedt egyháznak, az oda rendelt káplántartás mellett a papi jövédlem meghatározott részét, építkezésre két évre engedélyezi.
45. Az ungi egyházmegye az ungvári lelkészi jövédlemnek 400 frtra történt emelkedését jelenti.
46. Ugyanazon egyházmegye a Horváth Mária alap állásáról értesít.
47. Ugyanazon egyházmegye a pallói leányegyházat illető hagyomány tényleges birtokba vételét jelenti.
48. Ugyanazon egyházmegye a Kubek József csicseri görög kath. lelkész által végrehajtott törvénytelen keresztelés miatt panaszt emel.
49. Az alsó-borsodi egyházmegye a pataki nyári közgyűlésre képviselőket nevez.
50. Ugyanazon egyházmegye a vattai egyház érdekében kérdést intéz az ezen egyházat is illető Nagy Gedeon-féle alapítvány állásáról.
51. Ugyanazon egyházmegye a sárospataki főiskola pénzügyei rendezése tárgyában felszólal.
52. A gömöri egyházmegye határozata a bejei adóügyben helybenhagyatik.
53. Ugyanazon egyházmegye a csizi leányegyháznak 1000 frt. tőkéjét oly tőkével kívánja fölcseréltetni, melytől 6⁰/₁₀ kamat jár.
54. Az alsőzempléni egyházmegye Tóth Lajos főjegyzővé lett választatását jelenti.
55. Ugyanazon egyházmegye a bodrog-keresztúri egyháznak engedélyezett papi jövédlem miként történt fölhasználásáról számadást mutat be.
56. Ugyanazon egyházmegye jelenti, hogy a kenézldi egyház a papi díjminimumot eddigelé nem képes kimutatni.
57. Ugyanazon egyházmegye, Szegedy József tarcali leánytanító s kántor lemondását jelenti.
58. Ugyanazon egyházmegye a visi egyház birtokát képező $\frac{3}{4}$ vékás földterületnek eladatását pártólólág terjeszti föl.

59. Ugyanazon egyházmegye a berzéki egyháznak a lelkészi és tanítói állomás egyesíthetése iránti kérelmét pártolólaj terjeszti föl.
60. A tornai egyházmegye, a nyári pataki vizsgák alkalmára, képviselőket nevez.
61. Az egyházmegyéből bejelentett lelkészi választások.
62. Papi és tanítói díjlevelek.
63. A zsinattartás ügye.
64. A zsinati előmunkálatokkal megbízott küldöttség kibővítettik.
65. A báró Baldácsy alapítványt kezelő bizottságnak jelentése:
- a) a báró haláláról;
 - b) az alapítvány birtokbavétele s annak jelenlegi állása részleteiről.
66. Ugyanazon bizottság jelentést tesz a földhitelintézetnél elhelyezett készpénzről.
67. Ezen ügygyel kapcsolatban, a dunántúli ev. ref. egyházkerület, a Baldácsy alapítványt kezelő bizottságnál, az egyenlőség elvét kívánja megtartatni és a tömeg kezeléséről fél-évenként jelentést kíván a bizottságtól.
68. Muraközy László pesti ügyvéd jelentése a Fogarassy János hagyatéka és az „Énekes könyv“ kizárólagos nyomtatási ügyében.
69. Molnár Béla, pesti ügyvéd, szintén jelentést tesz a Kenessey alapítvány ügyéről.
70. Borsodmegye közigazgatási bizottsága nevében, Bay Bertalan, alispán, némely ottani roszt állapotban levő iskolák ügyében, intézkedést kíván.
71. Matolay Etele, zemplénmegyei alispán, ugyancsak a tokaji ref. népiskolára nézve, hason szellemben tesz fölhívást.
72. Az egyházkerületi főiskolai számvevőszék jegyzőkönyve vizsgálat alá vétetik.
- a) A 8-ik pontra: a 8°/_o kamatot fizetni nem akaró adósok, ily értelmű kötvény aláírására köteleztetnek.
 - b) A 32-ik pontra: Kovács Károly ungi lakos 200 frt. kamatadóssága beveendő; a Horváth Mihály, Giczey József, Sipos István és Fáy János-féle adósságok bevehetetleneknek mondatnak ki.
 - c) A 62-ik pontra: az alsóborsodi esperesi hivatal megbízatása, a képezdei tartozások után járó s teljesített kamatbefizetéseknek.
 - d) A 63-ik pontra: az alamizna-könyvek készítése minden egyházban meghagyatik.
 - e) A 100-ik pontra: a főiskolai jogigazgató részére az utazási költség megállapítása.
 - f) A 111-ik pontra: Németh László főiskolai jogigazgató részére az irnoki díj 100 forintra emeltetik.
 - g) A 112-ik pontra: a magyar-latin szótár újra kinyomtatása, a gazdasági választmány e tárgyban tett kérdésére, megengedtetik.
 - h) A 113-ik pontra: ifj. Katona Zsigmond a főiskolai bérlettől fölmentetik.
 - i) A 114-ik pontra: Janiga János főiskolai háznagy fizetése 50 frttal emeltetik.
 - k) A 125-ik pontra: a költségelőirányzatról tett intézkedések.
73. A főiskolai gazdasági választmány elnökének jelentése a mult 1878-ik évi nyári közgyűlés jegyzőkönyvének, a gazdasági választmányt illető egyes pontjaira vonatkozólag:
- a) A 4-ik pontra: a könyvtár rendezésének folyamatban léte jelentetik.
 - b) Az Antalfi János ellen folyamatban levő fenytő per ügyére nézve, a hozott ítélet elő-terjesztetik.
 - c) Ugyancsak az Antalfi ügyben, a megtérítendő főiskolai pénznek, Katona Zsigmond pénztárnoknál is lehető biztosítása, eszközzésbe vétetik.
 - d) A Kis Ferenc volt főiskolai gazda által, a főiskola ellen indított per; továbbá:
 - e) a Göcze Bertalan elleni követelésből befolyt összeg; valamint:

- f) a kétes és elveszett tőkék ügyében tett kimutatások.
- g) A tiszánánai gyűlés jegyzőkönyve 11-ik számára vonatkozólag, az istvánházi birtok víz-szabályozására a bérlők által tett fizetések.
- h) A 14-ik pontra: bemutatattik az állam és egyházkerület közt a tanítóképezdét illetőleg kötött szerződés.
- i) A főiskola nyomdájából kikerült népiskolai könyvek jegyzéke az esperesekhez megküldetett.
- k) a tornacsarnokra tett költségek kimutatása.
- l) a perkedői pusztai ujonnan való bérbe kiadása.
- m) a tiszánánai közgyűlés jegyzőkönyve 63-ik számára vonatkozólag, a tornacsarnok berendezése s a gyakorlatok szabályozása ügyében teendő intézkedések.
- n) A Molnár István hagyatékából Kérészy István által megvett szőlőnek telekkönyvi átírása helybenhagyatik.
- o) A főiskola nyomdája haszonbérletének 6 évre meghosszabbítása, a jelenlegi bérlővel, megengedtetik.
74. A mártonfalusi-szűtori egyházcsoportnak, az ünnepi legációkra nézve tett kérelme nem teljesített.
75. A főiskolai tanári kar a zsinati előmunkálatokkal foglalkozó küldöttségben képviseltetni fog.
76. Soltész Lenka kérelme, az emortualis angaria kiadatása iránt, megadatik.
77. Az egyházkerületi számvevőszék jegyzőkönyve átvizsgáltatik.
- a) A 32-ik és 33-ik pontokra: Hebráncz Károly és Kovács János néptanítók adóssági tőkéknek s járulékainak megfelelő államsegély nyujtatik.
- b) Ugyanez áll Molnár Pál igricii tanítóra nézve is.
- c) A 64-ik pontot illetőleg, a Vay-Mocsáry alapítványi pénztár ingyenes kezelése megszüntetetik.
- d) A 101-ik pontra nézve: az egyházmegyék felelőssége, a tűzkármentesítési díjak pontos befizetéseért kimondatik.
- e) A számvevőszék jegyzőkönyve többi pontjai helyeslő tudomásul vétettek.
78. Tóth Pál nőnevelői igazgató-tanár fölterjesztése alapján, ezen intézet részére, hogy az továbbra is fennállhasson, valami biztos alap szerzése a felügyelő-bizottság figyelmébe ajánltatik.
79. Gömörmegyei tanfelügyelő, Groo Vilmós, figyelmeztet az iskolai székek szigorú eljárásának szükségére, az iskoláztatásban hanyag szülőkkel szemben.
80. A király-helmeci egyház kérelmének, adóssági tőkéje után eső kamathátralékai elengedése tárgyában, hely nem adatik, hanem segélynyerhetés tekintetéből, a segélyosztó-bizottság figyelmébe ajánltatik.
81. Az egyházkerületi consistorium, Kiss Károly fegyelmi ügyében, az illető egyházmegye határozatát helybenhagyja.
82. Nagy Béla, s.-a.-ujhelyi ügyvédnek, a ladmaci tanító ügyében, az egyházmegye mellőzésével tett felelőssége elintézetlenül visszautasítottatik.
83. Kovács János 100 frt. után eső két évi kamata elengedése.
84. A felsőborsodi hangácsi egyháznak kölcsön;
85. A tornamegyei szilasi egyháznak szintén kölcsön iránt beadott kérvényeik.
86. Államsegélyre folyamodók és ajánlottak.
87. Hollandi gyámtárra ajánlottak.
88. Szegény lelkészek és tanítók segélyezésére ajánlottak.
89. Bármely tárból segélyt kérők.
90. E folyó évi közhirdetésre ajánlottak.

Betűrendes tárgymutató

arra, hogy mely határozatok mely testületeket, bizottságokat vagy egyeseket illetnek.

- Abauji egyházmegyét 82.
 Államsegélyosztó bizottságot 86.
 Alsóborsodi esperest 72—c.
 Alsózempléni esperest 71.
 Alsózempléni egyházmegyét 55, 56, 58, 59.
 Ballagi Géza jogtanárt 23.
 Baldácsy alapítványi bizottságot 65—b, 66, 67.
 Berzéki egyházat 59.
 Bernáth Elemér felsőzempléni egyházmegyei világi tanácsbirót 64, 72, 73—c.
 Bizony Ákos egyházkerületi ügyvédet 72, 73—c, e.
 Debreczeni Gábor felsőborsodi esperest 64.
 Dégenfeld Imre grófot 65—b.
 Egyházakat általában 29.
 Egyházmegyéket általában 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 77—d.
 Egyházkerületi dékáni hivatalt 41.
 Egyházmegyei segédgondnokokat általában 72.
 Egyházkerületi népiskolai választmányt 72—k.
 Egyházkerületi nőneveldei felügyelő-választmányt 78.
 Egyházkerületi pénzügyi bizottságot 53, 83, 84, 85.
 Emödy Dániel jogtanárt 23, 64.
 Espereseket általában 35, 72—d, k.
 Felsőborsodi egyházmegyét 32, 33, 36.
 Felsőzempléni egyházmegyét 43, 44.
 Fejes István főiskolai tanügyi bizottsági tagot 23, 64, 72, 73—c, e.
 Fodor Pál abauji esperest 64.
 Főiskolai gimnáziumi igazgatót 64.
 Főiskolai tanári kart 75.
 Főiskolai pénztárnokot 76.
 Főiskolai gazdasági választmányt 30, 72—g, h, i, 73—a, k, l, m, n, o.
 Főiskolai jogigazgatót 72—e, f.
 Főiskolai igazgatóságot 74.
 Gömöri esperest 41, 64.
 Gömöri egyházmegyét 52.
 Hebráncz Károly csobádi tanitót 77—a.
 Hegedűs László főiskolai világi algondnokot 23.
 Kápolnai leányegyházat 6.
 Király-helmeci egyházat 80.
 Kochmeister Frigyes bárót 65—b.
 Komáromy László abauji segédgondnokot 64.
 Konventi bizottságot 28.

- Kovács Károly ungi egyházmegyei tanácsbíró 64, 72, 73—c, e.
Kovács János t.-németii tanítót 77—a.
Kőrössy István alsózempléni esperest 64.
Krüzsely Bálint jogtanárt 23.
Kun Miklós s.-kazinci tanítót 31.
Kun Pál gimnáziumi tanárt 23.
Laky András felsőzempléni esperest 64.
Lengyel Endre alsózempléni egyházmegyei tanácsbíró 64.
Lónyay Menyhért grófot 65—b.
Lövass Sámuel tornai esperest 64.
Lőrinczy Endre gömöri egyházmegyei tanácsbíró 64.
Lükő Géza tornai segédgondnokot 64.
Makkai Dániel ungi egyházmegyei tanácsbíró 64.
Mártonfalva-szutori egyházat 74.
Mitrovics Gyula egyházkerületi jegyzőt és hittanárt 64.
Molnár Pál volt igricii tanító örököszeit 77—b.
Molnár Béla pesti ügyvédet 69.
Muraközy László pesti ügyvédet 68.
Nagy Béla felsőzempléni e. m. ügyvédet 82.
Palkonyai egyházat 24.
Prágay Lajos alsóborsodi esperest 64.
Polgár leányegyházat 24.
Ragályi György felsőborsodi esperest 64, 78.
Ragályi Gyula gömöri egyházmegyei tanácsbíró 72, 73—c, e.
Segélyosztó-bizottságot 77—a, 80, 87.
Szentpétery Sámuel gömöri e. m. tanácsbíró 64.
Szilágyi Sándort 65—b.
Szinyei Gerzson akadémiai tanárt 23.
Soltész Lenkát 76.
Szögligeti egyházat 8.
Szuperintendensi hivatal 10, 25, 34, 40, 48, 50, 70, 79.
Teleky Péter abauji egyházmegyei tanácsbíró 72, 73—c, e.
Terhes Barna alsózempléni egyházmegyei tanácsbíró 23, 64.
Testvéregyházkerületeket 23, 24, 63, 65, 66, 67.
Tiszántúl levő egyházkerületet 24.
Török József gömöri esperest 64.
Ungi esperesi hivatal 41.
Vay Béla bárót, alsóborsodi segédgondnokot 64.
-